

ПОСКУПЉЕЊЕ ГРЕЈАЊА
ПОД ЛУПОМ

Прегрејани
ценовник

— страна 10.

ХАПШЕЊА У ДИРЕКЦИЈИ
ЗА УРБАНИЗАМ

Поштили се у
затвореном базену

— страна 13.

130 ГОДИНА ОДНОСА СРБИЈЕ
И ЈАПАНА

Толико различити,
а ипак блиски

— страна 14.

НЕБОЈША АРСЕНИЈЕВИЋ, ДИРЕКТОР КЛИНИЧКОГ ЦЕНТРА

Са штитом – или на њему

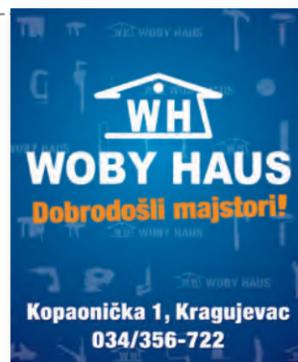
ВОДА ЈЕ
ДРАГОЦЕНА

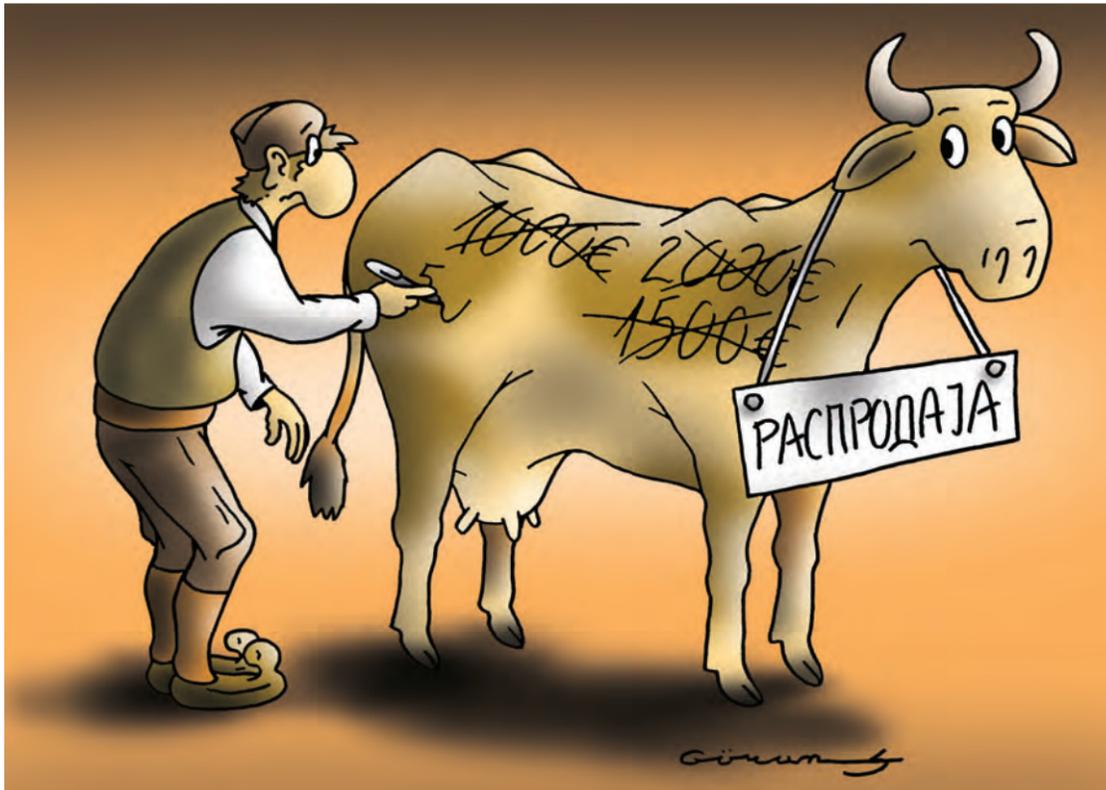

ТРОШИТЕ ЈЕ
РАЦИОНАЛНО

ZAMENA STARIH, DOTRAJALIH I
OŠTECENIH PLASTIKA I TASTERA
NA SVIM VRSTAMA AUTO
KLJUČEVA I DALJINACA

Карикатура: Горан Миленковић

ДРУГА СТРАНА

Зејтин и јаја

Пише Драган Рајичић

У понедељак ујутру преседе ми јутарња кафа у мом омиљеном бифеу. До понедељка кафа је била 30 динара, од понедељка, због повећања ПДВ-а, скупља је за један динар, каже ми с извесном nelaгодом моја омиљена конобарица и додаје: - Нађи ми динар!

Пипам се по џеповима, немам тај један динар, али имам ону маталну од пет 5. - Их, сад ја немам четири да ти вратим - каже сад већ боље расположена моја омиљена конобарица. - Задржи - кажем ја равнодушно - иако знам да кад дан почне тако непредвиђеном штетом, то неће да изађе на добро.

Оно што су знале Динкићеве и Дачићеве бабе, како су сами говорили, сада је дакле, на снази. ПДВ је отишао увис, они су напакон имплементирали бабине науке и сад је на нама да се што чешће хватамо за свој новчаник како бисмо напунили државни буџет. И тај буџет и јавни дуг јесу у катастрофалном стању, Динкић до ономад чак није ни знао у колико катастрофалном јер му о томе ништа нису говорили ни покојна баба ни жива и здрава Верица Калановић, коју је у претходној и мрској му влади оставио управо зато да о свему томе ништа не зна.

Да је поменуто стање лецка боље онда не би морали да у помоћ зову оне на које је њихов водећи коалициони партнер, до јуче, бацао дрвље и камење, попут Јелаша и Диане Драгутиновић, но би народ већ почео да ужива у благодетима које су нам наменили. Овако, без помоћи својих баба и оних које су означавали као српске упропаститеље, не могу да се изборе чак ни са зејтином који, узгред, пршти као шашав кад на њега спустиш једно јаје не би ли га испржио.

Вучић, додуше, тврди да су они већ урадили ненормално много само што се то још не види голим оком, а да са овим фронталним поскупљењима и нестационом зејтина, тако им Бога, немају ништа. Ја сам то разумео као поруку да су зејтин посакривали Тадић и ови његови негде по својим подрумима и сад сеире над њиховом проклизавању. Зато сам покушао преко својих веза да из дотичних подрума дођем до две-три флаше зејтина, али ми је отуда само кратко одбрушено: - Ми сада не знамо ни где нам је она ствар, а камоли ко вам је посакривао зејтин!

Можда је најбоље, закључио сам тада, да Дачић, Вучић и Динкић позову у помоћ и Марка Милошевића да им помогне око пребацивања зејтина из робних резерви у продавнице. Он бар зна како се са гајбицама снабдева тржиште и при том правне милиони. Али, зашто цене свега вртоглаво иду увис и пре повећања ПДВ-а, е то нисам успео да сазнам од ове владарске тројке. Но, ако успем да успоставим неку спиритуалну везу са њиховим бабама можда и то провалим.

Не треба, наравно, губити веру у способност оних који су за свој минути рад успели да избегну сваку незгоду - од апсе до лустрације. Са отварањем нових радних места и растом животног стандарда који су нам обећали ићи ће тешко, око очувања Косова и уласка нам у Европу такође, али ако своје државотворне и свеколике домете не постигну управо на плану зејтина - сеците ме где сам најтањи. Они који су нам обећали толике промене, од департизације, укидања силних агенција, покретања производње и брзог уласка у Европу, свакако неће дозволити да јаја пржимо у сувом тигању дуже од пар месеци. Осећам да би управо на свом првом јубилеју - сто дана владавине - у самој влади могла да буде свечано испржена једна кајгана од сто јаја на нашем дивном, српском зејтину која би била, што се оно каже, материјални доказ да смо са њима на челу на добром путу, ма где то водило.

Бринем само да наше кокошке због ове нездраве ситуације са зејтином не почну да побацују јаја, за која, у прехранбеном смислу, још једино и можемо да се ухватимо!

АНКЕТА: КАКО СЕ ДАНАС ОСЕЋАТЕ КАД ИЗАЂЕТЕ ИЗ ПРОДАВНИЦЕ?

М. Ивњишевић

Нада Николић,
домаћица:
- Одавно је заобилазим, а од новог пописа и не помишља да видим нове цене.

Снежана Савић,
машински техничар:
- Хаос, боље не питај, да ми стајеш на муку.

Сретен Ђуковић,
пензионер:
- Ма, треба ми пун џеп пара па да уђем и пазарим.

Вера Петровић,
пензионер:
- Будибокснама, морам па трпим!

Љубисав Катанић,
електротехничар:
- Осећам се бедно, мршаво и калдрмашки гладно.

Весна Ракочевић,
оружар:
- Изненађење је само кад нешто стварно појефтини, а не када поскупи.

Вера Марковић,
домаћица:
- Не знам шта да кажем, остала сам без текста!

Владимир Јоцић,
пензионер:
- Одлично, не могу да се секирам до прекосутра.

Гордана Мачић,
трговац:
- Не знам докле ће и чему ово води.

Житопродукт
Крагујевац, Војводе Путника 70
Телефони: 034 370 303
370 215, 370 072, 370 135, 370 192
zitoprodukt@nadlanu.com

Брашно по произвођачким ценама

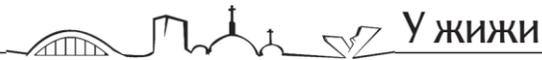
Произвођачке цене, гарантовани квалитет белог, лиснатог, печеног, замрзнутог пецива | Све врсте хлеба и пецива у нашим објектима: ТЦ Аеродром, Мала пијаца, код улаза у Житопродукт, у кругу Заставе, у Улици Драгослава Срејовића 5

prozori sa imenom i prezimenom

SUNCE

Da li ćete i ove zime grejati ulicu?

suncemarinkovic.com 034/ 330 870

ГНЕВ У ТОПОЛИ ПОВОДОМ НАЈАВЕ ЕКСПЛОАТАЦИЈЕ НИКЛА

Уништити најлепши део Србије - зарад *шаке* профита

Ако је то државни пројекат, радо ћемо се укључити у њега, под условом да истраживања раде државни научни институти, а не да нам на мала врата уводе приватну фирму из Црне Горе, регистровану 2011. године, која је остварила промет од 50.000 динара! То заиста може само у оваквим несретним земљама попут Србије, каже први човек Тополе Драган Јовановић

Пише Никола Стефановић

П рича о будућим ископавањима налазишта никла на подручју Тополе, Врњачке Бање и Таре већ недељама држи готово читаву централну Србију на ногама, но разрешење још није ни на виду. Од првих најав да ће се руда готово сигурно vadити, па затим тактичког смиривања ситуације од стране ресорног министра Милана Бачевића да је у питању само испитивање налазишта и анализа исплативости, стигло се до „збијања редова“ међу општинама на чијој се територији овај подухват изводио. Штавише, стигло се до „рововске“ битке у којој са својих становишта не одступају ни министар ни општине.

Поводом настале пат позиције министар Бачевић протекле недеље предузео је дипломатски поход, те је одржао састанке са представницима пет општина, међу којима и Драганом Јовановићем, председником општине Топола. Међутим, наспрот надањима људи из локалних власти, стриктно се држао свог става не посустајући ни педаљ, што је додатно изиритирало Шумадинце и Ере, те је убрзо потом Скупштина општине Трстеник једногласно, укључујући и владајућу коалицију и опозицију, одбацила сваку могућност експлоатације никла.

На неки начин ванредно стање влада и у Тополи, а Драган Јовановић истиче да су становници и њихови политички представници уједињени у жељи да се за свој крај боре свим расположивим средствима, јер, како каже, боре се за своје домове и будућност своје деце.

Покушавају да нас убеди да је експлоатација никла државни пројекат, те да је претходна влада дала сагласност за истраживања, а да ће ова наставити континуитет претходне. Ми се од тога жејемо. И ми и друге општине раније смо донели своја акта, конкретно овде у Тополи планским документима апсолутно смо забранили тако нешто јер смо свој план развоја усмерили на узгој воћа и поврћа и развој сточарства и виноградарства, наводи Јовановић.

Сем тога, по његовим речима, туризам је једна од главних привредних грана у Тополи и само прошле године забележено је пре-

ко 100.000 регистрованих посета, пре свега захваљујући Опленцу и Карађорђевићима здањима.

Министар Бачевић нам је у том разговору објашњавао како у Кавадарцима у Македонији то није оставило никакве штетне последице, на шта сам му ја узвратио да је то безобразно нетачно. Наиме, већ сам разговарао са колегом из Кавадараца и планирамо да поводом тога организујемо један излет аутобусом за новинаре и јавне личности да се на лицу места сви увере колико то „није штетно“. Председник ове општине буквално нам је поручио да „док су нам главе на раменима не допустимо да се то деси“. Њима су такође претили, па обећавали радна места, а уместо тога добили су затровану воду, десет пута већи број оболелих од канцера и упозорење ЕУ да ако компанија не обустави рад у року од три до пет година, неће моћи да извозе воће и поврће у Европу.

Јовановић додаје да уопште није тешко распитати се и видети како изгледају места у Турској или Русији где су постојали или постоје ови рудници.

То су мрачни и сиви градови обавијени димом, где постоје само рударска окна, рудари и ствари које прате такве градове, попут

Драган Јовановић: Сви ми из угрожених општина договорићемо се о модалитетима борбе, али треба да се укључе и други градови. Крагујевац ће такође бити угрожен јер се „жила“ руде никла протеже све до Страгара и Рамаћких висова

проституисања и јефтених барова, земље натопљене сумпорном киселином. Не постоји, једноставно, чист начин експлоатације никла, а ако постоји, нека министар изађе пред народ и представи неког стручњака који ће оповргнути мишљења наших академика Јовића или Виторовића, који су ауторитети признати на нивоу Европе.

Већ имали лоша искуства

Да Шумадија обилује извесним рудним богатством, знано је од паметних, а један од вековних центара српског рударства је планина Рудник. Данас овде већ неколико година послује приватна ком-

И мештанима Кавадараца и околине обећаван је процват и нова радна места, а добили су затровану воду, десет пута већи број оболелих од канцера и упозорење из ЕУ да ће обуставити увоз воћа и поврћа из овог краја

панија из Београда која ради на експлоатацији олова и цинка и чији се рад, бар по речима Јовановића, већ одражава на природу овог дела Шумадије.

И против те компаније подносили смо кривичну пријаву пре неког времена. Руде је тамо све мање и мање, а пошто се она вади мињањем, експлозив се користи на тоне, без икакве контроле. То је за последицу имало да је ток реке Јасенице окренут за 50 одсто. Некада је текла дуж целе општине Топола ка Смедеревској Паланци, но сада извориште иде ка Мајдану и Горњем Милановцу. Не треба да помињем колико је то нанело штете и проблема нашој пољопривреди.

Међутим, наглашава Јовановић, због евидентног немара републичких инспекција, које су непобитно подложне корупцији, мештани Тополе све су сумњачивији и већ дуго околним брдима круже разне гласине.

Свесни смо да се развијене земље све више суочавају са проблемом одлагања опасног отпада и да плаћају сиромашнијим државама да тај отпад преузму. У овом случају, случају Рудника, тамо се због бушења стварају рупе које се након експлоатације затрпавају. Да ли се још нешто затрпава у њима то нико не зна, али после свих искустава, имамо разлога за сумњу. И тада је, као и сада, било обећања и прича о радним местима, па ипак данас тамо људи раде за просечну плату од 350 евра и при том је половина њих из – Македоније. А ако ми овде имамо 3.700 регистрованих пољопривредних газдинстава и од тога њих 2.000 има годишњи промет од десет хиљада евра, ко ће овде због таквог посла, са таквом платом, да запосли дете у руднику? Немамо за тим никакве потребе.

Историја се, међутим, поновила, те се чини да су опет стављени пред свршени чин.

Јовановић истиче да су добили документ у коме је наведено да је сума од четири милиона евра на име концесије већ уплаћена за потребе испитивања налазишта никла, као и да ће у исте сврхе на рачун државе лећи још преко 70 милиона, што довољно говори да није реч само о „истраживањима“.

Нама се поручује да не обраћамо пажњу на то, да пустимо

истраживања, а експлоатације неће бити сигурно у наредних четири-пет година. Ја питам, има ли икога у овој земљи ко верује да ће неко платити готово 80 милиона евра само да би вршио испитивања, а онда се окренути и рећи: „Е, добро, нећемо да експлоатишемо, мало истражујемо, па идемо кући“.

И поред свега, први човек Тополе не негира да су спремни за сарадњу и компромис, као и да су се поводом свега обратили и премијеру Дачићу и председнику Николићу.

Потписи за смену министра

Када је прича о експлоатацији никла покренута 2005. године, имали смо људе у врху који су стали иза нас. И сада смо се обратили Вељи Илићу, али ја као потпредседник Нове Србије, тешко ми је да то кажем, бојим се да он неће моћи ништа да учини. О модалитетима наше борбе још ћемо видети сви ми из угрожених општина, али би било пожељно да се укључе и други градови. Крагујевац ће такође бити угрожен, јер се ова жила протеже 35 километара, све до Страгара и Рамаћких висова. Ми смо можда први на удару, али ће напослетку сви доћи у нашу позицију, тврди Јовановић.

Планина Рудник већ је угрожена због експлоатације олова и цинка, пошто се руда вади мињањем, експлозив се користи на тоне, без икакве контроле, па је ток реке Јасенице „окренут“ за педесет посто

ШТРАЈК ПРОСВЕТАРА ЗБОГ НЕИСПЛАЋЕНИХ ЈУБИЛАРНИХ НАГРАДА

Цех достигао 60 милиона

За неисплаћене јубиларне награде и трошкове превоза крагујевачким просветарима дугује се 33 милиона динара, али пошто је све дошло до суда, рачун који је на послетку стигао на наплату градском буџету двоструко је већи, јер су зарачунате камате и судски трошкови

Читаве претходне седмице школско звона у Другој крагујевачкој гимназији за крај часа је звонило након 30, уместо уобичајених 45 минута. На штрајк скраћеном часова запослени у овој школи одлучили су се због неисплаћених трошкова превоза и јубиларних награда. На дан када је штрајк започет, 24. септембра, 5,5 милиона динара стигло је на наплату, међутим цех који ће захваљујући тужбама запослених напослетку Гимназији бити испоручен већи је од 12 милиона динара.

Школу је због неисплаћених трошкова превоза и јубиларних награда,

од којих добар део датира још из 2007. године, одлучило да тужи шедезетак запослених у Другој гимназији. У просеку сваком од њих дуговало се око 60.000 динара. Дуг је, међутим, захваљујући парничним трошковима удвостручен, а рачун школе се због пристизања извршних пресуда већ пуних осам месеци налази у блокади. Није, међутим, само Друга крагујевачка гимназија у проблему. Мање више све основне и средње школе муче исту муку – незадовољни просветари одлучили су да „пресавију табак“, па су рачуни у блокади јер на њих нису „легле“ паре за ове намене

Туристичко-угоститељска школа „Тоза Драговић“ и Основна школа

ЧАСОВИ У ДРУГОЈ ГИМНАЗИЈИ СКРАЋЕНИ НА ТРИДЕСЕТ МИНУТА

„Вук Стефановић Караџић“ умало да ове зиме остану без грејања, пошто је новац који је локална самоуправа пребацила за плаћање у трошеног гаса, захваљујући судским пресудама, отишао на рачуне запослених. Због неизмирених обавеза према запосленима рачуни доброг дела крагујевачких основних и средњих школа у блокади су већ пуних годину дана.

Трошкови превоза, по речима Милана Јевтића из Уније синдиката просветних радника, нису исплаћивани од 2007. године, док се јубиларне награде просветарима дугују за 2009., 2010. и 2011. годину, али наканаду нису добили ни они који су деценију, две или три рада у просвети навршили ове године.

У блокади нису једино школе „Станислав Сремчевић“, „Милутин и Драгиња Тодоровић“, „Драгиша Луковић Шпанац“ и „Мирко Јовановић“, а од средњих Прва гимназија и Медицинска. Све остале су готово непрекидно у овом проблему већ годину дана, додуше неким се рачун одблокира на дан, два или недељу, па опет „Јово наново“.

Руководства неких школа чак су одлучила да отворе такозване прелазне рачуне како би избегле да новац који им се у плаћује по различитим основама буде искоришћен за измирење извршних пресуда, што је противзаконито, каже Милан Јевтић.

По основу неисплаћених јубиларних награда и трошкова превоза крагујевачким просветарима се,

по Јевтићевим речима, дугује 33 милиона динара, при том је, пошто је све дошло до суда, рачун који ће на послетку стићи на наплату градском буџету бити двоструко већи. То, међутим, није коначан збир, пошто уколико ситуација у скорије време заиста не буде рашчишћена, следе нове тужбе – за јубиларне награде из ове године, као и трошкове превоза, уз нове камате.

Право на трошкове превоза у висини месечне карте запослени у просвети, као и сви радници уосталом, имају на основу Закона о раду, док им је висина јубиларне награде одређена колективним уговором. У њему пише да свако ко 10 година проведе у школи има право на јубиларну награду у висини од половине просечне плате. За две деценије следеће му једна плата, док је за 30 година проведених у служби награђен једном и по зарадом. При том се под просечном платом сматра просечна зарада у установи, или републички просек, уколико је у том моменту у питању већи износ.

Јубиларне награде и трошкови превоза камен су спотицања већ годинама. У штрајк упозорења због неисплаћених јубиларних награда запослени у просвети ступили су и у новембру прошле године после вишемесечног натезања са министром просвете око исплата. Тада им је министар обећао да ће све бити завршено до краја године. Ранијих година надвлачења је било и око тога ко треба да исплати јубиларне награде, па су поједине локалне самоуправе, између осталог, и овдашња, лоптицу пребацивали на Министарство. Из Београда

да су им одговорили „волејемо“ и тако у недоглед, полемисало се да ли је Министарство пребацило паре или не.

Изменама Закона о основама система образовања и васпитања коначно је лани таксативно побројано шта је чија обавеза, па су тако јубиларне награде и трошкови превоза ушле у надлежност локалних самоуправа.

Марија ОБРЕНОВИЋ

ГРАД ПОНУДИО РЕШЕЊЕ

ПРОСВЕТНИ РАДНИЦИ НА САСТАНКУ СА ПРЕДСТАВНИЦИМА ГРАДСКОГ РУКОВОДСТВА

Паре крећу 15. октобра

Локална самоуправа овога пута не негеира своју обавезу. По речима Драгослава Милошевића, члана Градског већа задуженог за образовање, у понедељак је са директорима школа договорена динамика исплате свих заосталих дуговања.

Доспели дуг за трошкове превоза и јубиларне награде у овом моменту износи нешто више 60 милиона динара. Већ до 15. октобра новац ће бити пребачен оним школама чији запослени нису поднели тужбе, а у две транше ће бити исплаћени и запослени у осталим школама. На прву исплату школе могу рачунати до половине новем-

бра, а на другу до краја децембра. Тиме ће сва дуговања према запосленима у основним и средњим школама бити измирена. У овакву ситуацију смо, на жалост, дошли због неодговорности појединих чиновника Градске управе за образовање који су лоше тумачили закон. Директори су на време упозоравали да ће запослени на послетку реаговати тужбама, каже Драгослав Милошевић.

У Другој крагујевачкој гимназији запослени су штрајковали и у моменту закључења овог броја, од 10. октобра по одлуци чланства синдиката протесту је требало да се придруже Политехничка, Основна школа „21. октобар“ и још неколико школа. Остаје да се види хоће ли најновије обећање градских власти променити њихову одлуку.

ДУГ ЗА ТРИ ГОДИНЕ: МИЛАН ЈЕВТИЋ

НАГРАДЕ ЗА „ВЕРНОСТ“

Часте се сви из јавног сектора

За деценије лојалности награђују се државни службеници и намештеници, запослени у органима Војводине, локалним самоуправама, затим просветари и културњаци, запослени у здравственим установама као и у установама социјалне заштите, правосуђу...

Јубиларна награда термин је који се захваљујући бројним штрајковима запослених у просвети последњих година искључиво вежује за оне који раде у сектору образовања. Ретко се помиње да право да за сваку пуну деценију стажа буду почашћени лепом свотом новца имају заправо сви којима је послодавац држава.

Најамњи износ који се може добити за 10 година стажа је половина просечне плате, која у овом моменту износи око 42.000 динара. Међутим, за тих двадесетак хиљада динара определили су се посебним колективним уговорима само они синдикати у чијем је сектору просечна зарада нижа од оне на нивоу Републике. Запослени у студентском

стандарду и високом образовању, на пример, добијају просечну зараду своје установе, која је обично знатно већа. Исти случај је и са полицајцима, који такође преферирају свој виши просек, који при том након навршене десете године радног стажа једну плату приде имају сваке пете године.

Исплата јубиларних награда за запослене „код државе“ није предвиђена само посебним колективним уговорима, већ и Законом о буџету. За деценије лојалности награђују се државни службеници и намештеници, запослени у органима Војводине, локалним самоуправама, затим просветари и културњаци, запослени у здравственим установама, као и у установама социјалне заштите, правосуђу...

Државни службеници и чиновници који наврше 10 година стажа имају право на једну просечну нето зараду, а за 20, 30 и 40 година стажа добијају по још 25 одсто приде. Осталима је, захваљујући договору са синдикатима, намењено пола плате за 10 година стажа, цела зарада за 20 и једна и по након три деценије проведене у служби. Здравствени радници јубилеј славе и након 35 година рада и то са две пуне плате.

Иако је држава била врло дарезљива уговарајући ово право, ма-

ња или већа кашњења исплате догађају се свуда, а до сада су се због заостатка са исплатом, поред запослених у просвети, бунили здравствени радници, запослени у правосуђу и полицајци. И њима је, као и просветарима, проблем била исплата јубиларних награда од 2009. године на овамо.

Гаранцију да ће бити „почашћени“ у јубиларној години имају и запослени у крагујевачким јавним комуналним предузећима.

По важећем колективном уговору, који је потписан у августу ове године, сви

запослени у комуналним предузећима имају право на једну просечну зараду у фирми у којој раде када наврше 10 година стажа. За две деценије добијају једну и по, а за три две плате. Када смо преговарали око колективног уговора водили смо рачуна о запосленима који имају нижа примања, па се нисмо везивали за зараду коју остварују, каже председник синдиката комуналних предузећа Шумадије Бранко Петрашиновић, напомињући да се динамика исплате скоро свуда поштује.

Јубиларне награде „живе“ још и у фабрикама некадашње групе „Застава“, али не и у Фијат аутомобили Србија.

Да разговарамо са послодавцем о јубиларним наградама можемо тек 2019. године, пошто ће тек тада фабрика славити деценију постојања. Иако је „Фијат“ практично преузео доста радника некадашње фабрике „Застава аутомобили“, то се водило као ново запошљавање, па ће тек за седам година неки стећи право на јубиларну награду, каже Зоран Марковић, председник Самосталног синдиката ФАС-а.

Право на јубиларну награду теоретски могу оставити и запослени у приватном сектору. Законом о раду предвиђа се да се општим актом или уговором о раду може утврдити право на јубиларну награду, међутим готово да нема послодаваца у приватном сектору који ће то заиста и учинити. Они који раде код приватника срећни су када добију зарађену плату. М.О.

„ЈУБИЛАРЦЕ“ ИМАЈУ И КОМУНАЛЦИ: БРАНКО ПЕТРАШИНОВИЋ

ФИЈАТ - ЗА СЕДАМ ГОДИНА: ЗОРАН МАРКОВИЋ

ШТА ПРИМАЈУ „БУЏЕТЛИЈЕ” МИМО ПЛАТЕ

Држава кад даје не шкртари

Влада Србије измислила је „рупу на саксији” када је као прве потезе за гашење пожара у јавним финансијама повећала ПДВ и акцизе на гориво, цигарете, кафу и ко зна шта још. Са државом су се у потпуности „солидарисали” трговци и произвођачи робе широке потрошње (неки су монополисти, други чврсто „картелирани”, а готово сви без праве тржишне конкуренције), па се све свалило на грбачу, што би се некада рекло, широких народних маса.

Међутим, ни у тим „масама” терет кризе и државног банкрутства не подносе сви ни приближно исто. Владајућа коалиција састављена од црвено-црних, плус безбојни УРС, одмах је обећала да ће сви запослени у јавном сектору добити повећање зарада од два процента. Обећање важи и за пензионере, али они су ипак нека друга прича.

Питање за Владу Србије: хоће ли терет кризе и мере за стабилизовање државних финансија бар мало „пребацити” и на широки јавни сектор?

Процент, стварно, није велики, али маса пара за веће плате небројено оних који су на буџетској сисни није безначајна - посебно када кроз државну касу на све стране шиба промаја.

Уз гарантоване, па још и повећане плате, Влада је свима који су на државном платном списку обећала и сигурна радна места, јер нико неће изгубити посао - док не прође криза! Значи, за њих нема кризе, или је бар нема ни приближно колико у такозваном реалном сектору, у свим привредним делатностима где људи свакодневно остају без посла, а не зна се колико њих, и колико дуго, ради и без плата.

Осим сигурних зарада и радних места, запослени у јавном сектору, као и они који су на разне функције изабрани, именовани или постављени, имају и разне друге новчане принадлежности, која немају карактер зараде, али могу да буду (и јесу) веома издана.

Из табеларног прегледа који објављујемо види се на шта све имају право „буџетлије”, једино су остављене отпремнине при остајању без посла јер за ту „математику” треба знатно простора, веома је „по српски” компликована, а нема сврхе ни објављивати их - кад без посла не остаје нико.

НАКНАДЕ ТРОШКОВА И ДРУГА ПРИМАЊА
која немају карактер зараде (ажурирано 30. августа 2012.)

Превоз	У висини цене карте у јавном превозу или стварних трошкова	до 3.098 динара неопорезиво, преко порез 12 посто
Дневница за службено путовање	За државне службенике и намештенике, изабрана и постављана лица, запослене у култури, здравству, установама социјалне заштите	2.558,25 динара
	За запослене у образовању	2.862,00 динара
Смештај на службеном путовању	Искључени хотели са пет звездица и лукс категорије	према приложеном рачуну
Теренски додатак	За све категорије изабраних, постављених или запослених - три посто од просечне зараде у привреди	1.534,95 динара по дану
Отпремнина за одлазак у пензију	За све категорије три просечне зараде према последњем извештају Завода за статистику	171.720 динара
Јубиларне награде	Право имају државни службеници, намештеници и запослени у локалној самоуправи, култури, основном, средњем и високом образовању, здравству, установама социјалне заштите, студентског стандарда, домовима ученика итд.	10 година – 50 посто просечне плате 20 година – једна просечна плата 30 година – 1,5 просечна плата 35 година – две просечне плате
Солидарна помоћ	уз незнатне разлике за све категорије запослених	
	дужа болест запосленог или члана породице	до три просечне зараде у привреди
	набавка ортопедских помагала или апарата за рехабилитацију запосленог или члана уже породице	до три просечне зараде у привреди
	здравствена рехабилитација запосленог	до три просечне зараде у привреди
	тежа инвалидност запосленог	до три просечне зараде у привреди
	набавка лекова за запосленог или члана уже породице	до три просечне зараде у привреди
	помоћ породици у случају смрти запосленог или члана уже породице	у висини погребних услуга
Зајам за зимницу, огрев и уџбенике	За запослене у здравству и социјалној заштити	у висини просечне зараде у привреди
Новчане честитке	Новогодишњи поклони деци до 15 година запослених у свим државним и буџетским органима и установама	Неопорезиви износ до 7.744 динара

„PRIZMA“ KRAGUJEVAC d.o.o
ul.Kumanovska br.8

r a s p i s u j e
O G L A S

ZA PRIJEM U RADNI ODNOS JEDNOG INFORMATIČARA

Uslovi:

Diplomirani inženjer informatike,
elektrotehnike, PMF-smer informatika;

Poznavanje administracije operativnih sistema
MS WINDOWS XP i MS SERVER 2003.

Poznavanje administracije MS SQL SERVER 2005.

Poznavanje administracije mrežnih komunikacija.

Poznavanje WEB tehnologija.

Znanje engleskog jezika.

Nije neophodno, ali je poželjno posedovanje
nekog od sledećih setifikata: A+, Network+,
MS MCITP, MS MSCA, MS MCSE.

Oglas je otvoren osam dana od dana objavljivanja.

Prijave slati na adresu:
PRIZMA KRAGUJEVAC
d.o.o., Kumanovska br.8
34000 Kragujevac,
ili
na e-mail:prizma@prizma.co.rs
Uz prijavu priložiti CV

Kontakt osoba: Svetlana Obradović,
330-200: 065/330-2038

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ГРАД КРАГУЈЕВАЦ
Градско веће Крагујевац

Ј А В Н И П О З И В

**свим заинтересованим правним
и физичким лицима, са територије
града Крагујевца, који располажу
слободним пословним и
магацинским простором**

1. Ако располагете пословним простором, на територији града Крагујевца, који је погодан за обављање производних или услужних делатности у области занатства или индустрије, као и слободним магацинским простором, позивамо Вас да о томе доставите податке.

2. Циљ овог позива је формирање базе о расположивом пословном простору на територији Града у приватном власништву, који би се понудили потенцијалним домаћим или страним инвеститорима који су заинтересовани за обављање делатности на територији града Крагујевца.

3. Пријава на јавни позив треба да садржи:

- лист непокретности,
- скицу основе објекта из пројекта,
- податке о доступности прилазу објекта,
- податке о власнику објекта са контактима,
- фотографије објекта (CD формат).

4. Пријаву са траженим подацима доставити на адресу:

Градска управа за привреду, спорт и спортску
инфраструктуру
Трг слободе 3
34000 Крагујевац
са назнаком "За јавни позив".

Јавни позив је отворен до краја текуће године.

ЗАХТЕВИ ДА СЕ ИСПЛАТЕ ДНЕВНИЦЕ ЗА ВРЕМЕ НАТО АГРЕСИЈЕ

Стразбур на страни резервиста

После пресуде Европског суда за људска права у Стразбуру исплату разлике од исплаћених до пуних ратних дневница за време НАТО бомбардовања 1999. године у Србији очекује 150.000, а у Крагујевцу око 7.500 резервиста

После бурних протеста резервиста, мобилисаних у време НАТО бомбардовања 1999. године, због неисплаћених пуних ратних дневница, који су били најинтензивнији 2008. и 2009. године, нишки резервисти су пресавили табак и Европском суду за људска права тужили државу Србију. Да се одлуче на овај корак, пошто су у земљи исцрпљили све правне могућности, утицало је и то што је држава једном броју резервиста исплатила пуне износе које им је договала, а осталима је то право ускратила.

На који начин је то урађено? После демобилизације држава је одбила да испуни своје обавезе, али након протеста резервиста са југа Србије пришла је селективној исплати дуга. Тако је Република Србија 11. јануара 2008. године постигла договор са неким од резервиста из Куршумлије, Лебана, Бојника, Житорађе, Дољевца, Прокупља и Блага и гарантовала им исплату ратних дневница у шест рата. Такву исплату дневница, да се други резервисти не би побунили, подвела је под социјалну помоћ, што она свакако није била. То је утврдио и суд у Стразбуру, јер је новац на рачуне тих бораца стигао не као помоћ, него као исплата ратних дневница.

Адвокатска канцеларија Срђана Алексића из Ниша, који је и сам био мобилисан 1991. године, тужила је државу Србију у име 8.477 резервиста. Друго одељење Суда у Стразбуру, после вештачења достављених доказа, изрекло је пресуду на затвореној седници 10. јула 2012. године. Према пресуди овог суда Влада Републике Србије дужна је да, у року од шест месеци од када ова пресуда постане правоснажна, предузме све одговарајуће мере да обезбеди недискриминаторно плаћање ратних дневница свима онима који на то имају право.

Иста права за све

У саопштењу Адвокатске канцеларије Алексић, између осталог, наводи се да држава Србија има право да у року од три месеца захтева да се овај предмет изнесе на

Велико веће суда у Стразбуру. Ако се у том року предмет не изнесе пред Велико веће пресуда постаје правоснажна и извршна. У том случају свака чланица Савета Европе на коју се пресуда односи дужна је да је изврши. Извршење пресуде надгледа Комитет министара Савета Европе.

„У таквом случају питање ратних дневница и борба да доказивање дискриминаторског и неједнаког поступања према свим ратним резервистима, који нису били из општина са којима је држава постигла договор о исплати дневница под видом социјалне помоћи, биће окончано и резервисти свих преосталих општина ће на основу ове одлуке моћи да остваре своја права“, саопштила је Адвокатска канцеларија Алексић.

Одмах по добијању пресуде и после ангажовања овлашћеног судског преводиоца, по општинским удружењима ратних ветерана, инвалида и породица погинулих бораца почела је акција прикупљања потребних докумената и потписивања овлашћена Адвокатској канцеларији Срђана Алексића за све мобилисане резервисте за време НАТО агресије.

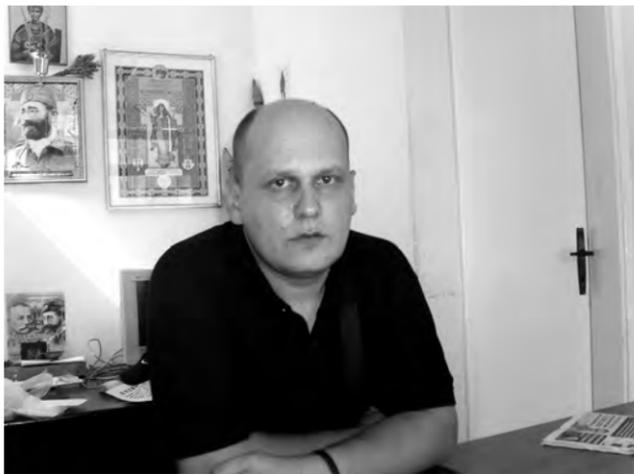
Различите пресуде

Према проценама ових удружења и непотпуним подацима из Војске Србије у Србији је 1999. године било мобилисано око 150.000 људи. Према речима председника Удружења ратних ветерана, инвалида и породица погинулих бораца Крагујевца Драгана Ђорђевића, у Крагујевцу на исплату пуних ратних дневница може да рачуна око 7.500 резервиста.

У време НАТО бомбардовања и повлачења српске војске и полиције са Косова и Метохије држава је резервистима исплаћивала ратне дневнице, али само за осам са-

ИСПЛАТЕ ДОБИЛИ НАЈУПОРНИЈИ

ТУЖБЕ ОДБИЈЕНЕ У БЕОГРАДУ И КРАГУЈЕВЦУ - ДРАГАН ЂОРЂЕВИЋ

ти дневно, иако су они на терену проводили по 24 сата.

У време великих протеста резервиста 2008. године, који су захтевали исплату ратних дневница, учествовали су и резервисти из Крагујевца. Наши људи давали су подршку колегама, али су се борили да и њима буде исплаћено шта им припада. Били смо на свим протестима у Лесковцу, Прокупљу, Куршумлији, а били смо и на протестима у Београду. Наше колеге из Ниша, Прокупља, Лесковца, Ваљева и још неких других градова тужили су за исплату дневница пред домаћим судовима, али су те тужбе одбијене. Позитивну пресуду добило је 50 људи пред судом у Ваљеву. Онда се десила срамна пресуда 2008. године пред изборе, када је један судија пресудио да његов колега добије новац. Одмах после тога колега му је вратио истом мером. Двојица судија су добила новац, а ми остали ништа. Тада су резервисти, али и после договора државе са резервистима из Лебана, Житорађе, Бојника, почели да размишљају о суду у Стразбуру. Дешавало се да су поједини људи из Куршумлије и Прокупља на име ратних дневница добијали од 200.000 до пола милиона динара, објашњава Драган Ђорђевић, додајући да је, пошто су тужбе резервиста пред судовима у Београду и Крагујевцу биле одбијене у октобру 2010. године, Срђан Алексић са својим правним тимом тужио државу суду у Стразбуру.

У крагујевачком удружењу кажу да се од 24. септембра, када је почела акција пријављивања свих резервиста из 1999. године којима држава дугује ратне дневнице, закључно са 1. октобром пријавило тачно 1.044 лица. У Београду, где је ова акција почела неки дан раније, до сада има пријављених више од 8.000 људи.

„Гадно је било“

Иако је Међународни суд правде пресудио у њихову корист, резервисти ипак нерадо коментаришу не само ту пресуду, него и шта су све доживљавали пред нашим судовима. Нерадо се сећају ратних дана и бомбардовања НАТО авијације. Све би то што пре да забораве, што је и нормално. Један од њих је и резервни водник из Грошнице Драгомир Батинић, који не само да има богато ратно искуство из 1999. године, него и из Славоније и осталих ратишта.

У време НАТО бомбардовања био сам у Десимировцу на вишецевном лансеру ракета. Са том истом јединицом био сам на разним ратиштима, а најгоре је било када су нам код Вуковара пресекали колону. То је било страшно. Све време сам био батеријски старшина. Те '99. године био сам на терену од 5. маја до 25. јула. Нешто су нам исплаћивали, али не све, већ само осам сати, као да смо после ручка ишли кућама и спавали у својим креветима. Од комшије сам чуо да постоји нека пресуда, али не знам да ли и ми имамо право на комплетну исплату дневница. Управо сам кренуо у удружење да се распитам. Е, ако важи и за нас, онда је то

добро. Удружење и адвокати су водили те спорове, али колико ја знам до сада смо увек били одбијани, прича Батинић.

У крагујевачко Удружење ратних ветерана и инвалида кренуо је и Радован Радовановић који је у време НАТО агресије био у базама у Вучковици, Лесковцу, Прогорелици и теренима око Крагујевца, Кнића и Краљева.

Како је било? Било је, како наш народ каже, гадно. Покушавали смо преко домаћих судова да остваримо право на пуне дневнице, али таква смо држава да је суд у Стразбуру морао да реагује. Држава Србија, односно они који су на власт дошли после НАТО агресије, хтели су да нам исплате само трећину новца који нам припада. Ја за ту пресуду из Стразбура нисам знао док ме колеге из Ниша нису позвале, обавестили ме да се ради тај упис за дневнице и да сви резервисти, који то нису добили, имају исто право. Такође су ми рекли и да је неко ко је у Крагујевцу водио тај поступак спаковао те папире и није их проследио где треба. Ја не знам ко је то. Надам се да ће сада ствар ићи до краја и да неће бити опструкција, каже Радовановић.

РАДОВАН РАДОВАНОВИЋ И ДРАГОМИР БАТИНИЋ, КРАГУЈЕВАЧКИ РЕЗЕРВИСТИ

У крагујевачком удружењу кажу да се још не зна колико ће који резервиста добити новца, јер нису сви мобилисани исто дана, а на Косову или терену у Шумадији су провели различит број дана. Ипак, према неким grubim проценама резервисти би у просеку могли да рачунају да ће, заједно са припадајућим каматама, добити око 200.000 динара.

Када ће тај новац добити, не зна се. То, пре свега, зависи од тога да ли ће држава у року од три месеца тражити да се предмет нађе пред Великим већем суда у Стразбуру, али и да ли ће и када у државном буџету бити новца за исплату ратних дневница.

Милушин ЂЕВИЋ

ПОТПИСИВАЊЕ ЗАХТЕВА ЗА ПУН ИЗНОС ДНЕВНИЦА

megabelt OR
Kneza Mihaila 106, Kragujevac

radno vreme od 8h do 19h

SVE VRSTE REMENJA (Optibelt, Borovo, Good Year, Sava, Unibelt...)
klasično klinasto remenje, nazubljeno, polu-v/PJ/PH remenje, transportno remenje, sintetičko remenje, zupčasto remenje, varijatorsko remenje, šestougaono remenje, okruglo remenje, extremultusi...

SVE VRSTE GUMA (Michelin, BF Goodrich, Tigar, Kleber, Continentall, Barum, ...)
Ulja, auto delovi i autokozmetika...

Telefon 325-236

ИНИЦИЈАТИВА ЗА ПОНИШТЕЊЕ ЗАКОНА О ПРИВАТИЗАЦИЈИ

Држава продавала туђе

Покрет акционара, радника и синдиката затражиће од Уставног суда да преиспита уставност и поништи Закон о приватизацији, јер је Устав у моменту доношења овог Закона гарантовао равноправност друштвене својине

У петак и уторак, новоосновани Покрет акционара, радника и синдиката (ПАРИСС) у неколико већих градова у Србији, међу којима је био и Крагујевац, сакупио је потписе грађана за покретање иницијативе да се пред Уставним судом Србије преиспита уставност Закона о приватизацији. У тридесетак градова потписи су се прикупљали и у локалним удружењима акционара и синдикалним организацијама чланицама ПАРИСС-а.

Иницијатива за поништење Закона о приватизацији покренута је због тога што је у моменту доношења овог закона, 2001. године, важећи Устав Републике Србије гарантовао сва три облика својине, друштвене, приватне и државне, и што се Законом о приватизацији поништава друштвена својина. То је, кажу у овом покрету, измењено новим Уставом из новембра 2006. године, али наглашавају да нема логике усклађивати Устав са ма којим законом, па и о приватизацији.

Према речима председника ПАРИСС-а Веља Лазича, представници покрета половином октобра иницијативу ће званично предати Уставном суду, Народној скупштини и Влади Србије.

Поред поништења Закона о приватизацији покренућемо иницијативу и за измене и допуне Закона о реституцији, односно о одузетој имовини и обештећењу, јер највећа национализација у Србији није извршена после Другог светског рата, него после 2001. године. Овакав Закон о приватизацији дозволио је држави да преузме власништво онога чега није била власник и да од тога убира приходе. Ми се залажемо да се сва имовина која је приватизирана на неуставан начин врати радницима и пензионерима тих предузећа, а они ће бити ти који ће одлучивати о њој и судбини свог предузећа. Није битно да ли ће држава донети неки поштенији, правичнији закон или нови о радничком акцио-

нарству, али је битно да Уставни суд поништи важећи закон. Ако он то не уради, обратимо се институцијама ван Србије. Тренутно је око 9.500 предмета из Србије пред Европским судом за људска права у Стразбуру, а наш ће сигурно бити још један, објашњава Лазич.

Према подацима ПАРИСС-а, на овај неуставан начин само у Крагујевцу приватизовано је више од 20 предузећа, међу којима су „22. децембар“, Трговинско предузеће „Србија“, ПКБ, „Ковачница“, „Застава алатница“, „Филип Кљајић“, „Казимир Вељко-

вић“, „Застава машине“, „Застава транспорт“...

У покрету сматрају да 90 одсто предузећа чија је приватизација поништена, а 70 одсто капитала прешло у државни Акцијски фонд, оде у ликвидацију. Да би се тај хаос избегао, они предлажу измене и Закона о реституцији да би се сва имовина која је на неуставан начин приватизирана вратила правим власницима, онима који су градили предузећа, одвајали од уста да би куповали опрему и машине, а то су сви садашњи и бивши радници и пензионери.

Европска унија је тражила да се укине друштвена својина, али не и да се укине радничко акционарство, да сами радници буду власници и да одаберу руководство фирме. То је нешто што ће се догађати у наредном периоду. Ићи ће се корак по корак, тврди Лазич.

М. ЂЕВИЋ

„ЗАСТАВА ОРУЖЈЕ“ НА САЈМУ ЛОРИСТ

Подједнако привлачно и ново и старо

На 45. Међународном сајму лова, риболова и спорта ЛОРИСТ, одржаном у Новом Саду прошле недеље, крагујевачки произвођач изложио преко педесет различитих експоната ловачког и спортског оружја. Купцима понуђени и новитети из Крагујевца, али су и ранији модели потврдили свој квалитет

НА ПОСЕЂЕНОМ ШТАНДУ КРАГУЈЕВАЧКОГ ПРОИЗВОЂАЧА

Новосадски сајам лова, риболова и спорта ЛОРИСТ је највећа и најстарија манифестација овог типа код нас, одржава се још од 1967. године и члан је престижне Међународне асоцијације сајамске индустрије УФИ. Окупља све угледне произвођаче оружја и спортске опреме за лов и риболов на овим просторима, као и заступнике светских брендова. Дакле, право место за професионалце, али и рекреативце и знатичељнике, који су и ове године имали шта да виде на штандовима новосадског сајмишта.

Но, ЛОРИСТ не би био то без највећег, најстаријег и најугледнијег произвођача ловачког и спортског оружја на овим меридијанима, крагујевачке „Застава оружје“.

У изложбеном и продајном делу, поред регионалних и светских брендова, истицао се њен штанд, на којем је било живо и динамично. Купци су пристизали са већ уредно прибављеном документацијом и нису крили одушевљење квалитетом наоружања крагујевачког произвођача.

Један од њих је и Ненад Манић (види слику) из војвођанског места

Јаша Томић код Зрењанина, који је из богате „Заставине“ сајамске понуде пазарио ловачки карабин калибра „300 Вин Маг“ – специјализован за лов на дивље свиње. И код њега је пресудио квалитет, поузданост и цена крагујевачког произвођача.

Ове године „Застава оружје“ („Застава армс“) на новосадском ЛОРИСТ-у понудила је и нову линију производа, дизајна и конструкције ловачких карабина „М07 меч“ и „М808“ и то у калибрима „308 Вин“ и „30-60 Спринг“, намењених и ловцима и спортским далекометним стрелцима.

Купцима су понуђени и нови модели ловачких карабина „М70ПСС“, комбинација механизма и цеви од нерђајућег челика и полимерног кундака, као када је у питању модел „М70ПС“.

КУПАЦ НЕНАД МАНИЋ ИЗ ЈАШЕ ТОМИЋА СА „ЗАСТАВИНИМ“ ЛОВАЧКИМ КАРАБИНОМ ЗА ДИВЉЕ СВИЊЕ

Сем новитета, били су изложени и раније познати модели, попут разноврсних ловачких карабина, ловачке пушке полажаре и бокерице разних калибара, малокалибарске пушке, пиштоља (читаве, како се каже, „фамилије“, од којих су неке намењене америчком тржишту), затим луксузно и уникатно оружје са додатком племенитог метала. Све у свему, преко педесет експоната ловачког и спортског наоружања.

Све време 45. ЛОРИСТА на штанду „Застава оружја“, као посебна сајамска атракција и обогаћење сајамске понуде, гравер Владан Вучковић купцима и посетиоцима на лицу места је резбарио и гравирао монограме на дрвету и металу.

Сајамским посетиоцима понуђени су и „мирољубивији“ и „безопаснији“ производи попут ручно рађених и резбарених зидних сато-

И ТИТО ЈЕ ЦЕНИО „ЗАСТАВИНЕ“ ПУШКЕ

ИЗЛОЖБА ТИТОВИХ ТРОФЕЈА

Највећи ловац наших народа и народности

Овогодишњи ЛОРИСТ имао је и низ пратећих, атрактивних манифестација, од незаобилазних гулашијада и такмичења у припремању ловачког паприкаша, до смотре са којима је био „упарен“, на пример Сајма екологије са темама глобалног очувања животне средине и заштитом вода, сајма хортикултуре са изложбом воћа и поврћа и сајмовима туризма и коњарства.

Ипак, од пратећих садржаја највећу пажњу посетилаца привукла је изложба ловачких трофеја, познатих „великих белих ловаца“ из 19. и почетка 20. века са територије Војводине, попут грофа Емила Италијана из Новог Кнежевца, Оскара Војнића из Суботице, Фенбаха Балинта из Апатина и Арсена Дамаскина из Вршца. Били су ту и ловачко одстрелни трофеји и највећег ловца свих наших народа и народности Јосипа Броза Тита, попут две протирке од кожа танзанијских лавова устрелених 1958. године у Етиопији, рога велике азијске овце расе „Марко Поло“, уловљене у азијском делу некадашњег СССР-а, рога алпског и средњоазијског козорога, чељусти крокодила... Ко, зна, зна.

У деобном билансу Титове имовине и трофеја ловачки су припали Србији. На том штанду била је изложена и његова ловачка опрема, као и омиљена пушка, да ли „Заставине“ производје?

ва, икона, ексклузивних трофејних ловачких ножева, ловачких чаша и флаша за здравце пре и после ловних акција и слично, све са циљем да освежи и оплемени квалитет живота љубитељима боравка у природи.

Није био занемарљив ни сајамски попуст од осам посто који је „Застава оружје“ понудила својим коминтентима, па су се на овогодишњем ЛОРИСТУ ловачки карабини продавали по цени од 19.300 динара до 43.000, а пиштољи од 15.500 до 50.000 динара.

З. МИШИЋ

ПРОФ. ДР НЕБОЈША АРСЕНИЈЕВИЋ, ДИРЕКТОР КЛИНИЧКОГ ЦЕНТРА

Са штитом – или на њему

Са девизом да се „онај ко се определио да буде лекар определио да буде слуга болесног човека“, нови директор Клиничког центра од запослених тражи максималну посвећеност, какву ће и сам имати, у центар пажње ће ставити пацијента, а не паре, а за прве сараднике ће бирати људе који могу да прате његов ритам рада - 24 сада дневно

Разговарала Јаворка Станојевић

Очекивано именоване новог директора Клиничког центра званично је обављено у среду, 26. септембра. Одговорну функцију, у тренутку када се ова здравствена

институција суочава са једном од најтежих финансијских криза у својој историји, преузео је доскорошњи декан Факултета медицинских наука, професор доктор Небојша Арсенијевић. Познат као присталица чврсте руке и човек који у радној биографији има успешно руковођење факултетом и Институтом за јавно здравље, Арсенијевић за многе представља сламку спаса за брод који тоне. Иако се у јавности спекулише податком да дуговања КЦ-а досежу цифру од 23 милиона евра, нови директор првог радног дана није желео да прича о финансијама.

- Много се прича о парама и чини ми се да су сви, укључујући и колегијум, у великој психози због дугова и несташице новца. Због тога се лоше осећам, јер ја нисам директор банке. Ако је посао ове установе само у парама онда бих ја могао да идем кући, па нека доведу неког финансијског стручњака. Ја сам планирао да овде у центру догађаја буде здравствена услуга и, наравно, пацијент који у Клинички центар не долази да слуша наше приче о томе да ли смо ми нешто фактурисали и да ли је нама неко нешто платио. То њега не занима, а мени је на листи приоритета тек под бројем пет.

Ако су паре под бројем пет, шта је под бројем један?

- Пацијент, болестан човек, или онај што мисли да је болестан. Ова установа је основана да лечи људе и да то ради компетентно, докторнарно и онако како људи треба да буду лечени. Значи, полазим од најтежег задатка пошто мислим да ћу те финансијске проблеме умети да решим.

То лепо звучи, али ситуација у нашем здравству, посебно у крагујевачком Клиничком центру, захтева да се пре тога реше многа питања. Који су путеви којима намерава да обезбедите пацијенту позицију коју му обећава?

- Мој први посао је да видим да ли је и до које мере уздрмана ова установа. Ја сам егзактан човек и бавим се егзактним стварима - мерењем. Када обавим мерење покуша-

Знам да има ствари због којих се, што нису благовремено урађене, губи глава. Знам да има анализа које се, без икаквог оправдања, заказују на недопустиво дуг период. Знам и због чега се то ради и будите сигурни да ћу то да искореним - или ћу да идем

ћу да је ставим на ноге. То ми је први циљ до кога се стиже тако што морају да се знају процедуре и што мора да се зна радно време. Не може да се дешава да се пацијенту каже: не знамо када доктор ради, за то мора да се следи санкција. Мој задатак је да направим функционалан систем, машину која ради оно што треба ради. Отворену ћу рећи: да би радили то, то и потребни су нам намети људи, та опрема, таква помоћ од државе. Ако те три ствари нема радићемо само оно што можемо да радимо.

Функционисање система и задовољство пацијента највише зависи од запослених и њиховог односа раду. Планирате ли то нешто да мењате?

- То је друго на листи мојих приоритета. У овом тренутку не знам какав је однос према раду. Могуће је да је идеалан, али мислим да није. Мени се чини да ту има свега и свачега. За сада ми се само чини, али рекао бих да овде има нерада, незнања, недисциплине, самовоље, непоштовања процедура. Имам чврсту решеност да искореним овакве појаве, иако знам да мере које морам да предузмем неће наићи да одобравање. То ме нимало не брине, јер нисам дошао овде да ме воле него да ме воле него да проба да успоставим функционалан систем у служби оних који од нас очекују да им помогнемо.

Значи ли то да од сада можемо очекивати сами љубазне и предусретљиве докторе?

- Не знам шта можете очекивати. Ја не могу све

њих у току дана да видим, али ћу се трудити да се атмосфера поправи, да то постане функционалан систем у којем компетентни људи раде оно за шта су компетентни. Један од корака је и промена канцеларије, у коју са сада улази кроз много врата и која изгледа као да има функцију да спречи људе да дођу до директора како не би могли да му испричају они што их мучи. Могу да обећам да ћу да урадим све што је у мојој моћи и за шта имам снаге да ово буде болница на понос и мој и грађана. Замолио бих вас да за десетак дана дођете да видите како ће КЦ изгледа.

Сигурно знате да постоје дугачке листе чекања, да се поједини захвати уопште не раде, да КЦ важи за неславног рекордера у чекању на ортопедске захвате. Како се то уклапа у ваш први циљ?

- Најпре, пошто проверим да ли је то стварно тачно, морам да утврдим разлоге због којих неко мора да чека десет година да му оперишу куку. Онда ћемо на сајт, на коме се тренутно налазе листе чекања, лепо да ставимо да ми то више не радимо или ћемо пацијента до 2020. да „забављамо“ тако што ћемо два пута да му променимо пол од трошку Фонда. Са друге стране, иако и сам ходам са штапом, да ме људи који чекају операцију кука не би погрешно разумели, знам да има и ствари због којих се, зато што нису благовремено урађене, губи глава. Знам да има анализа које се, без икаквог оправдања, заказују на недопустиво дуг период. Сигуран сам да знам и због чега се то ради и, мада вам сада нећу рећи, будите сигурни да ћу то да искореним - или ћу да идем. Јер, ако после шест месеци будем видео да ништа нисам могао да урадим са тим знам где ми је кућа и одох, а они нека доведу некога ко то може да уради.

За сада ми се само чини, али рекао бих да овде има нерада, незнања, недисциплине, самовоље, непоштовања процедура. Имам чврсту решеност да искореним овакве појаве, иако знам да мере које морам да предузмем неће наићи на одобравање

ста и како ће се носити са последицама који ће настати због тога што није обезбеђена замена за велики број стручњака који су у подмаклој животној доби?

- И раније сам у свакој прилици истицао да је то што је 2002. године урађено са забраном специјализација срамотно и да је то злочин према овом народу. Таква ситуација траје тачно десет година. То је страховит проблем и биће још већи. Што се мене тиче, ја сигурно нећу да их примам и шаљем на усавршавање по сопственом ћефу, али ћу да вршим притисак на оне који могу да то одобре, захтевају да се ствари промене на нивоу државе. То ми је, такође, један од приоритета. Резултате не можемо очекивати за годину, две дана, али значајно да побољшање функционисања здравственог систем може бити видљиво за пет година.

Како мислите подмлађујете кадар и доведете нове стручњаке ако се прича да је ваш претходник попунио и последње радно место за које, по уговору, РФЗО одобрава средства за плате? Планирате ли да се ослоните на средства које КЦ зарађује?

- Како умемо. Наше је да радимо наш посао, а колико знам Фонд нема уговоре са појединачним лекарима. Што се тиче сопствених прихода, не знам ни колики су, ни да ли их има, ни које су структуре.

Од вас људи доста очекују зато што верују да сте добар менаџер, али и зато што имате подршку Министарства здравља и министарке. Уз то вас подржавају и најјача странка владајуће коалиције и локална самоуправа. У којој мери вас то оперећује?

- Никада нико није дошао на функцију директора КЦ са већим о-

чекивањима и то заиста јесте велики терет. Долазим са лепом репутацијом и тиме нећу да се коцкам. Уздам се у оно што умем, уз основац људи који ове раде. Имам, међутим, озбиљне хендикепе. Један је што сам 16 година ван здравственог система, а други што нисам социјално интегрисан, што значи да сам постављен ван партијских квота. Али, ја сам човек који је научно да своје хендикепе претвори у предности.

То што сте нестраначка личност може бити и предност, јер вам партија неће наметати кадровска решења. Са друге стране, то повећава одговорност. Колико је таква позиција угодна?

- Једино због чега бринем је што сам страшно нерасположен што сам прихватио овај посао. Много сам забринут, јер сам свестан да Клинички центар не смем да оставим у стању у каквом сам га затекао. Морам да га унапредим. То што сам добио да орем ову државну њиву доживљавам као обавезу која захтева потпуно посвећивање и ово ће бити једини посао који ћу радити. Мени није до доказивања. Хоћу да урадим посао и овде ћу бити 24 сата дневно. И где год могу да помогнем ја ћу да помогнем.

Зацртали сте поставили прилично висок циљ. Стрепите ли да би нешто могло да вас осујети?

- Нисам измерио колика ми је снага. Да сам десет година млађи ја бих вам сигурно свашта наобећавао и то бих урадио. Такође, нисам руководио овако великим системом. Претходне две институције којима сам руководио представљале су системе идеалне за такозвани лидерски менаџмент који читавог живота покушавам да промовишем. Ово је установа која је сувише велика да би човек све битне информације сагледао у једном дану. Зато ће ми бити потребни људи који могу да схвате моју визију и да прате мој темпо.

Шта је услов да бих неко био у Вашем тиму?

- Да апсолутно прати мој ритам рада, а мој ритам је од осам ујутру до сутрадан у осам ујутру. Потребни су ми компетентни, паметни и вредни људи који неће штетити ни снагу ни време. Још не знам ко ће чинити тај тим. Прво ћу да поразговарам са овим људима који сада раде посао, а имам људе са којима желим да разговарам и у чије способности не сумњам. Оно што не знам јесу ли они вољни да се заложу до крајњих гра-

ница. Јер, за мене у послу постоје само две врсте људи - они који су урадили свој посао и они који нису. Време је такво. Ова земља је скоро на коленима. Уколико свако од нас не буде урадио свој посао најбоље што може нама спаса нема.

Шта им можете понудити за такву преданост послу?

- Онај ко се определио да буде лекар определио се да буде слуга болесног човека. Мора да се ради. Награда ће да дође после извесног времена. Највећа је да се поврати углед професије и сваког од нас појединачно. Да не морате да се сакривате од људи када идете кроз град, да када одете на пијак нико не каже: ено га овај доктор што ми је рекао да дођем за две године.

Ваш претходник је најпре себи повећао плату. Прича се да је, са

Много се прича о парама и чини ми се да су сви у великој психози због дугова и несташице новца. Ако је посао само у парама онда бих ја могао да идем кући, јер ја нисам директор банке, па нека доведу неког финансијског стручњака. Ја сам планирао да овде у центру догађаја буде здравствена услуга и, наравно, пацијент

разним додацима. месечно при-
мао и по 400 хиљада динара.
Шта мислите о овој цифри?

- Свиђа ми се, само ја ћу да
примам плату која је одређена за
човека на овом месту и не наме-
равам да захтевам додатке за пре-
ковремено ангажовање. Свуда сам
радио за плату која је законита и
нисам узео ни динар који ја нисам
зарадио и за који не пише како сам
га зарадио.

Када смо већ код пара, знамо да
је здравство високо позициони-
рано на лествици која мери ко-
рупцију. Сви, мање више, знамо
да је има и у Клиничком центру.

- Па, нисмо мали. Сви знамо да
има пет-шест модела по којима се
пацијент доводи у ситуацију да му
од подмићивања здравствених рад-
ника зависи живот. Јер, ако вам
доктор објасни да нешто хитно мо-
рате да урадите, а онда вам кажу да
не можете да дођете на ред за две го-
дине, онда се подразумева шта се од
вас очекује. Ја не могу да јурим о-
вога или онога због нечега што је у-
радио, нити имам инструменте за
то, али ћу се трудити да решењима
избегнем такве ситуације. То значи
да ћу деловати тамо где су извори
таквог понашања. Такође могу да о-
бећам да ће свако од кога буде тра-
жен новац увек моћи да рачуна да
ће му моја врата бити отворена.

Који су аргументи због којих би
требао да имам поверења у
оно што Ви обећавате?

- Успоставио сам високе стандар-
де и сада нећу да идем испод оно-
га што су моји критеријуми. Дола-
зим из једне установе коју сам до-
вео у ранг најбољих у земљи. Ин-
ститут за јавно здравље сам, тако-
ђе, довео на највиши ниво. Трудим
се и да Клинички центар наа-
правим какав треба да буде. Овде
људи долазе по помоћ и помоћ ће
добити - или ја нећу седети на ме-
сту директора. При том прихватам
потпуну одговорност за финансиј-
ске импликације, јер ја за то при-
мам плату. Лечећи доктори нису за
то плаћени и немају право ни по-
требу да око тога филозофирају. То
је мој посао. Оно што имам наме-
ру да урадим је да се не ослањам
много на паре, пошто у овој земљи
пара нема, него на енергију која је
у људима. Убеђен сам да огромна е-
нергија седи у људима који желе да
раде свој посао онако како треба да
се ради. Ако будем успео да будем
„хепи“ коцка за ту енергију и ако
будем успео да нађем довољно ва-
рте у себи - то ће да ради.

РЕАГОВАЊЕ НА ОСТАВКУ ДР СЛОБОДАНА ОБРАДОВИЋА

Неистина за неистином

Због тешке финансијске
ситуације, страначког за-
пошљавања радника ко-
је није могао да плати,
несташнице лекова и сан-
итетског материјала ко-
је му се ставља на душу,
питање смене професора др Слобо-
дана Обрадовића са места
директора Клиничког цен-
тра потезано је у више
наврата, али је човек који
за себе тврди да је нестр-
начка личност успешно
опстајао у хладовини коју
му је обезбеђивала Демок-
ратска странка. Одлазак
демократа у опозицију из-
вукло му је је ослонац испод
ногу.

Оно што се посматра-
чима са стране може чи-
нити као елегантна пром-
ена у директорској фоте-
љи ипак није протекло без прози-
вања политичких и личних непри-
јатеља, пребацивања кривице, избе-
гавања одговорности и изношења
прљавог веша.

■ Пребацивање одговорности

Професор Обрадовић није из пр-
ве прихватио „свилен гајтан“ из
Министарства здравља које му је
„саветовало“ да се мирно повуче. У-
место да дискретно оде покушао је
да обезбеди подршку Управног од-
бора. Догодило се, међутим, да га
чланови овог тела, укључујући и оне
из ДС, нису узели у заштиту. Суочен
са реалношћу, Обрадовић је, кажу
они који су били присутних, одбио да
се повуче, изјављујући да чека раз-
решење из Министарства. Прија-

Проф. др Радомир Павловић, који је био
на челу Клиничког центра пре Обрадовића,
револтиран је начином на који сада већ бивши
директор оправдава своје пословне потезе и
дуговања установе, приписујући их њему

СПОРЕЊЕ ПРЕТХОДНИКА:
РАДОМИР ПАВЛОВИЋ И СЛОБОДАН ОБРАДОВИЋ

тељска убеђивања, притисци, поли-
тика, или лична процена ситуације
довели су, ипак, до тога да се 24. сеп-
тембра на столу министарке здравља
нађе захтев за разрешење. Овај до-
кумент нашао се и на званичној
страници КЦ-а, па су сви који то за-
нима могли да га прочитају.

Папир у коме се одлазећи дирек-
тор патетично позива на породичну
традицију можда није дирнуо мин-
истарку, али је прилично револтирао
професора Радомира Павловића
који је, добровољно се повлачећи,
Обрадовићу ослободио фотељу.

Разлог за револт је што се Обра-
довић, покушавајући да оправда
своје пословне потезе, и овом при-
ликом, позвао на дуговања наслеђе-
на од свог претходника. Он је, наи-

ме, навео да је приликом
доласка на функцију зате-
као дуг од 7,2 милиона е-
вра. Каже да се само још
мало задужио и да функ-
цију напустио остављајући
рупу у каси од 9,4 милио-
на евра. Отприлике толи-
ко му, тврди, за признате а
неизмирене фактуре дугу-
је Фонд здравствене за-
штите, па је он, објашња-
ва, много успешнији руко-
водиоца него што злона-
мерни медији, политич-
ки противници и остали који су му
убацивали клипове у токове поку-
шавају да представе.

Реагујући на овакву аргумента-
цију професор Павловић, који твр-
ди да КЦ у својој историји није имао
горег руководиоца од његовог на-
следника, истиче да реч о доку-
менту препуном неистина.

■ Много лаж

- Прва лаж је да је на функцију
дошао као нестранички човек, јер ја,
који сам тада био директор, одлич-
но знам да је Демократска странка
шест месеци водила кампању за
његово устоличење. Притисак је
био толико да је, први пут у исто-
рији ове институције, на место ди-
ректора именован човек који није

добило подршку Управног одбора. У-
тицај ДС је био пресудан и да се за-
немари чињеница да ни један члан
Стручног савета, тела које чине ем-
инентни професори, није гласао за
његов избор. Друга неистина је да је
од мене наследио највећи део дуга.
Имам документе у којима јасно
стоји да су дуговања на дан 22. Фе-
бруара 2010. године, када је изврше-
на примопредаја дужности, изно-
сила 264 милиона 423.988 динара.
Истовремено, на залихама је оста-
ло лекова и материјала у вредности
од 393 милиона 611.874 динара.
Документовано је, такође, да су сва
потраживања за текуће одржавање
била на нули и да су сви добављачи
прехрамбених производа били ис-
плаћени. Тих 7,2 милиона евра у
фактурама за услуге које смо об-
авили мимо уговора њега нису могли
оптеретити, јер Фонд сваке године
одобрава и даје средства за текуће
пословање. Зашто је новац који
Фонд наменски уплаћује за струју,
воду, грејање... трошио по свом на-
хођењу, што није водио рачуна да се
уклопи у квоте које су му одобрене,
рачунајући да ће наплатити факту-
ре, није моја кривица.

Моја одговорност није ни што,
према мојим изворима, КЦ у овом
тренутку дугује близу 23 милиона е-
вра. Где су те паре отишле, како су
трошене, требало би да испитају на-
длежни органи. Пацијенти и људи
који плаћају порез, међутим, има-
ју право да знају због чега се није на-
правио ни један корак у реализа-
цији развојних планова попут ван-
телесне оплодње, трансплантације
органа, развоја кардиохирургије.

Неко би могао и да постави пита-
ње због чега је 40 људи који су били
у сталном радном односу преведено
у статус радника на одређено вре-
ме и да ли су њихова места попу-
њена кадрovima ДС-а. Занимљиво је
и како су, и преко кога, ангажовани
радници за повремени послове, по
којим критеријумима смењивани и
именовани руководиоци. То су са-
мо нека од питања на која би Обра-
довић морао да да договоре уместо
што покушава да одговорност пре-
баци на друге, каже Павловић.

Иако је некадашњи директор, ко-
ји је тадашњем КБЦ-у обезбедио ста-
тус једног од четири клиничка цен-
тра у Републици, потегао много пи-
тања тешко је очекивати да ће поре-
ски обезбедити из чијег џепа је нестало
више милиона евра икада сазна-
ти и један одговор, јер се већина на-
лази на, за сада недоирљивом, те-
рену политичке моћи.

Ј. СТАНОЈЕВИЋ

ИНФОРМАЦИЈА ИЗ РФЗО

Измирене обавезе

У својој оставци професор Слободан Обрадовић тешку
материјалну позицију у коју је, због дуга од 9,4 мили-
она евра, Клинички центар доспео за време његовог манд-
ата правда податком „да скоро целокупни износ дуга
одговара вредности признатих, а неисплаћених факту-
ра по обрачуни за 2011. годину“.

Подаци које је су „Крагујевачке“ добиле из инфор-
мативне службе РФЗО-а, међутим, показују да је ова ин-
ституција готово у потпуности измирила обавезе пре-
ма КЦ-у. Фактуре које Обрадовић помиње односе се, на-
име, на потраживања за наплату услуга које је КЦ пру-
жио мимо уговора са Фондом, а које, према важећем За-

кону, РФЗО није у обавези да рефундира. У информа-
цији о измирењу дуга по коначном обрачуна за 2011. го-
дину, који смо добили, пише да је дуг Фонда према за
Клиничком центру износио 77.410.841 динар, уз ново-
ђење намена (цитостатици са листе, лекови по посебном
режиму, лекови за хемофилију, уградни материјал и им-
планти у ортопедији, накнада за материјалне и оста-
ле трошкове, материјал за дијализу, пејсмејкери, стен-
тови, остали уградни материјал).

У званичном допису Фонда стоји да је до сада изми-
рен дуг у износу од 76.881.466 динара, а да ће разлика,
која је односи на уградни материјал у ортопедији, у из-
носу од 529.372 динара, бити измирена у току наредних
дана.

И КРАГУЈЕВАЧКИ ИНЖИЊЕРЦИ РОБОТЕ ЗА ТРКУ ИМАЈУ

Пионери на изложби у Београду

Роботи које су наши
стручњаци представили
могу разликовати особе
по висини или гласу,
пратити предмет, избе-
гавати препреке. По
свему судећи, то је само
први у низу врхунских
резултата које можемо
очекивати од овдашњег
Центра за примењену
аутоматiku

Прва научна манифестација „Дани
будућности - роботика“ одржана је
протекле недеље у Коларчевој заду-
жбини у Београду, а посетиоци су и-
мали прилике да виде, па чак се и
поиграју са 25 робота из свих кра-
јева света. Посебна атракција био је
хуманоидни робот Асимо из Јапа-
на, у овом тренутку најнапреднији
робот који обавља низ различитих
радњи и при том је оспособљен да
разликује десет различитих особа,
као и да води богат дијалог на два
светска језика.

Када се у таквом друштву нађу и
роботи из Крагујевца, онда је то о-
диста податак за понос, а као и
много пута раније за то је заслужан
један тим са некадашњег Машин-
ског, данас Факултета инжењерских
наука - тим Центра за примењену а-
утоматiku, о коме су „Крагујевачке“
недавно писале. Екипа састављена
од професора и студената-доктора-
ната на овом својеврсном сајму
представила је свој пројекат, робо-
те који за сада нису „крштени“ те још
увек носе своје основно име Пионир

(познати произвођач електронских
уређаја, прим.аут.).

- Наши Пионир роботи ових
дана шетали су Кнез Михајловом
и забављали госте изложбеног про-
стора робне куће „Нама“, а тамо ће
остати до 15. октобра и завршетка
манифестације, каже проф. др
Милан Матијевић, продекан и ру-
ководилац овог центра. - Сцене у
којима се роботи крећу у лави-
риту праћењем светлости, крета-
ње у ланцу аутономних возила, а-
утоматизовано паркирање у непо-

знатом окружењу настале су на о-
снову искустава са америчког уни-
верзитета МИТ са којим сарађује-
мо на овом пољу, али су то уради-
ли наши студенти Мина Васковић,
Марко Јуришевић и Ненад Баба-
јић.

Посебан ангажман у припре-
ми крагујевачких мобилних робо-
та и организације боравка у Бео-
граду, по речима проф. Матијеви-
ћа, поднела је Мина Васковић,
која паралелно похађа докторске
студије у Лондону и Крагујевцу, а
иначе је била један од најбољих
студената ЕТФ-а. Да успех буде ве-
ћи, хонорари у овом типу проје-
ката не постоје, па су наши млади
стручњаци практично цео подухват
изнели волонтерски у сврху науке
и с циљем да се промовише крагу-
јевачки Универзитет и нарочито
Факултет инжењерских наука.

Када је реч о настанку и могућ-
ностима шумадских робота, Не-
над Бабајић наводи да је за сада све
још у повоју и да исти проблем му-
чи све научнике света који се ба-
ве роботиком, па тако и наше.

- Почетна идеја роботике била је
да се направи еквивалент мозгу, тј.
вештачка интелигенција, па да се

затим додају извршни органи, гла-
ва, руке, ноге. Међутим, то се по-
казало као тешко решив проблем,
бар у овом тренутку, па је роботика
кренула у другом смеру.

Услед тога се, како објашњава
Бабајић, прво решава покретање
појединих делова и то на основу
података са сензора, па се време-
ном долази до логике која треба да
усагласи те две компоненте. Тако
већ поменути робот Асимо посе-
дује 34 мотора и десетак сензора,
док наши имају два мотора и осам
сензора у основној верзији.

- То нам омогућава анализу и
проучавање основних правила ро-
ботике, а зависно од сензора они
могу обављати различите задатке:
избегавати препреке, пратити
предмет, разликовати особе по
висини, гласу...

Сам „костур“ робота, механичка
конструкција и пратећа електрон-
ника, производе се у САД, док све о-
стало зависи од маште научника ко-
ји на њима раде. Или, како кажу на-
ши саговорници, модерним речни-
ком речено, „хардвер“ је купљен, а
„софтвер“ је дело њиховог умећа.

Н. СТЕФАНОВИЋ

Ову рубрику у склопу пројекта

МЛАДИ НАУЧНИЦИ
- ОСТАТИ ИЛИ ОТИЋИ

суфинансира
МИНИСТАРСТВО
КУЛТУРЕ И ИНФОРМИСАЊА

„ЕНЕРГЕТИКА” ИМА ВИСОКЕ ТРОШКОВЕ И ПЛАТЕ: ЗОРАН ЈОВАНОВИЋ, ЧЛАН ГРАДСКОГ ВЕЋА

НОВА ЦЕНА ГРЕЈАЊА

Уместо 44 одсто - поскупљење 15 процената

Градско веће је припремило одлуку да „Енергетици” уместо тражених 44 одсто одобри повећање цене грејања за 15 процената, што са ПДВ-ом износи 79,7 динара по квадрату, па ће рачун за стан од 50 квадрата бити 3.985 динара. Угаљ, гас и мазут су знатно поскупели, али грађани не би издржали већи „скок” цене, сматра члан Градског већа Зоран Јовановић

Ових дана Градско веће треба и званично да потврди одлуку која је већ припремљена о новој цени даљинског грејања. Зоран Јовановић, члан овог тела који је задужен за комуналну делатност, саопштио нам је да је почетком ове седмице усвојен предлог одлуке да се цена грејања на прагу ове сезоне повећа за 15 одсто и да је то коначна ствар.

Није тешко закључити да је, с обзиром на октобарску навалу на џеп са свих страна, грађанима и помених 15 одсто много, док је „Енергетици” недовољно, јер су имали рекордни захтев у Србији, тражећи корекцију цене на горе за 44 процента.

Размишљало се о разним комбинацијама, али, пре свега, трудили смо се да направимо калкулацију да „Енергетика” махом троши енергенте који су најмање поскупели. Уместо одређене количине мазута који је највише поскупео, користеће нешто више угља. Иначе, захтев за поскупљење је свакако оправдан јер је познато да се мазут тешко добија на одложено плаћање, а гас се плаћа месец за месец. Иако је одобрени проценат поскупљења грејања можда требало да буде и већи, чињеница је да грађани то не могу да плате. Са друге стране, процењено је да је поскупљење од 15 одсто овог тренутка реално, с тим што је неопходно да проценат наплате буде око 90 одсто. Не причам о дуговањима из ранијег периода, већ би требало да се бар поведе рачуна о текућој по-

трошњи и текућој ликвидности „Енергетике”, наводи Јовановић.

Разбацивање енергијом

Увек када се говори о новој цени грејања намеће се питање да ли је око 20 одсто домаћинства, која су годинама нередовне платише, успело да поремети стање у „Енергетици”? Да ли, између осталог, и из тог разлога ова фирма пред сваку грејну сезону тражи поскупљење?

Зоран Јовановић тврди да није тако, већ се у обзир узима стварни скок улазних трошкова предузећа. Иначе, према подацима из захтева „Енергетике” којим се правда нови ценовник грејања, цена мазута је „скочила” за невероватних 78 одсто, угља за 41 одсто, гаса за 36 одсто.

Добар податак је, међутим, да „Енергетика” тренутно располаже са готово 70 одсто потребне количине угља за грејну сезону и са 1.400 тона мазута, што је 60 одсто расположивих капацитета за складиштење. Набавиће још количина енергената, као и део преко Робних резерви, односно Удружења топлана Србије, а извршен је ремонт. Спремност система је обезбеђена, тврди Јовановић.

Ипак, иако је систем спреман, овде се прича о градском грејању не завршава. Подсетимо, прошлог октобра одобрено је поскупљење од 10 одсто, иако је тражено скоро 30 процената, а сада ће бити одобрено 15 уместо тражених 44 одсто. Питање је хоће ли „каскање” за жељеном ценом, коју „Енергетика” никако да достигне, једног тренутка изазвати колапс система.

Јовановић наглашава да град упорно инсистира да „Енергетика” смањи сопствене трошкове.

У Србији се, иначе, страховито разбацује енергија. Када кажем да „Енергетика” треба да смањи трошкове мислим и у делу материјалних трошкова, али и на плате. На пример, вода се прекомерно троши само на два начина, испуштањем из система како би се почело грејање или цурењем, а то се мора довести у ред. Такође, и то треба рећи, просек зарада у „Енергетици” је висок. Чињеница је да што-шта треба да се доведе на прихватљиву меру како бисмо кроз цену могли да релаксирамо грађане.

(Не)могућа јединствена цена

Нису само грађани, односно, домаћинства у проблему. Криза и беспарица утичу и на привреду и предузетнике, а и они су грађани Крагујевца. Град мора да „преломи” и око тарифног система. Наиме, градским челницима је упућен још један захтев са предлогом да се уведе јединствена цена за грејање. Иницијативу су покренули закупци пословног простора у тржним центрима „Раднички” и „Сити пасаж”, који грејање плаћају скупе од грађана.

Нису усамљени у овој захтеву, јер је познато да се цена грејања за категорије потрошача у такозваној друштвеној делатности (обданишта, школе, болнице...) множи са коефицијентом 1,55, док за привреду и предузетништво коефицијент износи 2,55. Речју, привреда и предузетници грејање плаћају два и по пута више од домаћинства. Међутим, Јовановић каже да тај захтев није узет у разматрање.

„Енергетика” има уговор са градом о испоруци топлотне енергије. Тарифни систем је тако постављен, али морам рећи да јединствени ценовник не може бити политичка одлука. Ту разлику, очигледно, неко мора да плати. Уколико растерете привреду, хоће ли оптеретити грађане, или ће рачун са разликом у цени испоставити граду, пита Јовановић.

Према информацијама из „Енергетике”, сличан захтев су послали граду и 2009. године, да се за почетак смање коефицијенти, уз тенденцију да у догледно време буду укинута. Некада је коефицијент за школе био један према два, а за привреду један према четири, па је привреда четири пута више плаћала од грађана. Међутим, јасно је да је данас, услед економске кризе, и тренутна два и по пута виша цена грејања за привреду превисока.

А. ЈОКИЋЕВИЋ

ПОСКУПЉЕЊЕ ГРЕЈАЊА ПОД ЛУПОМ

Прегрејани це

Крагујевачка „Енергетика” две трећине топлотне енергије производи на угаљ и не може да се пореди по цени са топланама које су потпуно прешле на знатно скупљи гас и мазут. Траженим поскупљењем ова фирма заправо наплаћује од грађана превелики број запослених и многе друге трошкове које треба испитати, каже наш саговорник, добро упућен у пословање овог предузећа

Почетак грејне сезоне се приближава, а са њим и нова цена грејања. Неизвесно је само колики проценат поскупљења ће одобрити Скупштина града од тражених 44 посто, на колико гласи званичан захтев који је „Енергетика” упутила још у јуну ове године. Незванично, Градско веће ће одобрити поскупљење од 15 посто, па би грејање стана по квадрату коштало 79,7, уместо садашњих 64,1 динар.

Из табеле трошкова производње који је приложила „Енергетика” произилази да би свака цена испод тражених 92 динара по квадрату отерала ово предузеће у губитак. О-

У већу цену грејања улазе и трошкови за зараде запослених, који су огромни и износе 496 милиона динара. То је око 20 посто трошкова енергената који се употребе, а норматив свуда у свету је око 10 посто, каже наш саговорник.

Ово је, по њему, последица чињенице да „Енергетика”, према најновијим подацима, има 538 радника. То је, како наводи, за око 100 радника више него што је предузеће имало крајем деведесетих година прошлог века, када је грејало целу „Заставу” и производило седам пута већу количину топлотне енергије не-

КОЛИКО ЕНЕРГИЈЕ ОДЛАЗИ У ВАЗДУХ

вако предложени ценовник, са трошковима производње, детаљно је анализирао наш суграђанин, добро упућен у пословање „Енергетике”, који тврди да за поскупљење грејања у Крагујевцу, а готово околико какво је затражено, нема реалног оправдања, већ на овај начин фирма хоће потрошачима да испостави рачун за сопствено нерационално пословање.

По подацима које је доставила „Енергетика”, за нову грејну сезону ће утрошити око 609 милиона динара за угаљ, 638 милиона динара за мазут и 205 милиона динара за гас. Табеле даље показују да крагујевачко предузеће највише топлотне енергије произведе утрошком угља, јер од њега добија две трећине топлоте која се испоручује потрошачима.

Није за поређење

По тврдњи нашег саговорника, ови подаци показују да цена грејања у Крагујевцу никако не може да се упореди са ценама у већини других градова у Србији, чије су топлане прешле скоро у потпуности на мазут и гас као погонско гориво, јер је цена угља на тржишту око 60 посто нижа од ових енергената. Ако би се одобрила цена од око 92 динара по квадрату десило би се управо то да Крагујевац буде приближан по цени са тим градовима, па чак и скупији од неких међу њима, каже овај стручњак.

По ономе колико данас предузеће производи енергије требало би да има не више од 150 радника, од којих би 110 радило у производњи. Али, не само да фирма има данас толико много радника, већ и за тешке физичке послове повремено ангажује радну снагу преко студентске задруге, а све се то прелива у цену, наводи саговорник.

По њему, за преиспитивање је и податак наведен у трошковнику предузећа, по коме је укалкулисан губитак енергије у градској мрежи од 20 посто. Наиме, норматив за утрошак енергената за потрошаче унутар некадашње „Заставе” је 0,529, а за потрошаче у граду је 0,637, из чега произилази да се у градској мрежи губи 20 посто топлоте. Наш саговорник се пита откуда овако велики губитак, који долази услед недовољне изолације на мрежи, ако се зна да је последњих година велики део топловода замењен, а просечан норматив губитка топлоте код оваквих фирми у свету је пет посто.

За чуђење је, по њему, и податак „Енергетике” да јој је за годишњу производњу за грејање града потребно 374.682 кубика деминерализоване воде. Он тврди да је за пуњење комплетне градске топловодне мреже потребно 10.000 кубика воде, па није јасно где одлази толика количина. Примера ради, ако би се за једну ноћ на мрежи изгубило 100

ПРИВРЕДНО ДРУШТВО ЗА ДИСТРИБУЦИЈУ ЕЛЕКТРИЧНЕ ЕНЕРГИЈЕ
ЦЕНТАР доо Крагујевац

Радно време од 7 – 15 сати

Благајна у центру:
 7 – 18 сати – радним данима
 7 – 13 сати – суботом

ПОСЛОВНИЦЕ:
 Кнић 510 – 197
 Рача 751 – 262
 Баточина 842 – 311
 Лапово 853 – 710

ЕД Електрошумадија Крагујевац

Централа 307 – 200
 Дежурна служба 335 – 195
 Прикључци 307 – 368
 Пријава стања и рекламације 307 – 233 и 307 – 234

Бесплатан телефонски број за пријаву крађе струје 0800/360-330

НОВНИК

кубика воде, то би за једну грејну сезону износило не више од 20.000 кубика, па није јасно откуда потиче она неведена цифра.

■ Наплаћују прегревање

Наш саговорник указује и на један феномен који постоји у раду „Енергетике“, а на који потрошачи немају примедбу, на размишљајући да се то уграђује у цену. То је константно прегревање станова у Крагујевцу које, по њему, износи три до пет степени код већине потрошача. Због тога већина корисника грејања мора да отвара луфтере на прозорима и топлота се расипа, а само један степен прегревања корисника подиже трошкове производње за шест посто. Мрежа се прегрева јер је у појединим деловима града топлота недовољна, али то је највише код два посто потрошача. Ти проблеми треба да се отклањају интервенцијама и балансирањем мреже, а не на овај начин, наводи он.

Под великим упитником су и инвестиције „Енергетике“ у нова постројења, јер се за то узимају кредити чија је отплата укалкулисана у трошкове, па самим тим и у крајњу цену за потрошаче. Годишња камата за кредите у овој фирми износи 93 милиона динара.

Инвестиције у капацитете морају бити такви да се користе направљени, а не да се димензионишу десет пута већи и да се не склапају уговори са потрошачима. Пример је новонаправљена котларница „Централна радионица“. Котларница у Клиничком центру, која је грејала и насеље Аеродром, генерално је ремонтована и утрошено је, по мојим информацијама, 500.000 евра, да би након годину дана била направљена нова котларница код „Електрошумадије“ само за грејање Аеродрома, и опет било потрошено 500.000 евра, што је класично дуплирање капацитета, наводи наш саговорник.

По њему, основно питање је да ли неко има контролу над пословањем овог предузећа, јер ако се овако настави следећи захтев за поспуљење ће опет бити 45 посто. Новом запошљавању нема краја и ту влада фамилијарни принцип, што се може видети из списка радника и њиховим презименима, док квалификациона структура не одговара потребама, па у фирми раде чак и месари.

Примања запослених су изузетно висока, надокнаде за топли оброк ненормалне, а директора има превише. Према неким информацијама, руководиоца са директорским звањима има око 20, а њихове плате су у распону од 120.000 до 200.000 динара. И функције се дуплирају, па је тако заменик генералног директора уједно и председник Управног одбора, а председник синдиката је истовремено и председник Скупштине предузећа. Све ово треба да плаћају потрошачи грејања, али што је много - много је, закључује наш саговорник.

Милош ПАНТИЋ

ШАЛТЕР ЗА ПЛАЋАЊЕ
РАЧУНА СОН-А

НА УДАРУ ДУЖНИЦИ ОБЈЕДИЊЕНЕ НАПЛАТЕ КОМУНАЛИЈА (СОН)

Забране у рукама извршитеља

Стамбено предузеће је приватним извршитељима предало 5.176 предмета дужника. Приурдним извршењем основни дуг увећава се за минимум 4.500 динара, а најизвесније је да ће наплата ићи преко административних забрана на плате и пензије

Истекао је „поправни“ рок за дужнике који од септембра прошле године не плаћају градско грађевинско земљиште, грејање, одвоз смећа... Стамбено предузеће је нове, такозване приватне извршитеље, као што је и најављивано за септембар, ангажовало за принудну наплату од 5.176 дужника.

Долуше, раније најављивана процена достизала је 7.000 предмета, а Славољуб Јелић, директор Стамбеног предузећа које је задужено за Систем обједињене наплате комуналија (СОН) објашњава да је могуће да се тренд принудне наплате настави и наредних месеци, јер су за сада извршитељи задужени само за домаћинства која су овог тренутка у зони застарелости потраживања.

Као и ранијих година и овога пута уз јулски рачун СОН-а ишла је редовна опомена за дугове настале у периоду од септембра прошле до јуна ове године. Опоменуто је око 36.000 потрошача, али њих око 30.000 дуговања је, према речима директора Јелића, до 10.000 динара, те се веровало да ће платити дуг у остављеном року до почетка септембра, или склопити репрограм. Код 5.900 домаћинстава забележен дуг износи до 100.000 динара, док 150 суграђана дугује преко тог износа.

Опомене се односе на период од септембра прошле до јуна ове године, али тренутно извршитељима прослеђујемо предмете дужника који нису платили дуг закључно са септембром и октобром 2011. године, да наша потраживања не би застарела истеклом од годину дана. Има грађана који нису платили фак-

туре од новембра или децембра прошле, као и рачуне из ове године, па ће када дође време и они бити утуживани. То, у ствари, значи да одређени број њих још увек има прилику да избегне увећање основног дуга због трошкова принудне наплате. На овај начин дајемо им још једну шансу, каже Јелић.

■ Већа дара него мера

Основни дуг потрошача по рачунима СОН-а за период септембар 2011. - јун 2012. износи 104 милиона динара. Од тога се, појашњава Јелић, највише дугује „Енергетици“, и то 66 милиона динара, док се 13 милиона динара дугује „Чистоћи“ и 14 милиона динара за услуге Стамбеног предузећа.

Цена ангажовања извршитеља у укупном збиру достиже 17 милиона динара, јер иако овога пута нема судске таксе која се плаћала приликом подношења тужби, предујам извршитељу за дуг до 30.000 динара износи 3.000 динара.

У граду имамо четири канцеларије извршитеља и 5.176 предмета је

СЛАВОЉУБ ЈЕЛИЋ:
ИМА ГРАЂАНА КОЈИ ДУГУЈУ И
ПОСЛЕ ДЕВЕТ ИЗВРШНИХ ПРЕСУДА

подељено на четири дела. За сада је тако, али то не значи да у наредном периоду неће бити другачије, јер извршитељима се уплаћује предујам, а питање је хоће ли наплатити целокупни дуг. Сигурно ћемо убудуће размишљати о успешности наплате. У сваком случају, није проблем платити предујам када је дуг приличан. Али, уколико неко не реагује на опомене, позиве и упорно не жели да плати, макар дуг био и 1.000 динара, доводи нас у ситуацију да морамо да посегнемо за принудним моделом наплате, наглашава Јелић.

Сазнајемо да је најнижи износ дуговања, у низу од 5.176 предмета, тек нешто већи од 3.000 динара. То, пак, значи да ће се управо због плаћања предујама од 3.000 динара, али и награде за успешно извршење наплате која минимум стаје 1.500 динара, увећати за 4.500 динара, па ће дужника на крају све коштати - 7.500 динара. Заправо, пуни износ награде такође износи 3.000 динара, међутим, уколико грађанин одмах по пријему закључка о извршењу реагује и плати (рок је осам дана), исплаћује се 50 одсто награде извршитељу, поменутих 1.500 динара. Логично, код већих дуговања и сам предујам, али и награде за извршитеље прилично расту.

■ Шта са старим предметима

Да ли ће приватним извршитељима поћи за руком оно што претходних година нису успели судски извршитељи, остаје да се види. Најфикасније модел принудне наплате, увек где је то могуће, биће административна забрана на плату или пензију дужника, али како у овој групи предмета има и дуговања од 450.000 динара, са предујмом од 14.500 динара, и наградом за извршитеља чији износ, ипак, нисмо сазнали, можда се до потраживања дође и на неки други начин, као што је пленидба покретне или непокретне имовине. Међутим, тако велике износе дуга, бар за период од 10 месеци или годину дана, не достиже сиротиња.

Ипак, дилема је шта се може догодити у случају ако у групи од преко 5.000 дужника, а вероватно је тако, има и социјалних случајева и грађана без икаквих сталних прихода и вредније имовине. Директор Јелић прихвата да сигурно постоје социјалне категорије становништва које не могу да измирују обавезе за комуналије, али о томе већ мора да размишља град.

Ја, на пример, могу да затражим од Управног одбора Стамбеног предузећа да се одлучује о томе хоћемо ли се одређи одређеног потраживања, али не могу да говорим у име других кућа у Систему обједињене наплате. Међутим, у том правцу се и не размишља, јер ова предузећа нису социјалне установе, већ пружаоци услуга. Навешћу податак да Београд на месечном нивоу издваја 250 милиона динара и на тај начин за 50 одсто умањује рачуне „Инфостана“ за породице које по неком од критеријума остварују право на помоћ. Наравно, бројке нису за поређење јер ми имамо 55.000, док је у Београду 600.000 домаћинстава. Али, чињеница је да проблем породица у стању социјалне потребе мора да решава град, објашњава Јелић.

Према његовим речима, и сама предузећа чије се услуге наплаћују преко Стамбеног предузећа имају проблема са ликвидношћу, јер укупни дуг грађана за девет година (СОН је уведен средином 2003. године) достиже 800 милиона динара.

Ми смо редовно утуживали и за девет година постојања имамо 10 циклуса тужби. Већи број је завршен, али има и потраживања која судски извршитељи нису успели да наплате. Има грађана који од 2003. године до данас нису платили ни динара и поред девет извршних пресуда и даље дугују од 200.000 до два милиона динара. Не знам на који начин, како је то могуће? Иако никоме не процењујемо приходе и имовину, поуздано знамо да нису социјални случајеви, открива Јелић.

Александар ЈОКИЋЕВИЋ

OVLAŠĆENE AGENCIJE ZA NEKRETNINE ZA PRODAJU STANOVA U SMALLVILLU:

BROKER
+381 34 300 414

5plus
NEKRETNINE VELJKOVIC
+381 34 302 7205

АГЕНЦИЈА ДОМ
ЗА ПРОМЕТ НЕКРЕТНОСЋУ
ТПЦ РАДНИЧКИ 1 спрат Крагујевац
034 330 400

SMALLVILLE

KRAGUJEVAC

Vaša nova adresa

PRODAJA I INFORMACIJE:
BULEVAR KRALJICE MARIJE 54
KRAGUJEVAC
TEL: +381346352-641
E MAIL: INFO@SMALLVILLE.RS
WEB: WWW.SMALLVILLE.RS

SAMO 999 €/m² SA PDV-OM I GARAZNIM MESTOM

ОТВОРЕН ПРВИ СИТУАЦИОНИ ЦЕНТАР У СРБИЈИ

Спреман никад изненађен

Отварањем ситуационог центра у Крагујевцу омогућена је ефикаснија и бржа комуникација између јавних комуналних предузећа, локалне самоуправе, полиције, ватрогасаца, Центра за социјални рад, медицинских служби за помоћ грађанима у невољи проузрокованој у ванредним ситуацијама

Прошле недеље почео је да ради први Ситуациони центар у Србији, у оквиру Одељења за превентивну заштиту града Крагујевца, захваљујући донацији Јужноморавске регије и Скупштини града, које су у овај пројекат уложиле 50.000 евра. То је савремено опремљена комуникациона дежурна служба у коју се сливају сви позиви грађана који су суочени са проблемима насталим у ванредним ситуацијама, попут земљотреса, пожара, поплава, олујних невремена, клизишта или ситуација када „пола града“ нема воду, струју или топлотну енергију.

Међутим, предвиђено је и да се и у нормалним условима, ако постоје озбиљни проблеми пре свега социјално угроженог руралног становништва, такође одреагује. Довољно је да се позове број 0800112113, пријави проблем и позив ће бити преусмерен ка надлежној служби. Ситуациони центар, према речима шефа Славољуба Радојевића, располаже са 51 истовременом телефонском линијом, уз могућност успостављања везе са свим релевантним субјектима система заштите и спасавања на територији града.

Грађани када пријаве проблеме биће преусмерени на дежурну службу било ЈКП „Водовод и канализација“, „Чистоћу“, „Зеленило“, „Енергетику“. Они могу бити обавештени о броју комуналних служби или преусмерени на другу, каже Радојевић, који је пред нама симулирао успостављање конференцијске везе.

Основна улога комуникационог система је доступност нон-стоп, што значи да систем аутоматски проверава доступност на једном комуникационом уређају, ако, на пример, директор није доступан, веза се пребације на следећег одговорног који ће се увек наћи, ма где да се налази.

Позивни број је активиран пре недељу и до данас било је свега двадесетак позива, али ни један од њих се није односио на неки екстремну ситуацију, него на појединачне проблеме грађана. Јављали су се због комуналних проблема, типа пуцања цеви, цурење воде са спрата, пуцање зида на неком објекту.

Ми смо те грађане преусмеравали на нашу грађевинску инспекцију. Али циљ овог бесплатног броја није пријава комуналних проблема, иако ми грађанима излазимо у сусрет давањем информација коме треба да се обрате

СПРЕМНИ ДА ПРИМЕ СВЕ ПОЗИВЕ И ПРОСЛЕДЕ ИХ ГДЕ ТРЕБА

и шта треба да ураде, каже шеф Ситуационог центра, додајући да су им се јављали и социјално угрожени становници са разноразним станарским или неком другом врстом проблема, што није био њихов део посла, али су их зато саслушали и упутили на службу која решава те проблеме.

Позиви и за социјалу

До Нове године линије ће бити отворене од седам ујутру до 22 сата, а после тога, кад прође период ухватања, прећи ће се и на ноћно дежурство, каже Драгош Радовановић, начелник Одељења за ванредне ситуације, мада је и у овом тренутку режим подешен тако да се сваки позив после 22 сата прослеђује дежурном оператеру.

Ми смо сматрали, поучени

искуствима када су биле велике количине снега и када смо формирали један ситуациони центар у малом од постојаће службе са нека три-четири телефона који су били блокирани од позива грађана са различитим проблемима, да би фирмирање једног великог центара у многоме растеретило ову службу, јер би на једном месту прикупљали све потребне информације и истог момента ширили

све те информације према надлежним субјектима, објашњава Радовановић.

Пројекат је омогућио набавку одговарајуће опреме и софтвера који служи као сервис грађана у ванредним ситуацијама. Он се слаже да је тешко сада раздвојити шта и када могу постићи грађани позивом бесплатног броја. Не крије да очекују и различите проблеме, нарочито сада у почетку.

Фокусираћемо се на проблеме који су везани за ванредне догађаје, како то закон регулише, односно ванредне ситуације. Наравно, ако нам се јави грађанин да је пуцка цев и једна улица нема воде упутити га на оперативни центар „Водовода“ који функционише 24 сата, дати му број телефона уколико нема. Уколико већи део града нема воде или пола града нема струју или топлотну енергију, онда је то већ проблем и може

се третирали као ванредни догађај, али не као ванредна ситуација у класичном смислу, каже Радовановић.

По њему, овај систем има и социјални део.

Ради се о томе да је територија Крагујевца врло разуђена, па нисмо имали потребне информације да правовремено реагујемо и помогнемо одређеним социјалним категоријама становништва, које су посебно угрожене када су ванредне ситуације. Искуства из фебруара ове године натерала су нас да размишљамо у том правцу. Јер ако су социјално угрожени у редовним околностима, можете мислити колико су угрожени у ванредним ситуацијама, појашњава Драгош Радовановић.

Чим оператер у ситуационом

ИСКУСТВА НАС НАУЧИЛА ШТА ДА РАДИМО: ДРАГОШ РАДОВАНОВИЋ

центру прими одговарајућу информацију, прослеђује је по утврђеном протоколу надлежној служби. Да ли је то Центар за социјални рад, да ли је ЈКП које треба да очисти снег на одређеној деоници... Та информација им је од огромног значаја јер су је добили правовремено и правремено је могу проследити другим субјектима који морају да интервенишу. Суштина је кружење информација, брзина информације између субјеката система и правремено и брзо реаговање.

Радовановић наводи да су прошле зиме каснили јер нису имали довољно информација са терена, али сада ће много брже реаговати, јер капацитет је много већи у односу на онај који су тада имали.

Ако је ишта децентрализовано у овој држави, онда је то систем управљања кризама. Он је апсолутно

дат локалним заједницама на управљање. Како се организујете тако ће вам бити. Ми се зато трудимо да овај систем подигнемо на што виши ниво, обећава Радовановић.

Умрежавање и СОС телефона

Какву помоћ човек из руралне средине може да очекује, ако није у питању земљотрес, поплава, олујна разарања, клизишта или сличан ванредни догађај?

Тешко је навести пример, али ако нам се обрати социјално угрожено домаћинство или појединац из најудаљенијег краја села, или нам јави неко од његових рођака из града који зна да та породица има проблем, или нам шеф месне канцеларије пренесе ту информацију, она ће истог момента бити прослеђена Центру за социјални рад који ће реаговати да се та породица одмах обиђе, или градској служби за социјалну заштиту, чија екипа ће донети пакет хране или лекова, објашњава Драгош Радовановић.

Он не искључује могућност да ће бити и бизарних позива, типа да је мачка високо на дрвету и да не може да сиђе. Оператери су, каже, обучени да буду љубазни, комуникативни, да ни један позив, па ни такав, неће одбити, саслушаће свакога ко се јави и упутити на друге. Ово није класичан кол центар, како се мисли, за све проблеме који грађани имају, типа да не могу да реше код урбанизма, градске управе, катастра или пред судом. Он је везан за ванредне ситуације, мада има и социјални карактер. Грађани морају знати да постојећи бројеви полиције 192, ватрогасаца 193, Хитне помоћи 194 нормално остају и да њих позивају. Али, ако се неко јави Центру због насиља у породици, или да му је на неки начин угрожен живот, они ће прихватити тај позив, али ће им оператер рећи да морају ипак сами да обавесте полицију.

Замисао је да Ситуациони центар преузима и прослеђује све податке из области метеорологије,

ДОСТУПНОСТ СИСТЕМА НОН-СТОП: СЛАВОЉУБ РАДОЈЕВИЋ

хидрологије и сеизмологије, како би се правовремено одреаговало. Пошто је систем надоградив, у плану је проширење комуникације путем мобилних телефона, видео конференција и видео записа са терена који се прослеђује истовремено Ситуационом центру. У плану је умрежавање и свих месних заједница, касније општина Шумадије, као и СОС телефона. То треба да се брзо реши кроз Савет безбедности града.

Закон је предвидео да будући систем буде умрежен када МУП - Сектор за ванредне ситуације развије један јединствен број 112 који ће бити на нивоу Републике Србије.

Ми нисмо случајно изабрали да то буде бесплатан број 0800112113, да би то асоцирало на европски број 112 који ће функционисати и у Републици Србији, и где грађани више неће посебно позвати полицију, ватрогасце или Хитну помоћ. Тај ситуациони центар ће, уствари, само бити умрежен у тај будући 112, каже Радовановић.

Елизабета ЈОВАНОВИЋ

СУД

ПРЕСУЂЕНО УБИЦАМА СУВЛАСНИКА МЕЊАЧНИЦЕ

За одузет живот по 15 година робије

Због убиства Радомира Тошића Буце (54), сувласника овдашње мењачнице „Центар“, на по 15 година затвора осуђена су, по неправоснажној пресуди, тројица његових убица из Ђуприје и Лапова

Кривим за тешко убиство, у првостепену поступку, проглашени су Здравко Рамић (26) из Ђуприје, Милош Солунац (28) и Слађан Божиновић (37) из Лапова, док је Борис Милошевић (23) из села Бресје код Велике Плана осуђен на шест месеци затвора, због кривичног дела прикривања, изјавила је председница Вишег суда Зорица Ђурић, 26. септембра, по објави пресуде Већа којим је председавао судија Ђорђе Ристић. Ово није и коначна пресуда, јер на

њу Више јавно тужилаштво и одбрана окривљених има право жалбе Апелационом суду.

Подсетимо, ово несвакидашње убиство догодило се још 17. марта 2008. године, испред зграде суда, после 18 сати, када су двојица нападача, са фантомкама на главама, возилом марке „рено клио“ пресекали пут Тошићу, док је туда пролазио својом „шкодом фелицијом“. На очиглед пролазника, у Тошића су испалили више хитаца из пиштоља кроз стакло аутомобила, отворили врата и поново пуцали у њега и из возила однели торбицу са 50.000 евра, што је очито било и мотив овог убиства. Тошић је преминуо на лицу места.

После десет месеци од овог злочина ухапшени су Солунац, Рамић и Божиновић, а убрзо затим и Милошевић. Од тада, по решењу

ХАПШЕЊА У ДИРЕКЦИЈИ ЗА УРБАНИЗАМ

Потопили се у затвореном базену

Због сумње да је новац од пројекта затвореног базена завршио на рачунима приватних архитектонских бироа, уместо у Дирекцији за урбанизам, полиција саслушала и одредила притвор до 48 сати за петоро запослених, међу којима су и директорка Мирјана Ђирић и њен помоћник Звонко Михаић

ПОД ИСТРАГОМ И ДВОЈЕ ЧЕЛНИХ РУКОВОДИЛАЦА: МИРЈАНА ЂИРИЋ И ЗВОНКО МИХАИЋ

Због малверзација у изради пројекта за изградњу затвореног базена у Крагујевцу криминалистичка полиција је у сарадњи са Вишим јавним тужилаштвом ухапсила шест особа из Крагујевца, од којих је петоро запослено у Дирекцији за урбанизам града Крагујевца, због сумње да су умешани у ову корупцијашку аферу. Због постојања основа сумње да су извршили кривично дело злоупотребе службеног положаја, мера задржавања од 48 сати одређена је директорки Дирекције за урбанизам Мирјани Ђирић (50), помоћнику директора Звонку Михаићу (55), архитекти у Дирекцији Ивану Станковићу (39) и Снежани Станковић (62), власници пројектног бироа „Архикон“. Кривичном пријавом обухваћени су и Горан Петровић (63), начелник Одељења у Дирекцији за урбанизам, као и Мирјана Алексић (63), правник у истом предузећу.

Како је наведено у полицијском саопштењу, сумња се да је директорка Ђирић у 2010. години наложила да ЈП Дирекција за урбанизам распише тендер за израду пројектне документације за изградњу затворених базена у Крагујевцу, иако је ово предузеће расплагало свим условима да оно то само уради.

Комисија за одабир најповољније понуде, коју су чинили Горан Петровић, Звонко Михаић и Мирјана Алексић, одабрала је као најповољније понуђаче за овај посао пројектне бироа „Атријум“, који не поседује пројектну лиценцу, већ је пројекат урадио Звонко Михаић, запослен у Дирекцији, и „Архикон“, чији је власник Снежана Станковић. Испред „Архикона“, који нема лиценцираног архитекту, пројекат је урадио Иван Станковић, син власнице овог пројектног бироа, такође запослен у крагујевачкој Дирекцији за урбанизам.

Звонку Михаићу, који је урадио пројекат у име „Атријума“, овај пројектни биро новац је исплатио у готовини. У саопштењу се даље наводи да су за израду пројектне документације пројектни бирои „Атријум“ и „Архикон“ од ЈП Дирекција за урбанизам наплатили по 954.000 динара, односно укупно 1.908.000 динара, за колико је и оштећено ово предузеће.

Пре истека мере задржавања осумњичени ће, уз кривичну пријаву, бити спроведени истражном судији Вишег суда у Крагујевцу.

■ Новац на приватним рачунима

Овом приликом треба подсетити да је интернет портал „Шумадија прес“ објавио од 22. до 25. децембра прошле године три текста („Затворени базен – отворени проблеми“, „Све у корист општег циља“

и „Архитектура манипулације“), о томе колико су били транспарентни поступци и процедуре приликом изградње затвореног базена, указујући на разне незаконитости везане за израду пројекта. У тексту „Архитектура манипулације“ наведено је да је новац од пројекта затвореног базена завршио на рачунима приватних архитектонских бироа, уместо у Дирекцији за урбанизам, која је пројекат могла у потпуности да уради самостално. Наиме, поједини стручњаци Дирекције за урбанизам у приватним фирмама обављали су послове које би требало да раде у предузећу, зашта су плаћени на хиљаде евра.

Подсећања ради, треба навести да је Уговор о изради идејног и главног пројекта затвореног базена између града и Дирекције за урбанизам, који су потписали градоначелник Верољуб Стевановић и директорка Дирекције Мирјана Ђирић, закључен 19. августа прошле године. Вредност ових пројеката износила је око 36.000 евра.

Градска управа поверила је израду пројекта затвореног базена Дирекцији за урбанизам, јавном предузећу чији је оснивач. У уговору је град тражио од Дирекције да у року од 20 радних дана од дана уplate аванса изради и испоручи техничку документацију затвореног базена, односно идејни и главни пројекат овог објекта.

Под изговором да је рок за израду пројекта јако кратак и да нема довољно расположивог кадра, Дирекција је ангажовала шест приватних фирми као испомоћ и то „Електронсталације – МЕЛЛ д.о.о.“ за главни пројекат инсталација за јаке и слабе струје (вредност уговора била је 525.000), затим „СБВ пројект“ за пројекат водовода, канализације и хидрантске мреже (вредност уговора 106.000 динара), и „РОК д.о.о.“ за главни пројекат базенске шкољке и базенске опреме (вредност уговора 5.000 евра у динарској противвредности). За инсталације грејања и проветравања и пројекат противпожарне заштите (вредност уговора 603.546 динара) ангажован је „Енергоинжењеринг“.

■ Рођачке и пријатељске везе

За ове четири фирме, како сазнајемо из полицијских извора, до сада није било доказа да су учествовале у незаконитим пословима, али су за полицију били интересантни докази о повезаности Дирекције за урбанизам са преостала два приватна атељеа, који су, такође, добили посао израде пројекта затвореног базена. Реч је о пројектним бироима „Атријум“ и „Архикон“, који су склопили уговоре са Дирекцијом вредне по 950.000 динара.

Иначе, „Архикон“ је у власништву мајке Ивана Станковића, грађевинског инжењера у Дирекцији, док је Звонко Михаић, помо-

ћник директора Дирекције и главни пројектант затвореног базена, годинама радио у „Атријуму“, чији су власници Љиљана и Дејан Јовановић, који је, такође, запослен у Дирекцији.

Много више од рођачких и пријатељских веза пословну сарадњу између Дирекције и два бироа оптеретиле су сумње у незаконите радње, присутне још од тренутка потписивања уговора. „Шумадија прес“ је прошле године, по Закону о доступности информација од јавног значаја, дошао до уговора који су Дирекција и биро „Атријум“ склопили 19. октобра 2010. године. Међутим, у званичној документацији Агенције за привредне регистре „Атријум“ је био избрисан из регистра предузећа месец дана пре потписивања уговора са Дирекцијом.

То значи да је сарадња Дирекције и „Атријума“ била правно немогућа, пошто предузеће избрисано из АПР-а званично није постојало. Како вредност појединачних уговора није прелазила три милиона динара, реч је о набавкама мале вредности, па за одабир понуђача није било потребно расписивање тендера. Набавке мале вредности, иначе, функционишу тако што наручилац посла (у овом случају Дирекција за урбанизам) позива по три понуђача, а комисија бира једног. Позиве је упутио главни пројектант затвореног базена, тада начелник у Дирекцији Звонко Михаић, који је био и члан комисије која је одабрала понуђаче, а пресудна су, наводно, била два критеријума – цене и прилагодљивост кратком року за израду потпројекта.

Други уговор потписан је са Снежаном Станковић из пројектног бироа „Архикон“, чији је син Иван запослен у Дирекцији. Име Ивана Станковића налазило се на печату главног пројекта конструкције, из чега је уследио закључак да је он у фирми своје мајке пројектовао за Дирекцију у којој иначе ради.

Дирекција из овог посла готово ништа није зарадила, а износ од око 250.000 динара једва да је покрио трошкове штампања, копирања и паковања главног пројекта. Новац је, како се основано сумња, завршио у приватним џеповима.

Гордана БОЖИЋ

РАДОМИР ТОШИЋ УБИЈЕН ИСПРЕД СУДА, МАРТА 2008. ГОДИНЕ

тадашњег истражног судије Данице Маринковић, којој је поверен случај, сво време провели су у притвору, у коме ће остати до коначне одлуке суда.

Е. Ј.

ВЛАСНИК „КОМПАСА“ ДРАГИЋ ШПИЉЕВИЋ ПОНОВО НА СУДУ

Спорно књижење уплата

Против Драгића Шпиљевића, директора и власника предузећа „Компас“ из Крагујевца, отворена је нова истрага у Вишем суду, али она нема никакве везе са кредитима Фонда за развој, о чему је раније писано, него са злоупотре-

бом друге врсте. Наиме, ове злоупотребе везане су за пружање туристичких услуга према физичким лицима у периоду од 2005. до 2007. године, уз један случај из 2009. године. Шпиљевић се сумњичи да у пословним књигама није књижио уплате грађана који су путовали преко његове туристичке агенције.

По речима Сузана Грујовић, истражног судије Вишег суда, донето је решење о спровођењу истраге против Шпиљевића као власника и директора поменуте фирме због злоупотребе службеног положаја. Захтев за покретање истраге Небојша Ђирјаковић, овлашћени заменик Вишег јавног тужилаштва, ишао је редовним путем, без привођења, а након саслушања није ни тражено да му се одреди притвор.

Е. Ј.

ПОЛИЦИЈА

У удесу повређени ученици

У саобраћајној незгоди, приликом слетања аутобуса са локалног пута у месту Белосавци код Тополе, 1. октобра, око 06,30 сати, повређено је троје путника – ученика који су кренули у школу.

Аутобусом крагујевачког превозника "Аутосаобраћај", којим је управљао Рајко С. (46) из Крагујевца, они су се редовном локалном линијом Рајковац – Топола, упутили у Средњошколски центар "Краљ Петар Први" у Тополи. Највероватније због војне неприлагођеном брзином, аутобус је слетео са пута у оближњи канал. У њему се у том тренутку налазило око 20 путника, углавном средњошколаца из околних села.

Повређени су возилима, која су у међувремену наишла, пребачени у Здравствени центар у Аранђеловцу, где је констатовано да је В. К. (17) из места Маскар, општина Топола, задобила тешку телесну повреду, док су Д. М. (17) из Белосаваца и Н. Н. (15) из места Маскар задобили лаке телесне повреде. Након указане прве помоћи у аранђеловачкој болници, В. К. је упућена на Одељење ортопедије Ургентног центра у Београду. Д. М., који има повреде главе, задржан је на даљем лечењу.

Аутобус је упућен на ванредни технички преглед, а возач Рајко С. лишен слободе и, уз кривичну пријаву, спроведен истражном судији Основног суда у Крагујевцу, због постојања основа сумње да је извршио кривично дело тешко дело против безбедности јавног саобраћаја.

Пуцао из стана на пролазнике

Истражном судији Основног суда полиција је, уз кривичну пријаву, спровела деветнаестогодишњег

Немању Ђ. из Крагујевца, због постојања основа сумње да је извршио кривично дело изазивање опште опасности.

Овај младић је у недељу, 30. Септембра, око 17,30 сати, са прозора стамбене зграде у насељу Станово из ваздушне пушке пуцао у пролазнике. Том приликом, Владету П. (48) и Милана П. (40) погодио је у ногу, односно леђа. У Клиничком центру у Крагујевцу констатовано је да су они задобили лаке телесне повреде. Немања С. је у пролазнике пуцао из стана друга који живи у истој згради, након чега је пушку сакрио на крову стамбене зграде и отишао у свој стан, где га је полиција и пронашла.

Полиција је пронашла и одузела ваздушну пушку и оптички нишан, које је Немања Ђ. користио и које није поседовао по одобрењу.

ЗГРАДА ИЗ КОЈЕ ЈЕ ОСУТА ПАЉБА

130 ГОДИНА ОДНОСА СРБИЈЕ И ЈАПАНА

Толико различити, а ипак б

Следећи понедељак, 8. октобар, у Крагујевцу ће бити „Дан јапанског спорта и културе”. То је једна од манифестација у земљи којом се обележава 130 година званичних односа Србије и Јапана, а жеља обе државе је да сарадња јача и проширује се. Овај текст је кратак преглед шта се у протеклим век и три деценије дешавало у односима две земље

Пише Драган Миленковић

Државни односи између Србије и Јапана успостављени су тако што је српски краљ Милан Обреновић, после признавања независности Србије на Берлинском конгресу и њеног проглашења за краљевину 1882. године, упутио поруку јапанском цару Муцухиту (посмртно назван Меиџи), обавештавајући га о обнављању српске државности, а овај му узвратио поруком.

Две земље би у то доба сваком погледу са стране изгледале веома слично. Јапански самураји одбацивали су оштре мачеве и одсеца-

ПОШТАНСКА МАРКА ПОВОДОМ 125 ГОДИНА САРАДЊЕ ДВЕ ЗЕМЉЕ

ејама добио је од неког технолога Американаца струкове биљке, подврсте камилице, за коју је Американац рекао да може много да помогне у борби против несносних комараца, којих је у Јапану било много. „Срби су ту биљку користили за борбу против комараца још у Средњем веку”, рекао је Американац. Уејама је од ове биљке направио спирале које су у Јапану постале незаменљиво средство за одстрањивање комараца, а које се називају „катори сенко”.

■ **Амбасадори размењени 1957.**

У Првом светском рату Србија и Јапан били су на истој страни. Мада савезници, Срби се са Јапанцима нису ниде борили раме уз раме, али

постоје забелешке о неким директним контактима. Једна јединица српских добровољаца из Русије је преко Сибира и лука у Кини, које су тада контролисали Јапанци, стигла на Солунски фронт уз помоћ јединица јапанске војске.

После Првог светског рата односи Јапана и Краљевине Срба, Хрвата и Словенаца (касније Југославија) развијали су се даље. У Бечу је 1925. године потписан први писмени споразум између две земље, Уговор о поморству и поморској трговини. То је ојачало привредну размену, размењене су многе дипломатске посете, а поред посланства у Токију 1929. године отворен је и југословенски конзулат у Осаки. Почасни конзул био је Еиџиро Уејама, власник компаније „Кинџо”, која је производила средства против комараца.

После седам година, 1964. и ансамбл народних игара „Бранко Крسمановић” гостовао је у Јапану. Педесет концерата у „Микадо театру”, са просечно шест стотина гледалаца и слушалаца сваког концерта, то је тридесет хиљада Јапанаца, који су уживали у нашим песмама и играма, писао је касније члан ансамбла Василије Тапушковић. „Конкуренција” нашим тада у Токију били су много славнији у свету ансамбл Бени Гудмана, Бечка филхармонија и Ела Фиццералд, који су у исто време имали серије концерата у Јапану.

ПРВЕ ВЕЗЕ СА ЈАПАНОМ УСПОСТАВИО ЈЕ КРАЉ МИЛАН ОБРЕНОВИЋ

Почели су и спортски сусрети, па су се наши пливачи огледали са јапанским пливачима, који су своју праву снагу приказали тек на токијској Олимпијади 1964. године. Југословени су у Токију узели укупно шест медаља: Бранислав Симић златну у рвању грчко-римским стилем у средњој категорији, Мартиновић бронзану, такође у рвању грчко-римским стилем, ватерполо репрезентација освојила је сребро, а две медаље, златну на коњу с хваталкама и бронзану на вратилу, добио је Мирослав Царар.

У априлу 1968. године југословенска делегација са председником Титом на челу допутовала је у посету Јапану, прву икада посету тог нивоа у односима две земље. Титова посета је, то и данас може да се каже, на Јапанаце оставила веома јак утисак, јер је он био лидер земље која је по свим мерилима била мала, али играла несразмерно већу улогу у светским односима. Много политичких аналитичара

и познавалаца југословенско-јапанских односа и дан данас тврди да Југославија није како треба искористила Титову посету Јапану.

■ **Шигео Шинго у „Застави”**

Доба шездесетих и седамдесетих година донели су нам откриће јапанског филма. После „Рашимона” Акире Куросаве, који је изненадио светску јавност 1951. године, освојивши главну награду у Венецији, многи филмски критичари схватили су да не само Куросава, него и читав јапански филм до њега и филм тога времена, заслужују много већу пажњу него што им је свет до тада придавао.

Упоредо са интересовањем за Јапан и јапански филм, књижевност и културу, природно је дошло интересовање, прво за јапанску филозофију, а онда и за јапанске будо вештине, или борилачке спортове, како се то касније говорило.

ЈОШ СЕ ПАМТИ ПОСЕТА ШИГЕА ШИНГА „ЗАСТАВИ” 1986.

Јудо (цудо), карате, касније аикидо, кендо, ђуџицу (џиџицу), почели су да улазе у наше спортске сале.

Седамдесетих и осамдесетих година интензивирани су дипломатски контакти, било је много посета делегација и политичара, али најважнија је сигурно била 1976. посета јапанског крунског принца Акихитоа и његове жене Миџико (садашњег цара и царице). Њих двоје су тада уствари узвратили др-

жавну посету коју је председник Тито учинио Јапану осам година пре тога.

Мала сала београдског „Сава центра” била је стварно мала за све оне који су желели да чују предавање једног Јапанаца, који је постао звезда у Југославији. Био је то Шигео Шинго, осамдесетогодишњак те 1986. године када је допутовао у Београд. За предавања Шигеа Шинга, који је представљен као „отац јапанског привредног чуда”, тражена је столица више, а његову посету фабрици аутомобила „Црвена застава” у Крагујевцу пратила је читав литија представника седме силе.

Организатори Шингоове турнеје направили су добар потез тиме што су посету Крагујевцу оставили за крај његовог боравка. Тек се у „Заставиним” фабричким халама Шигео Шинго сусрео са људима који су потпуно разумели оно што је он говорио. То нису били инжењери, ни магистри економије, већ обични радници са машинама чија имена је наша штампа забележила као имена највећих хероја: Славомир Матовић и Радослав Лазаревић.

Са жељом да сачувају национални углед, ова два радника „Заставе” су прво уз помоћ старог Јапанаца произвођача једног дела, која је раније трајала 15 минута скратили на само седам минута. Сутрадан, када је поново дошао у халу, Шигео Шинго је затекао два радника који су целе ноћи премишљали како да процес убрзају и пред њим све исто извели, али сада за само три и по минута.

■ **Помоћи Јапанаца, али и Срба Јапану**

Сецесија југословенских република и рат донели су одлазак јапанског амбасадора из Београда 1992. године, али и задржавање веома јаког састава амбасадате земље у нашем главном граду. Разлог за то била је чињеница да је као специјални изасланик генералног секретара Уједињених нација за ово подручје упућен јапански дипломата Јасуши Акаши. Поред ове прилике за јачање свог утицаја на међународна кретања, Јапан је на челу Високог комесаријата УН за избеглице имао госпођу Садако Огата, професорку универзитета, која је тај Комесаријат водила у време распада претходне Југославије и велике реке избеглица, која је из зараћених подручја кренула према Србији.

Вероватно захваљујући положају ово двоје угледних Јапанаца, у Јапану се писало веома уравнотежено о сукобу на нашем тлу, а демонизовања Срба и кажњавања унапред, без саслушања, у чему су се специјализовала гласила других

ЈАПАНСКА ЧЕСМА У БЕОГРАДУ

ПРОГРАМ ЈАПАНСКОГ СПОРТА И КУЛТУРЕ У КРАГУЈЕВЦУ

Демонстрација борилачких вештина

Организатори Дана јапанског спорта и културе у Крагујевцу 8. октобра су Српско-јапанско друштво „Београд - Токио”, „Лионс клуб” Крагујевац и град, а централна манифестација одржаће се на платоу испред градске Скупштине у 11.30. Биће то демонстрација јапанских борилачких вештина.

Пре тога, у 11 сати, је дефиле чланова клубова јапанских борилачких вештина из Крагујевца и околине и обраћање домаћина и представника Амбасаде Јапана у Београду.

За десет сати у Народној библиотеци заказано је предавање о спорту и култури Јапана које ће одржати Драган Миленковић (аутор текста који објављују „Крагујевачке”) и представљена изложба на исту тему.

ЦАР АКИХИТО СА СУПРУГОМ У БЕОГРАДУ 1976. ГОДИНЕ

ЛИСКИ

развијених земаља, углавном на Западу, у Јапану није било. Док смо доживљавали увреду и понижавања на свим странама, у многим земљама света, није било ниједног Србина који је чуо ружну реч на свој или свог народа рачун у Токију.

Јапан је као држава све време нашег рата био највећи донатор за избеглице, помажући углавном преко Уједињених нација што је више могао, а у Београду је било највише хуманитарних канцеларија и представништава из Јапана, као појединачне земље.

Велики значај за сазнавање истине о рату на територији бивше Југославије имао је и боравак у Јапану Драгана Стојковића Пиксија, некадашњег репрезентативца и члана „Црвене звезде“. Пикси је преко девет година играо за јапан-

Једна од промоција Србије у Јапану

БОРИС ТАДИЋ БИО ЈЕ ПРВИ ШЕФ ДРЖАВЕ КОЈИ ЈЕ ПОСЕТИО ЈАПАН

ски фудбалски клуб „Нагоја гранпас“ и у њему остварио невероватну популарност. То тешко време ратова и санкција донело нам је нове пријатеље у Јапану. Оно је донело много више текстова у новинама о нама, много више књига о нама за неколико година него што су у Јапану објављиване деценијама.

У Београд је из Беча 2006. године пресељено и регионално седиште јапанске владине институције ЦАЈКА (ЈСА), што је скраћеница од њеног енглеског назива Јапан International Cooperation Agency. Ова у јавности мало позната институција била је задужена од стране владе Јапана за давање јапанске помоћи земљама којима је помоћ неопходна. Преко ове организације Београду је својевремено додељено преко 90 аутобуса за градски саобраћај, нашим болницама, школама, многим установама до-

дељивана помоћ без које би тешко могле да функционишу.

У првој половини 2011. године организована је посета тадашњег председника Србије Бориса Тадића Јапану. Та посета, први боравак једног шефа државе Србије Јапану, припремана је као потврда узлазних добрих односа две земље, али и као подстицај начинима за повећање економске и сваке друге сарадње.

Случај је хтео да је баш у тренутку када је Тадић био код цара Акихита на ручку у царској резиденцији, Јапан погодио први снажни земљотрес од 7,3 степена Рихтерове скале. Делегација Србије успела је да узлети са Токијског аеродрома пре него што је катастрофални земљотрес од девет степени Рихтерове скале, а после њега цунами, погодио североисточне обале Јапана.

Размере ове катастрофе, највеће за последњих хиљаду година, потресле су цео свет, али су необично снажно погодиле и већину грађана Србије. Скупови подршке и поруке унесрећенима слате су директно или преко амбаскаде Јапа-

НОВИ ПРИЛОЗИ ЗА АВИО ИСТОРИЈУ КРАГУЈЕВЦА

Венци положени из ваздуха

Крагујевац, у свему први, био је двадесетих година прошлог века актер посете прве стране војне ваздухопловне делегације тадашње Републике Чехословачке, чији су авијатичари облетели круг изнад града и бацили венац из авиона на хумке својих сународника на Чехословачком гробљу у Шумарицама

Изгледа да смо стварно у свему први, и не само то, него се свакога дана откривају нове чињенице и области које доприносе тој чари првине. Једна од њих је плод опсежних истраживања Крагујевчанина Вељка Лековића, преданог хроничара авио историје овдашње.

Баш недавно, захваљујући његовом истраживачком раду по историјским и ваздухопловним архивима, на „светлост дна“ изашла је одавно заборављена чињеница да је Крагујевац био један од циљева и одређених прве значајне војне авио делегације у тадашњој Краљевини СХС, коју су уприличили војни авијатичари ондашње Републике Чехословачке.

Пригодан и леп тренутак, јер је та ваздушна посета обављена пре осамдесетак година, 28. септембра 1924. године. Из Братиславе и ондашње заједничке државе Чехословачке полетела су три војна авиона – двокрилца чешке марке „Аеро 12“ са посадама које су сачињавали по пилот и механичар у свакој летелици. Њихова тадашња максимална брзина била је 201 километар на сат а максимални долет 700 километара, што им је било сасвим довољно да добаце до Загреба, где су преноћили и сутрадан се упутили у Нови Сад. У Новом Саду је тада у чину мајора и командира ловачке ескадриле за борбу био Крагујевчанин, најпознатији и најбољи српски предратани пилот Миодраг Томић (рођењем Страгарац и ученик крагујевачке Гимназије).

У њиховој пратњи 28. септембра полетела су и три авиона „Брега 19“ авијације Краљевине СХС и заједно долетели до Крагујевца. Заједничка ескадрила надлетела је град, облетела круг око њега, а представници чешке авијације том приликом бацили су венац из авиона на Чехословачко гробље у Шумарицама, које је на тај дан свечано отворено уз велику медијску помпу и присуство важних делегација обе државе.

По Лековићевим сазнањима, ово је јединствени пример полагања венца из ваздуха који је забележен у светској авио историји. - Обичај бацања венца у море веома је чест код морепловаца и у морнарици, али из ваздуха забележен код пилота, сматра он. Потом су авиони слетели на Михајловац, данашње насеље Вашари-

■ Слетање на Вашаришту

По Лековићевим сазнањима, ово је јединствени пример полагања венца из ваздуха који је забележен у светској авио историји.

Потом су авиони слетели на Михајловац, данашње насеље Вашари-

ЧЕШКИ АВИОН ТИПА „БРЕГА 19“ И „АЕРО 12“ КОЈЕ СУ КОРИСТИЛИ СРПСКИ ПИЛОТИ ЧИНИЛИ СУ ЗАЈЕДНИЧКУ ЕСКАДРИЛУ КОЈА ЈЕ НАДЛЕТЕЛА КРАГУЈЕВАЦ 1924. ГОДИНЕ

ште, на којем није постојао прави аеродром, него импровизирана узлетно-слетна писта. Грађани Крагујевца дочекали су их са одушевљењем и поздравили клицањем и натписима „Добро нам дошли назад!“, а чешки пилоти су отпоздрављали бројним грађанима Крагујевца и сељанима који су се на Михајловцу окупили из свих места Шумадије.

Због значаја овакве иностране посете члановима делегације Републике Чехословачке тадашњи председник крагујевачке општине Војислав Калановић уприличило је банкет у ондашњем Официрском дому (конач Кнеза Милоша) на којем су били присутни сви угледни грађани Крагујевца, од нашег земљака пилота Милорада Томића, који је од тадашње ваздухопловне команде Краљевине СХС био одређен за дочек и пријем страних пилотских делегација, ђенерала Терзибашића, управника Војно-техничког завода,

ПИЛОТ СИМИЋ СА СУПРУГОМ ЉУБИЦОМ ПОРЕД БИСТЕ КОЈУ ЈЕ ДОБИО ЈОШ ЗА ЖИВОТА

ђенерала Хацића, председника Народне скупштине Љубе Јовановића и господина Марјановића, председника Југословенско-чехословачке лиге у Београду.

И на банкету је било срдачних и топлих поздрава, а клицало се Шумадији и Чехословачкој, заједничким братским-словенским армадама, „огњиштима слободе“. Троцлану делегацију чешких пилота чинили су ваздухопловни капетан, пилот Маршалек, који је био и вођа пута и ескадриле, а уз њега су били извиђачки ваздухопловни капетан Браун у његовој пратњи, док су са друге два авиона управљали ваздухопловни капетани, пилоти Дршота и Типич (у једном од њих био је и пилот Јенсовски). Вратили су се до Новог Сада, одакле су летом преко Мађарске 1. октобра успешно стигли кући.

■ Трагедија побратимских летача

На жалост, део чланова ове пилотске делегације је убрзо доживео не-

срећу, о чему је са великим емоцијама писала наша штампа, пре свега „Политика“. „Само месец дана доцније“, на аеро митингу приређеном 24. октобра поводом прославе чешког националног празника, долази до ваздушне несреће у којој на лицу места страдају Браун и Јенсовски. Њихов командир Маршалек, чији је авион такође пао и уништен је на лицу места, такође је био тешко повређен, али је он по писању тамошњих новинара „чудом остао жив“.

И, тако се тужно завршила прича о првој страниој ваздухопловној делегацији која је посетила нашу земљу и наш град.

Ова, као и друге занимљиве и бројне, а већ одавно заборављене приче, резултат су истраживања Вељка Лековића за потребе књиге коју пише са радним насловом „Ваздухопловци Шумадије од 1912. до 1944.“ До нових открића је дошао у Војном архиву Србије уз помоћ ваздухопловног историчара и публицисте Предрага Милединовића.

По његовој причи, новооткривени подаци о посети чешких пилота били су откровење и за људе и историчаре који се баве овом облашћу. У књизи коју Лековић планира да промовише почетком децембра, за Дан авијације, у ваздухопловној команди у Земуну, пажљиво и детаљно су побројане летачке биографије и животописе око 100 пилота (сва три војна ваздухопловна ранга – пилота, извиђача и авио механичара летача), попут легендарних Михајла Петровића (првог пилота и прве летачке жртве у историји ваздухопловног ратовања), већ помињаног највећег предратног авијатичарског аса, ђенерала Миодрага Томића, ђенерала Душана Симоновића, Радисава Станојловића, првог српског школованог авио механичара (опет Крагујевчанин), солунца Николе Калановића, брата од стрица председника општине Воје Калановића. Набројане су и све остале војне авио активности у нашем крају, од аеро митинга, оснивања пилотске војне школе на аеродрому „Сушичко поље“, па до таквих детаља о производњи авио (чак и гасних) бомби које су се током 1914. и 1915. године производиле у нашем Војном техничком заводу и укривале на импровизованом слеталишту у оближњем Церовцу.

Ко зна шта ће још овој теми потпуно посвећени Лековић „ископати“ до децембра и поново „подићи у ваздух“ над шумадијским небом.

Зоран МИШИЋ

megabelt Putnički i teretni program Poljomehanizacija Motocikli i bicikli

TRAYAL GUME Auto delovi Auto kozmetika

ULIJA REMENJA Klasično klinasto, nazubljeno, polu- i P/PH, transportno, sintetičko, zupčasto, varijatsno, okruglo, ekstremulsi...

Mala Vaga, Kneza Mihaila 106, Telefon 325 236

ПОЧИЊЕ „ЈОАКИМИНТЕРФЕСТ 2012.”

Слојевите, разигране и маштовите представе

Теме представа су груписане око појмова везаних за отпор према разноврсним неправдама у друштву, пре свега за разматрање новонастале понижавајуће ситуације радника у новом капитализму, протест против злоупотребе појединца и лична несналажења

Крагујевачка публика за осам дана фестивала, од 7. до 16. октобра, биће у прилици да погледа десет представа, неколико великих редитељских имена, али и одличне глумце. Предстојећи „Јоакиминтерфест” обележиће театри са екс-ју простора и копродукцијске представе. Као и до сада, и ове године би требало да се оствари сусрет домаће публике и изабраних представа из позоришта земаља са територије бивше Југославије, затим Румуније, Пољске и Италије, као и најзначајнијих представа српских позоришта. Ове године селектор је Горан Цветковић, критичар и новинар Радио Београда, а основни циљ селекције био је да се настави и подржи идеја „позоришног концепта” Књажевско-српског театра - а то је повратак публике, тако што ће јој

СЦЕНА ИЗ ПРЕСТАВЕ „РАДНИЦИ УМИРУ ПЕВАЈУЋИ”

се приказати добре, слојевите, разигране, маштовите, естетски развијене представе, које се истовремено баве значајним јавним и друштвеним темама.

Основне карактеристике овогодишње селекције су позоришно богатство израза, разумљивост и привлачност за широку публику, позоришне познаваоце и сладокусце, истовремено. Теме представа су груписане око појмова везаних за отпор према разноврсним неправдама у друштву, пре свега за разматрање новонастале понижавајуће ситуације радника у новом капитализму. Тако ће публика бити

у прилици да погледа комаде „Радничка хроника”, „Златни змај” и „Радници умиру певајући”. У основи последњег комада лежи један познати раднички штрајк у Србији, за време кога је главни руководилац протеста одсекао себи мали прст и позвао све учеснике да му се у том протестном, очајничком гесту придруже. Ова представа прича на страстан и потресан начин о замкама савремених штрајкова, али и о односима у друштву, лажним приватизацијама и осталим појавама, које радника доводе до нивоа робе и понижавају га, а да му не остављају никакве могућности отпора.

Сличним проблемима бави се и комад „Радничка хроника”. Текст малог крагујевачког аутора Петра Михајловића награђен је пре три године на конкурс Стеријиног Позорја и постављен је на сцени Народног Позоришта у Бања Луци, у режији још једне одличне младе и вишеструко награђиване редитељке Оливере Ђорђевић.

У другој групи, како је то селектор поделио, односно у коадима у којима је тема протест против злоупотребе појединца за наметнуте и опасне циљеве властодржаца, пре свега у смислу ратне манипулације осећањима, издвајају се представе „Пошто је паштета”, „Писмо из 1920” и „Мара Сад”.

„Мара, Сад” у фуриозном темпу, уз прштање позоришних идеја и у изврсној наставку разиграних и расположених глумаца позоришта „Ујвидеки синхаз”, за многе је

морални победник овогодишњег Стеријиног позорја. Комад је поставио Урбан Андраш, двоструки победник „Јоакимфеста”.

Још једна награђена драма младе ауторке, на конкурс Фонда Хартефакт, је „Пошто је паштета”. То је оригинална историја – гротеска протеста против рата у Босни и Херцеговини. Наизглед сладувава историја смештена је индикативно, у локалну сеоску месару, у некој босанској касаби. Млади месар трагично је заљубљен у локалну манекенку која је постигла светску славу и гламур. На тој духовитој матрици храбра, такође млада редитељка, Снежана Тришић, прави провокативну и језиво смешну представу о нашем менталитету који нас и води у подаништво и рат. Посебна драж ове представе је маестрална игра глумца Зијаха Соколовића.

Трећа група тема везана је за лична несналажења и перманентну болест друштва, због разних врста експлоатације и злоупотребе од стране моћи и моћника, а то су драме „Чекајући Годоа”, „Немош’ побећ од недеље”, „Терапија”, „Кројцорова соната” и „Терапија”.

Млада загребачка списатељица Тена Штивичић направила је вртоглаву каријеру на Балкану и затим је наставила у Лондону, где већ неколико година живи и ради као драмска ауторка. Свака њена нова драма постаје хит, а комад „Немош’ побећ од недеље” њено је младачко дело, иако делује зрело и комуникативно. Двоје младих глумаца и редитељка Слађана Килибарда успели су да склопе фуриозну представу о стварању, развијању и рушењу пријатељства и љубави – што све јасно оцртава огроман утицај спољног света на личне и интимне односе двоје занимљивих младих људи, који делују присно и познато свима нама. Представа се успешно игра на сцени зрењанинског позоришта и наступа на фестивалима, где редовно осваја симпатије публике и награде.

Професор глуме, оснивач амбициозног „Театра кабаре”, у коме је одиграо, са својим студентима, десетак улога, чест гост многих представа и позоришта у земљама околине, неуморни позоришни прегалац и истраживач, Владо Керошевић, овдашњој публици представиће се у коаду „Кројцорова

РЕПЕРТОАР

Недеља, 7. октобар, 20 часова
Хартефакт фонд, Битеф театар
„Радници умиру певајући”
Режија: Анђелка Николић

Понедељак, 8. октобар, 20 часова
Турска драма, Скопље
„Чекајући Годоа”
Режија: Владимир Милчин

Уторак, 9. октобар, 20 часова
Босанско народно позориште,
Зеница

„Писмо из 1920.”
Режија: Оливер Фрљић

Среда, 10. октобар, 20 часова
Народно позориште Републике
Српске, Бања Лука

„Радничка хроника”
Режија: Оливера Ђорђевић

Четвртак, 11. октобар, 20 часова
НП „Тоша Јовановић”, Зрењанин
„Немош’ побећ од недеље”
Режија: Слађана Килибарда

Четвртак, 11. октобар, 21.30 часова
Театар „Кабаре”, Тузла
„Кројцорова соната”
Режија: Владо Керошевић

Петак, 12. октобар, 20 часова
Театар „Ругантино”, Загреб
„Терапија”
Режија: Гордана Гајић

Субота, 13. октобар, 20 часова
„Ујвидеки Синхаз”, Нови Сад
„Мара Сад”
Режија: Андраш Урбан

Недеља, 14. октобар, 20 часова
Словенско стално гледалиште,
Трст
„Златни змај”
Режија: Јануш Кица

Понедељак, 15. октобар, 20 часова
„Атеље 212”, Београд
„Пошто је паштета”
Режија: Снежана Тришић

Уторак, 16. октобар, 20 часова
Књажевско-српски театар
„Један човек, двојица газда”
Режија: Небојша Брадић

соната”. Прихватио се да разна и протумачи Толстојевог јунака, несрећног тлачитеља и убице из љубоморе. Истражујући померену психу јунака ове, скоро архетипске приче великог аутора, у зналачкој адаптацији Ненси Харис, Керошевић се посветио истраживању болести друштва и нашао јој одговарајући, критички, позоришни, исповедни израз. На овогодишњем „Јоакиминтерфесту”, ова представа ће имати свечану премијеру.

Крагујевчани ни ове године неће бити у такмичарском делу, али ће представа „Један човек, двојица газда” затворити фестивал.

Иначе, Јоакимову награду за најбољу представу, режију, глуму и визуелност представе, као и специјалне награде доделиће жири у саставу Ђурија Цветић, глумица, Мартин Кочовски, редитељ и Примож Беглер, редитељ, разговор на округлим столовима водиће Александар Новаковић. Мирослав ЧЕР

ПРАТЕЋИ ПРОГРАМ

Изложба и промоције књига

Овогодишњи, 7. „Јоакиминтерфест”, практично је и започео једном од манифестација из пратећег програма - аутомонографије Бора Драшковића „Речник професије”.

Такође, у оквиру пратећих програма „Интерфеста” у позоришној Галерији „Јоаким” биће отворена изложба босанскохерцеговачког уметника Несима Тахировића. На Тахировићевој изложби неће бити приказана дела изложена у крагујевачком Народној музеју под називом „Прастари симболи мира и толеранције”, већ је реч о делу радова раније изложених у галерији Музеја „21. октобар” Спомен парка у Шумарицама.

Такође, за време међународног позоришног фестивала „Јоакиминтерфеста” биће представљене још две књиге везане за тематику театра. Реч је о два „Клиова” издања: „Античко позориште” Гвида Падуана и „Аристотел или вампри западног позоришта” Флоранс Дипон.

НОВА КГ ИЗДАЊА

Речник професије Бора Драшковића

Монографија из едиције „Јоакимови потомци”, издавач Књажевско-српски театар, ликовно-графичка опрема Војислав Илић

Редитељ и професор Боро Драшковић аутор је књиге „Речник професије”, која је недавно изашла у едицији „Јоакимови потомци” крагујевачког позоришта. Реч је о издањима посвећеним лауреатима Статуете „Јоаким Вујић” (попут Вокија Костића, Биљане Србљановић, Мирка Бабића и Миодрага Табачког), чији је Драшковић био добитник прошле године, а која се већ деценијама додељује за изузетан допринос у позоришном животу Србије.

На занимљив и необичан начин, буквално започевши од слова А, првог слова и мистичног прапочетка, Драшковић у својој аутомонографији ниже појмове, примере, догађаје и анегдоте из свог богатог позоришног живота и филмске каријере.

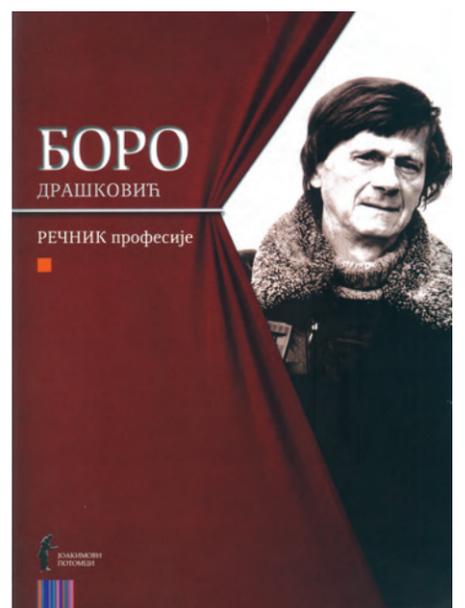
Кроз његов „Језик професије” описан је читав један период нашег театра и кинематографије, „ухваћени” и отргнути од заборава тренуци приликом стварања неких од његових културних позоришних пројеката и настајања и снимања телевизијских серијала и филмова.

Драшковић описује сусретања са чувеним позоришним и филмским ствараоцима на бројним путовањима по свим меридијанима (Кина, Исланд, Америка, Аустралија, Кувајт...), чија се имена и данас изговарају са страхопоштовањем, попут Јонеска, Питера Брука, нобеловаца Халдора Лакснеса, Ива Андрића, Џудит Малине... али и „прва лига са ових, наших простора” попут Миће Поповића, Зука Цумхура, Љубе Тадића, Драгана Николића, Радета Шербечије, Михиза, Соње Савић, Павла Вујића, Бате Живојиновића, Мирјане Јоковић, Муција Драшкића, Душана Ковачевића...

Монографија садржи и званичну одлуку и образложење жирија за доделу Статуете „Јоаким Вујић”, у којој је наглашено да је Драшковић један од родоначелника редитељског театра у нас и до данас његов „првошвештеник”, осврт на време забрањивања његове представе „Кад су цветале тикве” (посебно је занимљив одељак под 3 - „Забрањено је забрањивати”) у време када се достојанствено штитила професија, али и богату архиву фотографија, докумената и плаката са фестивала, попут оних у Венецији или Берлину, на којима су учествовали његови филмови попут „Живот је леп” или „Вуковар, једна прича”.

Свестрана личност, Драшковић је не само позоришни и филмски редитељ и професор универзитета, већ пише и кратке приче и есеје, путописе, радио драме и драме. Објавио је и више књига о глуми и режији. У позоришту је режирао Есхила, Бекета, Шекспира, Молијера, Бихнера, Чехова, Кафку, Домановића, Кочића, Киша...

Режирао је и низ телевизијских драма и документарних филмова („Кухиња”, „Пета колона”, „Обешањак”, „Филм о филму: Сеобе сасвим лично...”), телевизијске серије попут „Дувански пут”...

Књигу „Речник професије”, која је промовисана на „Јоакиминтерфесту”, ликовно-графички опремио је крагујевачки уметник Војислав Илић.

3. МИШИЋ

ПРОМОЦИЈА БУНДОЛА

Песници под псеудонимима

Утицај интернета на савремену књижевност је веома значајан, а „Бундоло Офлајн” је управо на тај начин постао регионални књижевни догађај. Прва од три промоције одржана је у Крагујевцу, а уследиће представљања у Београду и Загребу

У СКЦ-у прошле недеље одржана је прва промоција зборника „Бундоло офлајн 3”. Ово вредно издање по прву пут изашло је под именом овдашњег СКЦ-а, а уредници издања су Јасмина Шушић, Никола Оравец, Горан Врхунц и Дамир Недић. Реч је о избору радова са сајта bundolo.org, који

окупља младе књижевне ствараоце, више од педесеторо аутора, са подручја читаве бивше Југославије. У трећој збирци по реду нашли су се афирмисани и неафирмисани аутори, песници и прозаисти, стари и млади - захваљујући гласању самих чланова сајта.

На првој промоцији књиге појавили су се аутори из Србије, потпомогнути гостом из Немачке, који је превалио хиљаде километара само ради једне вечери дружења са колегама песницима.

У предговору ове збирке Марко Рагуж наводи да је књижевни пројекат „Бундоло Офлајн”, по својој идејној концепцији и структури, можда најзначајнији покушај дезинтеграције идеолошког књижевног канона на регионалном нивоу.

Песници и прозни писци са овог сајта одрекли су се својих имена, а самим тиме нарушили су темељно начело на којем се заснива књижевни канон. Таквим одрицањем заобилазе се погрешна идеолошка

сврставања, што је у историји јужнословенске литературе веома ретко.

Књижевност која се сада појављује на разним блогovima, порталима, веб-страницама у потпуности може заобићи старе облике књижевне продукције. Некада се знало ко је писац, али и ко може бити писац, док сада писац може бити свако, јер то нови медији дозвољавају.

Утицај интернета на савремену књижевност веома је значајан. „Бундоло Офлајн” је управо на тај начин постао регионални књижевни догађај. Вероватно другачије то и не би могао постати, јер су етнонационализми у толикој мјери затворили могућности културне сарадње да је за младе уметнике све оно што се налази с ону страну имагинарне границе буквално непознат простор. Све су то врло битне појаве за савремену књижевну ситуацију у екс-југославенским друштвима. Чак је

управо у таквим медијима књижевност и најразноликија, сматра Марко Рагуж.

Према његовом мишљењу, „Бундоло Офлајн” заузима значајно место у покушају конституирања регионалне књижевне заједнице, а да ли ће из овај пројекат изнедрити неколико значајнијих песника и прозних писаца, остаје да се види.

Веб-страница bundolo.org већ читав низ година окупља групу ентузијаста који још увек цене писану реч. Кратке приче, поезија, стрипови, аудио-визуелни радови, хибридне форме – све је то добродошло на Бундоло!

Рецензију за ову збирку написао је Марио Ковач, хрватски позоришни и филмски редитељ и глумац.

Користећи теме и вокабулар битника, певајући о сексу, љубави, отпору, дрогама, неконформизму, екологији, полуанонимни аутори ових стихова не користе псеудониме ради скривања. Њима псеудони-

ми не служе као скривања иза којих скривају свој идентитет јер се немају чега стидити. Ове песнике и песникиње нећете видети у новинама или на телевизији, на сајамским књижевним фестивалима или у препорукама женских часописа. Они не пишу штиво за плажу, поезију за рекламне плакате нити лектуру. Небитно је да ли се иза никога као што су „Кеегман”, „Бјанкако”, „дхарма_је_одлутала_апхиха”, „поеае” или „глоориаа” крије Хрват, Босанац, Српкиња, панктер, алкохоличар, вечни студент или штретер. Оно што је битно и оно што ваља тражити међу овим стиховима и реченицама су појмови излизани од претеране употребе по дневној штампи, али појмови чије снаге се никада не ваља одрицати, колико год се каткад чинили наивним или лако мегом надируће хорде циника, закључује Ковач.

Након крагујевачке премијере најављене су и промоције у Београду и Загребу.

ПРЕМИЈЕРА ФИЛМА „ЛЕД”

Прича о изгубљеној срећи

Дуго очекивани филм „Лед”, снимљен по мотивима истоимене монодраме, претпремијерно ће бити приказан у „Синеплексу”, 9. октобра. Овај редитељски деби младе и талентоване ауторке Јелене Бајић-Јочић настао је тачно 35 година после првог извођења монодраме „Лед”, чији је творац познати српски глумац, редитељ и сценариста Радош Бајић.

Главне улоге у филму тумаче Велимир Бата Живојиновић, Олга Одановић, Нела Михаиловић, Момчило Оташевић, затим Ненад Јездић, Биљана Мишић, Рале Миленковић, Дубравко Јовановић, Недиљко Бајић, Нађа Маршићевић и други. Као специјални гости у филму играју Емир Хаџихаџић-Беговић и Радош Бајић.

Према речима редитељке, „Лед” је поетична елегична о људима азапетим између неба и земље, филм стања, унутрашњих немира и најтананијих стрепњи, филм атмосфере, носталгије и сете. То је прича о изгубљеној срећи и сновима, о страховима и пролазности, о надмоћи судбине и природних закона, о благодарности и суровости природе, о немоћи човека да исту промени и да утиче на путање сопственог живота. Својим универзалним порукама „Лед” снажно афирмише основне врлине и вредности живота, љубави, искрености, правде, достојанства, поштења...

Због тога „Лед”, упркос чињеници да је по месту рођења и боравка, по дизајну препознатљивог националног идентитета у традиционалном, антрополошком и

СЦЕНА ИЗ ФИЛМА

културолошком смислу српска прича, има амбицију да успостави ширу комуникацију и да препозна своје гледаоце ма где се у свету они налазили.

Уз редитељку сценаристкињу Јелену Бајић-Јочић, међу ауторима су сценариста Радош Бајић, директор фотографије Предраг Јочић, монтажер Стеван Марић.

Аутор оригиналне музике за филм је Александар Сања Илић, сценографију потписује Јасна Драговић, маску Душица Вуксановић. Дизајн звука радили су Игор

Перовић и Владан Кораћ-Коки, а сниматељ звука је Дарко Глишић.

Филм је снимљен у продукцији куће „Контраст студио” из Београда и фирме „М.А.М.М.А. продакшн” из Шведске, а у сарадњи са Радио-телевизијом Србије.

После претпремијере која је заказана за 9. октобар у биоскопу „Синеплекс” у Крагујевцу, свечана премијера ће бити одржана у Београду, 10. октобра у „Сава центру”. Затим следе премијерна приказивања уз присуство главних актера филма у свим већим градовима Србије.

НАГРАДА ЗА ИВАНУ РЕТАС

Сребрни јавор за Сапушнице

Кратки уметнички филм Иване Ретас, новинарке Радио телевизије Крагујевац, освојио је још једно интернационално признање. Награда „Сребрни јавор”, за кратки туристички филм, додељена је „Сапутницама” на међународном фестивалу туристичког и еколошког филма „ЈахоринаФест” у Босни и Херцеговини. У финалној селекцији филм Иване Ретас изабран је међу 60 филмова из 22 земље.

У категорији еколошког филма награду „Златна линцура” освојио је филм „Сенка плаве”, француског аутора Карлоса Ласкана, „Сребрна линцура” припала је филму „У потрази за персијским леопардом” аутора из Ирана Фатолаха Амирија, док је за филм „Отопљавање Алла” Валтрауд Пашингер из Аустрије добио „Бронзану линцуру”.

За најбољи кратки промотивни филм жири је прогласио остварење „Уна”, аутора Хасана Арнаутовића, којем је припала награда „Златни јавор”.

Иначе, ово је четврто признање у низу за филм „Сапутнице”, који говори о монахињама из манастира Прерадовац. Сестре овог манастира надомак Крагујевца сапутнице су у вери и начину живота. Оне црпе инспирацију из благородне Шумадије. Али, ово је и кратак туристички уметнички филм о поднебљу у коме су оне чувари традиције и градитељи.

Ивана Ретас, ауторка филма, на овом остварењу потписује и камеру. За монтажу је био задужен Зоран Стаменковић, а продукцију Миља Нешић.

М. Ч.

ВЕЧЕРИ СМЕХА

Сваког другог четвртка

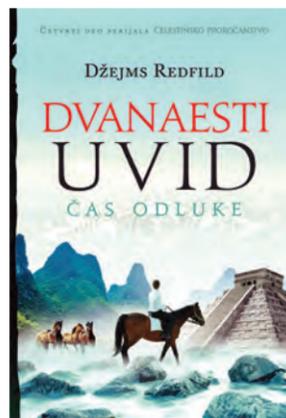
Удружење грађана „Видо” током октобра и новембра организоваће низ догађаја са хумористичким садржајем у СКЦ-у, под називом „Вечери смеха”. Први програм на реперотару је у четвртак, 4. октобра, када ће крагујевачка публика моћи да погледа комад „Дивље гуске”, у режији Чедо Штајна, а након представе публика ће дати оцене и сугестије. Потом ће уследити још једна дискусија о корисности употребе елемената хумора у култури.

Оваквим и сличним програмима организатори сматрају да ће подстакнути учешће младих у креирању и реализацији културних догађаја и утицати на разноврсност оваквих дешавања у граду кроз промоцију и употребу нових медија.

Поред овог програма, биће још три жанровски различите манифестације. У Арткафеу СКЦ-а, у четвртак, 18. октобра, организоваће се избор најсмешнијег цитата српске кинемафотографије, а

потом ће сваког другог четвртка бити организоване, између осталог, дискусија о ријалити шоу програмима, пројекција аматерског филма „48 сати сахрана” и избор најсмешнијег аматерског снимка и најсмешнијег снимка са интернета из медија.

Пројекат се спроводи под покровитељством Министарства омладине и спорта, у оквиру спровођења циљева дефинисаних националном стратегијом за младе.

„АЛНАРИ” НАГРАЂУЈЕ

У потрази за тајнама

Два најбржа читаоца „Крагујевачких” биће и овог петка у прилици да својој библиотеци додају занимљив наслов издавачке куће „Алнари”. Потребно је да у петак, 4. октобра, позовете 034 333 111, после 10 часова и добијете роман „Дванаести увид: Час одлуке”, аутора Џејмса Редфилда. Добитници ће своје књиге моћи да преузму у књижари „Вулкан” у Рода центру.

Мајански календар се завршава 21. децембра 2012. године. Многи то тумаче као апокалиптички знак. Али да ли је заиста?

У дуго ишчекиваном четвртном делу Целестинског пророчанства, Редфилдов јунак наставља напету авантуру ка суштинској спознаји новог таласа толеранције и интегритета, насталог након година сукоба, сурових окршаја и свеприсутне искварености.

Управо се појавио још један делић древног, мистериозног рукописа који описује тајни приступ духовности, који тихо пристиже у другој деценији 21. века. Међутим, рукопис је доступан само у фрагментима. Како би одгонетнули његово значење, јунаци романа крећу у потрагу за остатком рукописа. Њиховом походу супротстављају се моћне политичке силе и религијски екстремисти који желе да зауставе ова духовна открића.

Редфилд испитује сличности и разлике између владајућих религија у свету, откривајући нам суштинске поруке које се налазе у њима – поруке које ће унапредити наше досадашње искуство о духовности и створити нов талас спознаје, који ће заувек изменити наш живот и свет.

ВИТЕЗОВИ РЕДА ЗМАЈА
ДЕСЕТ МИЛЕНИЈУМА СКРИВЕНЕ ТРАДИЦИЈЕ ЕВРОАЗИЈЕ (19)

Змајеви од Босне

Пише Живојин Андрејић

Интересантно је да се Змај Влах од Босне појављује још 1070., а потом Првослав Дракула 1277. године. За краља Твртка првог постоји податак да је са кнезом Лазаром припадао неком тајном друштву у Напуљу 1388. године. То може бити ред Змаја владара Арагон. У време угарског краља Жигмунда витези реда змаја постају босански краљеви Остоја и његов син Стефан Остоја, херцог Хрвоје Вукчић, витез Прибислав Вукотић, херцег Стефан Косача и његов саветник витез Прибислав Вукотић, краљ Стефан Томаш, припадници породица Дињићић, Клешић и други.

Босански краљ Стефан Остоја, по свему ванбрачни син Твртка првог, на престо је дошао после пада Стефана Дабише и напада Турске на Босну 1398. године. Хрвоје Вукчић се измирио са „патареском“ фамилијом Клешић и потом је у савезу са Дубровником ударио на Остоју, који се налазио у граду Бобовцу. Ускоро је дошло до општег помирења племством у Босни на збору у Високом 1404. године, где се одлучише да збаче краља Остоју и да поставе за новог краља Тртка другог Котроманића.

■ Никада неверан Жигмунд

Гневан због свргавања Остоје нови рат против Босне је припремао угарски краљ Жигмунд и из тих разлога је почео окупљање велике војске. Рат је вођен у другој половини 1405. године, босанске трупе одолеле су и на западу и на истоку, али је Усора изгубљена. Остоја је остао да и даље борави изолован у граду Бобовцу. Жигмунд је припремао нови рат против Босне потпуномогнут Пољацима и одлуком папе Григорија дванаестог о крсташком рату против Турака и „неверних Аријана и Маникеја“.

У лето 1408. године на челу угарске војске налазио се Жигмунд, а на челу босанске Твртко други. Најжешћа борба била је код града Добра, где је поражен и заробљен и сам Твртко. Сву заробљену босанску властелу, 126 на броју, Жигмунд нареди да посеку, постави на престо Остоју, а Твртка одведе у Будим. „Све је сада хрлило да се поклати победнику Сигисмунду“. Први у Будим похиташе херцег Хрвоје Вукчић и војвода Сандаљ Хранић. Жигмунд их прими милостиво „и одликова на сваки начин“. Вукчићу је потврдио сва његова звања и поседе, град Сплит са поседема у Хрватској, додели му нова

са градом Пожегом, окуми се са њим и додели орден реда змаја „scilicet signum Draconis...“. Исти случај је био и са Сандаљем Хранићем и Хрвојевим шураком Иваном Нелипићем, кнезом Хрватске.

■ Сва се земља прозва Херцеговина

Сандаљ Хранић одлучио је да се повинује краљу Жигмунду и из тих разлога је отишао на сабор у Будим 1412. године, када су се ту „славиле свечане игре и забаве у славу пољског краља Владислава Јагела“ који је био његов гост. На овим играма су се нарочито прославили босански витезови. Већ идуће године Сандаљ Хранић је помогао деспота Стефана у сламању опсаде Новог Брда против Турака 1413. године. Осим тога, умре Катарина, жена Сандаља Хранића, синовика Хрвоја Вукчића, а овај се ожени Јеленом, удовицом зетског кнеза Ђурђа Страцимировића, ћерком кнеза Лазара, сестром деспота Сте-

ГРБ ДИЊИЧИЋА СА ЗМАЈЕМ

ковић, кнез Петар Клешић, војвода Павле Ђурђевић, а потом и велики војвода Сандаљ Хранић.

Већ у првом делу следеће године Босном је по трећи пут завладао Твртко други и најзад је дошло до свечаног крунисања. Већ 1424. године припремаше се Турци да ударе поново на Босну, тако да се обратио за помоћ Херману Цељском, свом сестрићу, који је посредовао, па је следеће године дошло до измирења са Жигмундом. Већ 1426. године дошло је до новог продора Турака тако да је изгубио више градова. Пошто Твртко није још увек имао потомака, именује нећака Хермана Цељског за свог законитог наследника 1427. године. Твртко се идуће године оженио, вероватно по други пут, са Доротејом, ћерком Јована Горјанског. Турци су стално подржавали Радивоја, старијег незаконитог сина Остојиног, а када 1433. године заузеше Босну, Твртко је морао да напусти земљу. Тек после великих победа угар-

ГРБ КЛЕШИЋА СА ЗМАЈЕМ

фана. Све је то утицало да се Жигмунд окрене од Хрвоја Вукчића Сандаљу Хранићу.

Пошто су му противници одузели многе поседе и градове, Хрвоје Вукчић се обратио писмом Варвари да би се оправдао. Бранио се да никада није био Жигмунду неверан, а ако је на градове својих противника нападао то није чинио из неверства краљу, већ због освете својим непријатељима. Ограђивао се и од сарадње са Турцима и Млечанима и зато је спреман подврћи се суду који би чинили краљ Жигмунд, пољски краљ, војвода аустријски и чланови змајевог реда: „Молим вас надаље, блага краљице, не дајте да у старости својој умрем у поганском обреду и у невјери, јер сам једва и тешко дочекао вриеме, да од поганског обрета пређем на вјеру католичку... Знајте надаље да сам члан змајева реда, а по писмених установах тога реда несмије се ни један члан осудити без савета, знања и суда свих осталих чланова. Сјетите се за љубав светому Ивану, да сам вам кум...“ Жигмунд није прихватио његове молбе ни позиве на правила реда Змаја.

По Остојиној смрти, Збор босанске властеле изабере за краља Остојиног најстаријег сина Стефана Остоју другог. Са новом провалом Турака и предајом Котора Млетачкој републици 1420. године, у Високом се појављује Твртко, коме прилазе војвода Вукмир Златоносовић, жупан Драгиша Дињићић, кнез Ђурђе Војсалић, кнез Радич Радојевић, кнез Батић Мир-

фан Вукчић је одагнао супругу Јелену Балшић, ташту краља Томаша и оженио Варвару од Пајера.

■ Четвороноги змај без крила

Турски султан Мехмед други није мирно посматрао ове догађаје, већ се припремао да најзад заузме Србију и толико важно Смедерево. Стефан Томашевић је као католик имао непријатеље у Србији и они предадоше Турцима Смедерево. Султан је дозво-

лио Деспоту Стефану Томашу другом да са супругом, својом свитом и свим драгоценостима оде у Босну. Пад Србије и Смедерева одјекнуо је жестоко Европом, а највише разљутио краља Матију Корвина који је сматрао краља Стефана Томаша главним кривцем, а сам папа Пије други нареди хварском бискупу Томи да испита ствар и ако утврди кривицу краља Стефана Томаша казни црквеним проклетством. Убрзо су Турци насрули на небрањену Босну, а затим и на Славонију. Већ 1460. године беше „уморен“ краљ Томаш и потом сахрањен у меморијалној капели тврдог краљевског града Бобовца.

Сахрана Стефана Томаша вероватно је извршена свечано, тако да је над његовом зиданом гробницом постављена луксузно рађена рељефна надгробна плоча. Краљ стоји на лежећем лаву, а иза њега око ногу се увија четвороноги змај без крила. У предњим и задњим шапама налази се по један штит на коме је стилизовани монограм Т, изнад кога је краљевска круна. На овај начин се сасвим јасно даје до знања да је у питању витез реда змаја највишег ранга.

Стефан Томаш је за собом оставио од друге супруге Катарине сина Сигисмунда и кћер Катарину. Стефан Томаш беше крунисан у Ја-

јцу за краља 7. децембра 1461. године, супруга Јелена прими име Марија, а папа Пије други прогласи Св. Григорија заштитником босанске краљевине. Већ 1463. године Турци ударише са 150.000 војника уз употребу и лукавства на неприпремљену Босну. Краљ се склонио у тврди град Јајце, а његов кнез Радак предаде тврди град Бобовац и потом се упути у град Кључ, где је издан и ухваћен са стрицем Радивојем и синовцем Твртком. Два Радивојева сина Матија и Ђурађ су остала у животу највероватније због тога што су примили ислам. У јуну исте године су краљ и сви остали погубљени као и највећи де властеле.

Много боље среће беше херцег Стефан Вукчић и његов син Владислав. Међутим, стари херцег Стефан Вукчић је умро 22. маја 1466. године. Сахрањен је у монументалној цркви Св. Стефану, својој задужбини коју је подигао 1421. године над Шћепан пољем код града Сокола, где је био његов двор. Много касније, у Дубровнику је чуван луксузни прстен од злата за који се претпоставља да је био посед породице Косача, односно херцога Вукчића. На осмоугаоној издуженој глави урезани су штит и кацага са цимером у облику раскриљеног змаја. При врату и унутрашњој

НАДГРОБНА ПЛОЧА СТЕФАНА ТОМАША

ВИТЕЗ ХРВОЈЕ ВУКЧИЋ, 1404. ГОДИНЕ

ЗЛАТНИ ПРСТЕН СА ЗМАЈЕМ КОСАЧА

страни главе урезан је орнамент храстовог лишћа, а на раменима још по једна представа змаја. Са унутрашње стране карике исписана су латинично имена Света три краља: Мелхиор, Балтазар и Гаспар. У тестаменту Прибислава Вукотића, коморника херцога Стефана Косаче, наводи се и његов прстен реда змаја: „segno che ha el Dragon arma de Re d'Ungaria“.

Његови синови Владислав, Влатко и Стефан поделише земљу. Ускоро, 1483. године, и сва Херцеговина доспе у турску власт. Двојица старијих Косача напустила су земљу населивши се у Дубровнику, а трећи се исламизирао као Ахмет паша Херцеговић оженивши се са Хунди Султан, ћерком султана Бајазита другог. Нема сумње да су његови потомци знали за пређашњу припадност витезовима реда змаја.

Последњи потомак босанских витезова, који је називан Босанским змајем или Змајем од Босне, био је капетан Хусеин Градашчевић: „Живот и рад овог знаменитог босанског витеза и предвођатеља босанске војске толико је знаменит, да се многи Србин Босанац, био ма које вјере, дуго и дуго њиме одушевљавао. Одушевљавао се босанским змајем, који је устао да се бори за независност Босне“. Независност Босне од Турака!

Сви босанско-херцеговачки великаши су се састали у Сарајеву са Хусеин-капетаном и изабрали га за

СТЕФАН ТОМАШЕВИЋ,
РАД БЕЛИНИЈА

босанског везира. Хусеин је направио печат од злата, а потписивао се старосрпском ћирилицом: Хусеин капетан Градашчевић, витез и предвођатељ целе босанске војске“. Хусеинова велика војска „Срба муслиманске и православне вере“ идући ка Косову пољу где је очекивала сукоб са турском војском, присећајући се славе и јунаштва својих српских предака, певала је из свег гласа, наизглед, чудну песму: „Ми идемо на Косово равно / Где нам стари славу изгубише / Стару славу праједовску. / И ми ћемо на пољу Косову / Ил' изгубит' вјеру и јунаштво / Или ћемо, ако Алах даде / Душманина свога побједити / И у Босну вратити се славно!“

Враћајући се победоносно са Косова, Хусеин је свуда одушевљено дочекиван, музиком и песмом. У очима обичног народа постао је обожавањан, а муслимани су га доживљавали „као лик свеца“ прозвавши га „Витезом од Босне“ и „Змајем од Босне“. Овај надимак је Хусеин Градашчевић стављао испод сваког свог потписа.

Војска Змаја од Босне је потучена код Новог Пазара. Потом је Хусеин са 20.000 војника изашао на Пале у сусрет царској војсци. До одсутне борбе је дошло на Злом ступу. Иако су се борили „као лавови“, Хусеин је морао да се повуче јер су му се с бока појави војска Смаил-аге Ченгића. Хусеин је после тога напустио Босну и прешао у Аустрију, чије власти су их сместили у Осиек. Хусеин је ипак отишао у Цариград, где је умро, 17. августа 1834. године.

ШУМАДИЈСКЕ ПРИЧЕ

Пише Владимир Јагличић

Велики човек

Највиши човек нашег села био је Тодић Милија кога су сви, због висине, називали Јолпаз. Нисам сигуран шта значи та реч, вероватно је турског порекла, можда би ми на то питање одговорио неки речник, који, наравно, нећу консултовати, јер немам ништа против спосодности незнања. За мене реч „јолпаз“ значи један висок лик човека који се помало клати кад корача (па су га, из зависти, називали и суклатом, што је реч непријатна колико и јолпаз). То друго име, Јолпаз, прилепило се уз њега и потиснуло оно прво, које му је на рођењу даривао кум.

Зацело се, од тог имена Јолпаз за цело село претворио у Јожета. Можда смо били под утиском Назорове новеле „Вели Јоже“, ко зна, она је тада била део школске лектуре. Ми смо Јожета обожавали, јер једини у селу није морао да скочи да би закуцао кош. Игралиште нисмо имали (биће саграђено у време мог одласка из села), али су сеоски младићи на бандеру, испред продавнице, окачили један комад лима, преостао од неке проваљене коффе, утегли га дебелом жицом и, уместо мрежице, придодали остатке стрининог

или теткиног поентласа. На том, једном кошу, играли су кошарку, најчешће фудбалском лоптом, јер кошаркашку у селу нико није имао, све док је није донео Зоћа, онда кад га је његов отац Дине, по разводу, из градске школе пребацио у сеоску (јер је у градској био понављач, није могао да је заврши).

Јоже би стајао под кошом, чинило ми се да је већи и од саме бандере. Подизао би повремено руке, делио банане, одузимао лопту једном шаком и, чак и не поскакујући, закуцавао кошеве, један за другим. Сви су га желели у екипи, али је он бирао, намерно, оне најслабије, да би онима најјачим могао да се наруга. Био је херој нас мањих и слабијих. Узео би, намерно, некога од нас, мање деце, у тим и ми бисмо победили сваку другу екипу, чак и кад би у њој било више окретних, за кошарку даровитих младића. Неколико пута сам био у Јожетовој екипи, готово не верујући да ме може снаћи једна таква почаст. Поносио бих се читавог лета и спомињао те победе и успехе које, искрен да будем, никада касније у животу нисам превазишао.

туре налазила се мала сеоска пошта, а испред ње - игралиште, фудбалско и кошарашко.

Иза поште, до пута, мени се чинило одувек - стајале су, наслагане на хрпу, гомиле дебала; стално сам се питао ко их је ту допремио, где су одваљена од корена и доспела, овако поражена, на простор поред игралишта, крај пута, да опомињу шта се нама, живим бићима, може догодити; то је била сила неумитности, којој је недостајала визија борбе. Сатима сам седео на тим деблима, не верујући да су померљива. С временом, она су постала дом за многа бића чији је живот био тајанствен и скривен оку. Она су се повремено откривала у разноликости, на овај свет из оног донесене лепоте, у коме су непојмљиво живела - беху то бубице, опнокриле, шарене, жуте, провидне - да би, одједном, наишле велике и црне, с роговима који су прсте одучавали од додира.

Кокоши су, за мене, имале неизразиву моћ светлуцавог слагања перја са шије, уз које је, ка широким леђима, длан клизио меко и подашно, зарана вапећи за миловањем. Иако стално плашљиве и неповерљиве, можда верујући да сам неки огроман певац, многе би се преда мном скутриле и укочиле, очекујући да ћу скочити на њихова леђа, канцама уронити у крила, а кљуном их уштинити за крсту, онако како су то чинили крупни петлови седмокилци.

Али, уместо тога, ја бих покупио њихова лака, вечитим ношењем јаја изнурена телца и односио их на кауч, избачен испред наших врата, где бих легао на леђа, непрестанце их милујући од кресте према леђима, покушавајући да осетим бестежинску мекоту перја. И оне би, чинило ми се, задовољно ракоиле. Чудиле би се зашто их држим заробљене, а онда би се привикле на мој длан и почеле да куњају, онако како то чине бића која напушта живот. И у томе је, примећивао сам, било сласти одласка, моћи неприсуства, тајне одустајања од навика. Прву дрхтавицу страха заменила би опуштеношћу мишића који су свикли на земљу заборавивши на предачки лет. И ми бисмо заспали, роњећи у заједнички сан, надежни завичај живих бића која чекају васкрсење. Пролећно сунце би се, мада у препирци с куштравим поветарцем, радо сложило са тим раним одлукама: миловало је моје лице и птичији кљун под склопљеним жмиривим очицама као невидљивим дланом.

Центар

У центру села, или, боље рећи, у центру основне дужи пута која се уздизала према Сугубинама и Пчелицама, стајала је једна од највећих грађевина за које је мој свет знао - сеоска продавница, с месном заједницом и домом културе. Сви путеви водили су у продавницу коју смо ми називали задругом, мора бити зато што је некада, одмах после Другог светског рата, ту било збориште нове власти која је покушавала шумадиске сељачке натерати да се учлане у радне задруге. Од тог покушаја није било ништа, али је, као за многим другом пропасти, остало вишезначно име, подсећајући на оно што властима, сигурно, није било мило - на стару сеоску задругу неподељених домаћинстава, под патронатом једне управе, десне руке бога-оца. Преко пута задруге и дома кул-

Кокоши

Кокоши су у мом дворишту представљале припитомљену дивљину непребројних птичјих јата. Нису умеле да лете као дивље гуске, које су понекад правиле стрелицу на безданоме небу, путујући у правцу даљине, само њима знане (а лет смо им кварили тако што бисмо изненада побиле зашиљено дрво у земљу: истог трена поредак, горе, на небу, оне правилне стрелице би се нарушиле, као да смо шиљак заболели у велико срце првог летача. Можда смо, одавде, завидели ономе тамо што нам је недоступно - дејча лица би нам због те небеске покваре обасјала неизразива радост). Не, кокоши су лепршале с плата, узбуђене, са важношћу, кокодачући, нарочито ако су пре тога снегле јаје (многи старији људи су корили своје брбљиве жене следећим речима - што гракнеш као да си снела јаје?).

Извори

Село се на узвишици настављало на Гледиће, али их је и саме настављало. Засеоци су, често, подножја пред брдима. У свакоме по извор. Непресушност чистоте, ето шта очарава. Нисам схватао зашто су нам у школи говорили да је вода материја без укуса, боје и мириса. Вода није материја. Она је биће провидне боје, провидне све до сржи, са укусом чистоте и мирисом испуњења. Најближи школи био је извор Стублине - кад кренеш према Шаренику, одмах иза Радованових, Мишетових и Ђитиних њива.

У шумарку изнад извора чича Радован често напаса, или како ми то овде кажемо, чува овчице и козе. Он с њима разговара онако како ја то чиним с бубама, травкама и кокошима. Свакој зна име, порекло, датум јагњења или мркања. Има међу њима и јаловица, рогана и шутана, има и бесполних адума, али их је више код јаради којих у селу нема много (кад се појави адум, чека се први посек, јер адум, немајући полних обележја, не може да мокри, живот адума само мучи, ваља га ослободити, да не премире у мукама; често ветеринари, или људи искуснији, отварају адуму мокраћне канале на стомаку и онда се мокраћа слива низ крзно, али то је само тренутно ослобођење; често адум при нестручној хируршкој интервенцији и прецркне, па тако ни за посек не стигне; адум је треће близанче козино, по правилу једно је мушко, друго женско, трећи је адум).

Вода је у село доведена са горских клисурина, где тече слободно и чисто. Кад изађеш у планину, ту воду пиј са саме реке (чак и онда када је, десетак корака изнад тебе, залутао целеп дивљих коња или крдо крава које се, по правилу, напоје, а онда помокре у реку; и тада је река чиста - камен је чисти и поново претвара у питку лепоту). Слободно пиј из шаке, ништа више се у животу не може постићи. У доњим деловима села, преко друма, ка проломима и думачама, вода није тако питка као према Сугубини и Шаренику. Свако сеоско домаћинство подигло је чесму, јер је Србија земља чесама. Вода је као мед. Неки кажу да је кречна, да је кваре многобројне сеоске штале и пољски клозети. Мој стомак, моја утроба, знају да су најобичнији лашци. Ако је било у овом животу здравља, онда од питке сеоске, горске воде. Онда од траве, зелене, од шума у којима се дише слободно. Вода и ваздух су ми напунили тело и обликовали душу - они су, заправо, саставни део тога нечег што се друкчије и не назива до душом. То је жућена чистота, то је слобода за којом се вапи. Она се, с временом, претвара у људски облик, у облик најбољег друга, или вољене жене. Тако нам они постају ваздух који дишемо, вода коју пијемо, јер смо научили науку давања и непрестане жртве. Јер смо се научили стрпљењу с којим чекамо вековима дан кад ће устати мртви. Од тог се чекања нећемо уморити, ни вода није.

IN MEMORIAM: КОМПОЗИТОР И ХАРМОНИКАШ ТОКА ЂИРКОВИЋ

Златни звуци хармонике

Пише Небојша Ђусић

Двадесет другог дана септембра ове године преминуо је хармоникаш Јован Тока Ђирковић, врхунски уметник када је у питању шумадијски стил свирања и компоновање народних кола. Умро је у 87. години у свом родном селу Драгову код Рековца, где је живео у породичној кући и оставио за сва времена љубитељима изворне народне музике најлепша народна кола чији је аутор.

Своје умеће започео је давне 1933. године када је његов старији брат Војимир звани Лима (такође хармоникаш) купио малу дугметарску дворедну хармонику и помогао му да закорачи у свет хармонике. После две године добио је хармонику која је била троредна и на којој је своје, за оно време врло квалитетно музичко предзнање, наставио да употпуњује код хармоникаша Славка Милошевића из Дубича, код Трстеника. Раскошним талентом одушевио је мајстор Славка, тако да је после три месеца учења почео да наступа са њим на разним весељима (свадбе, игранке и сл.). Куповином нове хармонике марке „хонер“ 1938. године, која је била петоредна, потпуно се осамосталио и почео сам да наступа по игранкама и саборима, иако му је било тек 12 година.

■ Прва плоча - па златна

Ни сам није знао зашто, од свог деде добио је надимак Тока и управо он ће га пратити целог живота и обележити његову уметничку каријеру. Због препознатљиве мелодичности и префињеног начина интерпретације постао је брзо чувен баш по том надимку. Колико је његова даровитост била препознатљива, не само код обичног народа, већ и музичара и врхунских професионалаца, најбоље говори догађај с краја четрдесетих година прошлог века. Наиме, у то време музичари који су јавно наступали могли су да то чине само уколико су имали одговарајућу дозволу, која се добијала полагањем аудиције пред стручном комисијом сачињеном од угледних музичара тога времена.

Тока је аудицију полагао у Крагујевцу пред комисијом чији је председник био, ни мање ни више, него чувени Властимир Павловић Царевац, руководилац Народног оркестра Радио Београда. Том чину присуствовао је велики број пријављених музичара (највише хармоникаша) као и других познавалаца музике. Када је Тока Ђирковић одсвирао „Левачку шетњу“, пред стручном комисијом проломно се громогласан аплауз од свих присутних. Властимир Павловић Царевац је такође био одушевљен и одмах му је честитао и саопштио: „Положио си“. Тако је Тока стекао пуно право да наступа на свим масовним светковинама тога времена, као што су вешари, игранке, приредбе, мобе, радне акције, разне седељке, рад у културно-уметничким друштвима и слично. Свуда је био тражен и омиљен.

Прву шесторедну хармонику марке „далапе“, произведену у Италији, успео је да купи тек 1956. године и поред великог посла који је имао. За њу је говорио да је тада вредела чак „десет пари волова“, што ће у данашње време мало ко разумети.

Уметничко-естрадно каријеру започео је снимањем прве плоче

Са хармоником је био „од рођења па до гроба“, почео је у родном Драгову, а стигао до златних тиража грамофонских плоча. Кола која је он компоновао и изводио чувају се као благо у фонотеци Радио Београда, многа су и данас на репертоару свих озбиљних оркестара и остаће упамћен као творац такозваног „левачког стила“ у стварању и интерпретацији старе добре народне музике

ЦЕО ЖИВОТ СА ХАРМОНИКОМ

која је изашла у јуну 1963. године и на којој су снимљена четири народна кола чији је аутор: Коло из Драгова, Токино коло, Коло из Опорнице и Коло из Рековца. Плоча је забележила огроман успех, тзв. златни тираж, што је за издање на коме су снимљена само народна кола био прави подвиг. Да се заиста ради о предивним музичким нумерама најбоље говори податак да су она и дан данас тражена у народу и налазе се на репертоару многих данашњих хармоникаша.

Тока је највише волео да свира коло и њиме је био увек посебно инспирисан. Због тога је компоновао само народна кола, мада је и његова интерпретација народних песама била на изузетно високом уметничком нивоу. У богатој каријери снимно је много плоча на којима је, уз свој оркестар или у саставу неког другог, пратио интерпретаторе народних песама, али њиховог тачног броја никада није могао да се сети, нити је водио било какву евиденцију о њима.

Насупрот томе, када су у питању снимљена народна кола, увек је располагао тачним податком. Снимно је укупно 12 „сингл-плоча“ и једну „лонг-плеј“ са укупно 43 народна кола, од којих је пет у поновно преснимљеној верзији. Дакле, у питању је тачно 38 различитих кола, међу којима је 25 чији је аутор Тока Ђирковић, а преосталих 13 су дела других аутора. Сва народна кола снимао је у дуету хармоника, јер је сматрао да се српско коло најбоље изводи и репрезентује само кроз дует хармоника и при том иронично говорио када чује да коло

изводи једна хармоника - „једна к'о ниједна“.

Тако је у дуету са Владетом Кандићем снимно десет народних кола, са Миком Антонијевићем шест, са Зораном Пејковићем једно, са синовцем Зораном Ђирковићем четири, са другим синовцем Белим Ђирковићем два, са Радојом Митровићем Барајевцем једно и са сином Мићом Ђирковићем 19 кола. На неким од плоча појављују се и други познати уметници и инструменталисти као што су Раде Јашаревић, Александар Шишић, Боки Милошевић, Веља Кокорић, Добрица Васић и други.

Поред снимања плоча, Тока Ђирковић је оставио и трајни студијски снимак три народна кола за фонотеку Радио Београда и то једно одсвирано са Владетом Кандићем 1963. године (Обреновачко коло) и два 1990. године (Миланчетово и Лугавачко коло) где је и прву и другу хармонику сам одсвирао.

Својим плодноним радом Тока је стекао статус истакнутог естрадног уметника и отишао у заслужену пензију 1986. године. Не себијачно је давао музичко знање многим ученицима и раду са њима се нарочито посветио по пензионисању. Незванична статистика каже да их је било преко 500 из свих крајева Србије.

■ Прсти стопљени с клавијатуром

Тока Ђирковић је у народној музици за сва времена сигурно један од најрепрезентативнијих представника шумадијског стила свирања на хармоници. Богатство његове интерпретације које се, осим складности и упечатљивог израза, огледа у префињеном извођењу музичких украса (трилера), довели је до тога да се у народу врло често каже да Тока „најслађе свира“. Пошто је рођен и највећи део живота провео у селу Драгово (изузев од 1961. до 1986. године када је живео у Београду), дакле у Левчу, познатој историјској области, његове интерпретације и композиције добиле су од музичара и посебан назив „левачки стил“.

Мекоћа, пуноћа и топлина која га је красила у свакој интерпретацији одушевљавала је и многе познате уметнике и вокалне солиста који су га волели и поштовали (Драган Матић Жилић, Миодраг Тодоровић Крњевац, Милорад Бане Милутиновић, Будимир Буца Јовановић, Томица Миљић, Миле Богдановић, Александар Даниловић, Сидо Марковић, Бисерка Мишић, Мила Матић и многи други). Остаће забележено да је Томица Миљић, који је наш врхунски уметник када је у питању интерпретација на клавијатурској хармоници, у годинама када је већ био познат и признат уметник, показивао жељу да купи и обучи се за свирање на дугметарској хармоници, одушевљен Токиним начином интерпретације. Стога је врло често

био у контакту са Током, јер су једно време живели у Београду врло близу, на Карабурми. Међутим, иако му је Тока давао свесрдну подршку и обећао сваку врсту помоћи, Томица је ипак остао до краја живота привржен клавијатурској хармоници.

Још једна одлика у визуелно-естетском смислу красила је начин интерпретације Токе Ђирковића, а њу знају само они који су га познавали, односно имали прилику да га посматрају док свира хармонику. Реч је о невероватно лепо постављеној и лаганој руци, која је као младалачка остала до његових најпознијих година. Прсти су му тако били стопљени са клавијатуром и пребирали по њој да се готово једва види да се од ње одвајају при интерпретацији, док су сви тонови и украси откуцавани максималном перфекцијом. Просто је изгледало као да се човек заједно родио са хармоником, па је била права милина и гледати и слушати га како свира.

Лепота народних кола која је компоновао и свирао произилазила је и из чињенице да су већином стварана у лаганом ритму, односно темпу који захтева најбоље играче у Србији. Када се гледа народно коло које играју такви играчи, има се утисак да се превидијау прави морски таласи. Неисцрпна мелодичност, топлина и аутентичност Токиних народних кола просто подиже ногу сваког играча тако да се чини, како рече један познати музичар, „што им се свира више у лаганом темпу, то они све боље играју“.

Токе Ђирковића нема више међу нама, али таласи о којима је било речи не могу и никад неће умрети.

(Аутор је коаутор ношираних кола Токе Ђирковића)

САТИРА

Уклоњено

Мој млађи унук Митар ми је показао слику наше куће. Оне велике горе. У првом тренутку нисам приметно ништа необично. Тек кад ми мали рече да обратим пажњу на кестен, видех да кестена нема. Убеђивао ме је често да би требало да сасечемо то дрво, јер нам заклања видик. Да нема кестена, имали бисмо леп поглед на Саву и пола Срема. Ова његова компјутерска творевина је требало да олакша то убеђивање. Дуго сам разгледао фотографију. На њој заиста није било никаквих трагова од кестена. Сутрадан, када сам кренуо у редовну поподневну шетњу, на делић секунде сам се пренуо када сам у дворишту угледао дрво. Право правцато, коме тај компјутерски програм не може ништа. Сетио сам се нашег Раце фотографа. Дошао је у службу негде кад и ја. Тај је био велики мајстор за ретуширање. Кога он са

ВИЦ НЕДЕЉЕ
КОНОБАРА
ЈАНКА

Муштулук

Полаже човек возачки испит. Седа за волан и ставља 100 евра иза сунцобрана.

- Шта је то? Је л' то мито? -

пита га један члан комисије.

- Ма, какав мито, језик пре-
гризо! То је за муштулук - ко
ми први јави да сам положио
возачки!

фотографије уклони, тога више
нико на свету не виде.

Генетски
инжењеринг

Бавећи се генетским инжењерингом, успели смо да одгајимо нову врсту свиње. Сланина ишарана: два милиметра меса, два

масноће. Захваљујући хиперароматинима, сланина је добила и нова својства - као да је димљена. Првих неколико генерација овог новог производа на свет је дошло захваљујући вештачкој оплодњи. Међутим, када смо одлучили да ре-продукционе технике вратимо у уобичајене облике, појавио се проблем: за нашу стасалу прасицу ниједан вепар није показивао интересовање.

Диплома

У уторак сам платио школарину. У среду ми се покварио мобилни телефон па нисам могао да полажем испите, тако да сам дипломирао тек у четвртак. У петак сам уплатио за постипломске студије, али с обзиром на то да су субота и недеља нерадни дани, магистарске студије сам отегао до понедељка.

Ако мислите да сам у среду одбранио докторску дисертацију, варате се. Мукотрпан је пут до знања, а мој факултет држи до угледа. Не стиче се докторат тек тако. Далеко је новембар.

Милан БЕШТИЋ

Ми не купујемо бираче. Више нам се исплати да купимо посланике!

Александар ЧОТРИЋ

Карикашур: Горан МИЛЕНКОВИЋ

■ Ако будеш
ћутао, све
ћемо ти
поверовати!

■ Ускликимо с
љубављу:
клик, клик!

Радмило
МИЋКОВИЋ

■ Предност мутних
играча је у томе што
подједнако добро
играју на свим
подлогама.

■ Да ли се и
вештина посртања
рачуна у
виталност?

■ Не обраћам
пажњу на сиротињу.
Ја је живим!

■ - Како вечерају
песници?
- Порција духа, па у
кревет!

Ивко
МИХАЛЛОВИЋ

Обрадовали
смо публику.
Отказали смо
представу!

Милан Р. СИМИЋ

Преко плота

Једна од фаза мог новинарског рада била је рад и у познатом студентском радију. Та генерација младих новинара изнедрила је, између осталих, и једног председника Радиодифузне агенције, једног градоначелника, једног уредника познатог недељника, успешну новинарку Јавног сервиса и, како бих вам рекла, чини ми се да сам једино ја од њих "пропала", вративши се у родни град.

Но, најзанимљивија у тадашњој редакцији била је омаљена црнка, коју смо звали Кегни или Леси, не сећам се, а по познатим ликовима из тада актуелне криминалистичке серије. Заправо, поента је била у томе да њу нису занимале "нормалне" новинарске приче. Ништа трачеви, естрада, политика нити култура. Једино су је занимале насилничке смрти и по која саобраћајка. Ланчана. Што више мртвих, брже је хитала на "терен".

А онда је израсла у велику драмску списатељицу по позиву. Срећом те је на време схватила да разочарање из једне сумњиве љубавне везе треба да излечи одласком из земље. Тако је своје ципеле преселила у Париз, на мансарду једног бившег дипломате. Париз лечи боље од горке траве. Али има опијата који "лече" и од Париза, касније се испоставило.

Како год, она се данас представља као неко коме није до славе, али не пропушта да нас подсети на своје светске успехе, набрајајући земље у којима се играју њени комади, као и оне у којима ће тек бити постављени. Посебно истиче како "има своје место у француском позоришту". У ложи, или на галерији, није нагласила.

Но, иако има своје место у тамошњем позоришту, она се, ипак, осећа обавезном да, пијуцкајући шампањак на Мон-мартру, плуцка мало на нас, овде. Надражај блаћења посебно добије када скокне до Београда, било на премијеру, било по преостале ципеле. Тада изручи буљук плувачине на овдашњу стварност која је, разуме се, ужасна, пропала, циберска. Култура нам је запуштена, политика катастрофална, сви смо сељаци, а новинарство је пропало. Као доказ томе наводи чињеницу да су се некада на насловним странама објављивале слике познатих писаца, а данас познатих криминалаца и њихове деце. То што она упорно подржава разне Карлеуше и ине надри ведете сматра нормалним.

Занимљиво је да је успон ове списатељице по позиво прерасходно везан за Милошевићеву епоху када су се њене драме несметано изводиле, али је она по разним европским новинама објављивала колумне жестоко критикујући режим дотичног. И то се добро плаћало. Како данас то никога у свету не занима, она се није дала збунити. Прешла је на колективизацију злочина. Претварање једине у множину је лака граматичка операција, па је у њеним очима све то што се некада односило на бившег председника постало црта једног "националистичког" менталитета.

Далеко од тога да овде теку мед и млеко. Али, зашто неко, ко има своје место у француском позоришту, ко се избавио из ове беде, ко је успешан, има доста лове и угледног партнера, има потребу да комаде приказује и на сценама "сељачке" Србије. И да, при том, упорно користи благонаклоност овдашњих медија и гневно блати по свему и свачему? Ако је већ отишла одавде, шта је брига што смо ми "цибери"? Уосталом, не може њој тамо да буде горе него нама овде.

Но, то је "српски синдром" наше дијаспоре. Кад мало боље размислим, наше "гастарбајтере", односно Србе који живе ван Србије, можемо да поделимо у две групе: на оне који гледају своја посла, зарађују паре и плаћају порез, и на оне којима послови добро иду, али обавезно изигравају "моралног полицајца" нама, овде. Наша списатељица, у том смислу, није усамљена. Само се мало више истиче. Зато је бескрајно грозан тај нагон да се "зева преко плота" и да из земље "просвећене демократије" и из кревета ражалованог дипломате стално и изнова тура нос у наш "бесмислени" живот.

ЛЕПА ЈЕЛА

Горан Миленковић

ОДВАЈЕ

АЦА ЛУКАС, певач:
- Највећа заблуда коју сам чуо о себи јесте она да не перем косу. Не разумем одакле људима идеја да то мисле и причају.

САЊА МАРИНКОВИЋ, ТВ водитељка:
- Савршена линија чини жену срећнијом од савреног мушкарца, а замислите осећај задовољства кад имате и једно и друго.

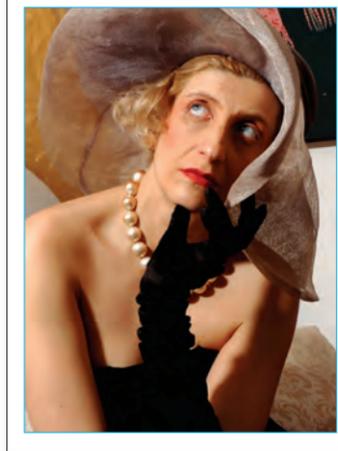
ИВИЦА ДАЧИЋ, премијер и министар полиције:
- Сада у Србији има три милиона оних који су гласали за мене, а добио сам петсто хиљада гласова. Такође, вероватно је моја фамилија тренутно највећа у Србији, сви су ми неки кумови, браћа и сестре.

СЛАЂАНА МИЛОШЕВИЋ, стара рокерка, сада аутор књиге „Цивилизација и жене - мушка жена”:
- Иако још није достигла стваралаштво Платона, Аристотела или модерних мислилаца, савремена жена све се више приближава својим идеалима.

НИКОЛИНА ПИШЕК, водитељка из Хрватске на привременом раду у Србији:
- Мушкарци из Србије свакако су много директнији и не губе време кад ме мувају.

ИСИДОРА БЈЕЛИЦА, драматург и публициста:
- Код нас је добитна комбинација велике и лепе груди плус оштар језик.

СТАНИЈА ДОБРОЈЕВИЋ, старлета, о отварању „образовне установе” за старлете:
- Српкиње су најлепше жене на свету, па неће бити пријемног испита и имаће предмет дипломатија, тако да ће наше лепотице имати веће шансе да земљу изведу у свет него политичари.

НЕБОЈША ЧОВИЋ, председник Кошаркашког клуба Црвена звезда:
- Ако Звезда постане шампион, у Србији ће се лакше живети.

ОЉА ЦРНОГОРАЦ, манекенка, ТВ водитељка, па власница агенције за моделинг:
- Људи су, нажалост, рођени да би мрзели боље од себе, а ја сам рођена да ме боли уво за такве медиокритете.

ТЕЛЕВИЗИЈА КРАГУЈЕВАЦ

ТВ ПРОГРАМ
од 4. до 10. октобра

Четвртак
4. октобар

20.00	СТАЊЕ СТВАРИ
07.00	Јутарњи програм
09.00	Вести
09.05	Музички програм
10.00	Кухињица р.
10.30	Фестивал роботике р.
11.00	Документарна серија: <i>Океани р.</i>
12.00	Вести
12.05	Кухињица
12.35	Кућица у цвећу р.
13.00	Музички програм
14.00	Комунални сервис р.
15.00	Цртани филм
15.30	Раскршћа р.
16.00	Вести
16.05	<i>Неми сведок р.</i>
17.00	Мозаик
18.00	Књижевни магазин
18.30	Мобил Е
18.40	Хит дана
19.00	Хроника 1
19.30	Цртани филм
20.00	Стање ствари
21.00	<i>Неми сведок</i>
22.00	Хроника 2
22.30	Megaфон
23.30	Атлас
00.00	Вести
00.05	Хит дана

Петак
5. октобар

17.00	Моја Шумадија
07.00	Јутарњи програм
09.00	Вести
09.05	Музички програм
10.00	Кухињица р.
10.30	Књижевни магазин р.
11.00	Megaфон
12.00	Вести
12.05	Кухињица
12.35	АБС шоу
13.00	Музички програм
14.00	Стање ствари р.
15.00	Цртани филм
15.30	Атлас р.
16.00	Вести
16.05	<i>Неми сведок р.</i>
17.00	Моја Шумадија
18.00	Fashion Files р.
18.30	Мобил Е
18.40	Хит дана
19.00	Хроника 1
19.30	Цртани филм
20.00	Људи од 100 петљи
21.00	<i>Неми сведок</i>
22.00	Хроника 2
22.30	Кад кажете...Струја
23.30	Илузиониста р.
00.00	Вести
00.05	Хит дана

Субота
6. октобар

23.00	Јамато
08.45	Најава програма
09.00	Вести
09.05	Цртани филм
09.35	Најсмешније животиње р.
10.00	Биографије познатих
11.00	Кућица у цвећу
11.30	Лек из природе
12.00	Вести
12.05	Шумадијски праг у гостима Северна Далмација р.
13.00	Кућица у цвећу
13.30	Fashion files
14.00	Shopping avantura
15.00	Карпатски блуз
16.00	Вести
16.05	<i>Мрак филм 3</i>
18.00	<i>Људи од 100 петљи р.</i>
19.00	Хроника 1
19.30	Цртани филм
20.00	Лек из природе
20.30	Илузиониста
21.00	Концерт
22.00	Хроника 2
22.30	АБС шоу
23.00	<i>Јамато</i>
00.00	Вести
01.00	Хит дана

Недеља
7. октобар

12.05	Шумадијски праг
08.45	Најава програма
09.00	Вести
09.05	Цртани филм
09.35	Најсмешније животиње р.
10.00	Биографије познатих
11.00	Кућица у цвећу
11.30	Лек из природе
12.00	Вести
12.05	Шумадијски праг
13.00	Текија-Златна бућка
14.00	Агро дневник
14.00	Раднички-Железничар (снимак рукомет, утакм.)
16.00	Вести
16.05	<i>Филм</i>
18.00	Нокаут
18.30	Улови трофеј
19.00	Хроника 1
19.30	Цртани филм
20.00	Стаклено звоно
20.30	Најсмешније животиње
21.00	Концерт
22.00	Хроника 2
22.30	Култура
23.00	<i>Марија милости пуна</i>
00.00	Вести
01.00	Хит дана

Понедељак
8. октобар

19.30	Спортски преглед
07.00	Јутарњи програм
09.00	Вести
09.05	Музички програм р.
10.00	Кухињица р.
10.30	Кућица у цвећу р.
11.00	Кад кажете...Струја р.
11.55	Хит дана
12.00	Вести
12.05	Кухињица
12.35	Стаклено звоно р.
13.00	Музички програм
14.00	Шопинг авантура р.
15.00	Цртани филм р.
15.30	G.E.T. Report
16.00	Вести
16.05	<i>Неми сведок р.</i>
17.00	Мозаик
18.00	Све о животињама
18.30	Мобил Е
18.40	Хроника Јоахим Интерфеста
19.00	Хроника 1
19.30	Спортски преглед
20.00	БСК - Раднички (снимак фудб. утакм.)
22.00	Документарна серија: <i>Океани</i>
22.30	Документарна серија: <i>Океани</i>
23.30	Нокаут р.
00.00	Вести
00.05	Хит дана

Уторак
9. октобар

20.30	Суграђани
07.00	Јутарњи програм
09.00	Вести
09.05	Музички програм р.
10.00	Кухињица р.
10.30	Све о животињама р.
11.00	Документарна серија: <i>Океани р.</i>
12.00	Вести
12.05	Кухињица
12.35	Агро дневник р
13.00	Музички програм
14.00	БСК - Раднички (снимак фудб. утакм.)
16.00	Вести
16.05	G.E.T. Report
16.35	Илузиониста р.
17.00	Мозаик
18.00	Ноге на путу
18.30	Мобил Е
18.40	Хроника Јоахим Интерфеста
19.00	Хроника 1
19.30	Цртани филм
20.00	Саманта Браун-Путописи
20.30	Суграђани
21.00	<i>Неми сведок</i>
22.00	Хроника 2
22.30	Документарна серија: <i>Океани</i>
23.30	Раднички - Игокеа (кошарка снимака утакм.)
00.00	Вести

Среда
10. октобар

20.00	Комунални сервис
07.00	Јутарњи програм
09.00	Вести
09.05	Музички програм р.
10.00	Кухињица р.
10.30	Ноге на путу р.
11.00	Документарна серија: <i>Океани р.</i>
11.55	Хит дана
12.00	Вести
12.05	Кухињица
12.35	Култура р.
13.00	Музички програм
14.00	Саманта Браун-Путописи р.
14.30	Суграђани р.
15.00	Цртани филм р.
15.30	Супертехнолпгија р.
16.00	Вести
16.05	<i>Неми сведок р.</i>
17.00	Мозаик
18.00	Путописи РТК
18.30	Мобил Е
18.40	Хроника Јоахим Интерфеста
19.00	Хроника 1
19.30	Цртани филм
20.00	Комунални сервис
21.00	<i>Неми сведок</i>
22.00	Хроника 2
22.30	Документарна серија: <i>Океани</i>
23.30	Скривена камера
00.00	Вести
00.05	Хит дана

■ филм □ серија

НАМА СЕ НАЈВИШЕ ВЕРУЈЕ

www.rtk.co.rs

Мали огласи**Издавање**

ИЗДАЈЕМ кућу у Светозара Марковића, 120 вадрата, две гараже и помоћне просторије. Телефон 063-8979017.

Продаја

ПРОДАЈЕМ кућу од 250 квадрата, плац од пет ари. Струја, вода, телефон, асфалт, канализација. Маршић, повољно. Тел: 063-88-741-28.

ПРОДАЈЕМ двосед, троед, еко кожа, драп боје са латофлекс лежајем. Тел: 382-421.

Разно

ЧИСТИЛА бих и одржавала куће, помагала и чувала старије особе. Тел: 064-234-25-29.

МАТЕМАТИКА, механика, физика – сви узрасти. Часови у току школске године. Студенти (припрема колоквијума). Тел: 034-360-202, 063-77-11-002, Арсић.

МАРКЕТИНГ
333-111
333-116

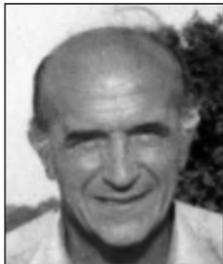
СЕЋАЊЕ

Миодраг Пешић

2006 – 2012.

Иза нас је још једна тужна година. Једна велика празнина и једно лепо сећање на дивног човека.

Воле те мама, тата и бата са породицом

IN MEMORIAM

Миша Нешовић

2002 – 2012.

Остао си легенда о којој се прича. Поносим се што си био најлепши и највећи део мог живота.

С љубављу и поштовањем твоја Верица са ћеркама, зетовима и унуцима који су те обожавали

Дана 2. октобра 2012. године преминуо је наш драги

Драган Милутиновић

1948 – 2012.

Хвала ти за све. Почивај у миру.

Супруга Слободанка и мајка Владимирка

У петак, 5. октобра 2012. године, навршава се шеснаест година од смрти нашег

Будимира Стевановића

из Кормана
1922- 1996.

Увек ћеш бити део нас.

Твоји: кћерка Љубица и син Драгутин са породицама

Дана 7. октобра 2012. године навршиће се пет тужних година од смрти нашег

Предрага Тодоровића Гарета

Увек ће бити у мислима са нама.

Супруга Љиљана, ћерка Мирјана, зет Слободан и унук Душан

СЕЋАЊЕ

Милосављевић Олга

3.10.2004 – 3.10.2012.

Најлепшу успомену на њу чувају са љубављу Миша, Ненад, Мира, Воја, Саша, Лука и Реља

Последњи поздрав драгом оцу

Драгану Милутиновићу

Хвала за доброту и љубав коју си нам пружао.

Ивана, Милош и Лазар

Драган Милутиновић

Љубав према теби остаће заувек у нама.

Сузана, Петар, Миона и Никола

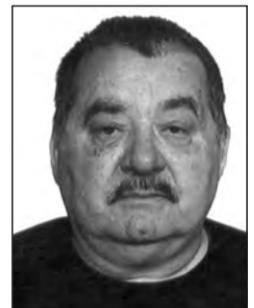
БОЛНО СЕЋАЊЕ

Степановић Миољуб Миле

Његове поштење, искреност и доброта остаће нам у вечно сећању.

Супруга Горица са децом, брат Видосав са породицом и тетке Рада, Рајна и Вера

Обавештавамо родбину и пријатеље да ћемо у суботу, 6. октобра 2012. године, на Бозман гробљу, одржати годишњи помен

Симић Чедомиру

Вољени не умиру док живе они који их воле и чувају од заборава.

Твоји: супруга Ружица, син Ненад, ћерка Наташа, унука Николина и сестра Љиља са породицом

У суботу, 6. октобра 2012. године, на Теферичком гробљу, у 11,30 сати, даваћемо годишњи помен нашем драгом

Драгану Милосављевићу

Позивамо све који у срцу чувају успомену на њега да присуствују ово тужном помену.

Супруга Радмила, синови Дејан и Владан са породицама

INKLUZIJA JE

- KADA SE SVA DECA IGRAJU
- KADA POMAŽEMO DRUGARIMA
- KADA SMO ZAJEDNO
- KADA DELIMO I

KADA SE VOLIMO

RASTIMO ZAJEDNO

INKLUZIJA

Projekat se realizuje na talasima Radija 34 na 88,9Mhz
www.radio34.rs uz podršku i sufinansiranje
Ministarstva Kulture Republike Srbije

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ГРАД КРАГУЈЕВАЦ
Градска управа за просторно
планирање, изградњу и
заштиту животне средине

ОБАВЕШТЕЊЕ
**О ПОДНЕТОМ ЗАХТЕВУ ЗА ОДЛУЧИВАЊЕ
О ПОТРЕБИ ПРОЦЕНЕ УТИЦАЈА
НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ**

Градска управа за просторно планирање, изградњу и заштиту животне средине, Служба за заштиту животне средине, обавештава јавност да је носилац пројекта **СЗР „Каско“**, из Крагујевца, поднео захтев за одлучивање о потреби израде Студије о процени утицаја на животну средину ПРОЈЕКТА – Постројење за складиштење отпада (отпадни гвожђе и челик, бакар и легуре бакра, алуминијум, цинк, отпадни порцелан и керамика, каблови који не садрже опасне материје, стакло и стаклена амбалажа, дрво и дрвена амбалажа, пластика и пластична амбалажа, стакло и стаклена амбалажа, гума, цигла, бетон, отпадни папир и картон и др.) чија се реализација планира на катастарској парцели 856/1, 856/2, 857 КО Корман, на територији града Крагујевца.

Увид у податке и документацију из захтева носиоца пројекта, може се извршити у просторијама овог органа - Градска управа за просторно планирање, изградњу и заштиту животне средине, Служба за заштиту животне средине, канцеларија број 326, Трг слободе бр. 3, у периоду од 04.10.2012. до 15.10.2012. године, у времену од 9-12 часова.

У року од 10 дана од дана објављивања овог обавештења, заинтересована јавност може доставити мишљења о захтеву за одлучивање о потреби процене утицаја предметног пројекта на животну средину овом органу.

Овај орган ће у року од 10 дана од дана истека рока из става 3. овог обавештења донети одлуку о томе да ли је за предложени пројекат потребна израда Студије о процени утицаја затеченог стања на животну средину, о чему ће благовремено обавестити јавност.

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ГРАД КРАГУЈЕВАЦ
Градска управа за просторно
планирање, изградњу и
заштиту животне средине

ОБАВЕШТЕЊЕ
**О ПОДНЕТОМ ЗАХТЕВУ ЗА ОДЛУЧИВАЊЕ
О ПОТРЕБИ ПРОЦЕНЕ УТИЦАЈА ЗАТЕЧЕНОГ
СТАЊА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ**

Градска управа за просторно планирање, изградњу и заштиту животне средине, Служба за заштиту животне средине, обавештава јавност да је носилац пројекта **„COPY SERVIS“**, из Крагујевца, поднео захтев за одлучивање о потреби израде Студије о процени утицаја затеченог стања на животну средину ПРОЈЕКТА – Постројење за складиштење и третман искоришћених тонер кертриџа, чија се реализација планира на катастарској парцели 1516/56 КО Крагујевац 1, на територији града Крагујевца.

Увид у податке и документацију из захтева носиоца пројекта, може се извршити у просторијама овог органа - Градска управа за просторно планирање, изградњу и заштиту животне средине, Служба за заштиту животне средине, канцеларија број 326, Трг слободе бр. 3, у периоду од 04.10.2012. до 15.10.2012. године, у времену од 9-12 часова.

У року од 10 дана од дана објављивања овог обавештења, заинтересована јавност може доставити мишљења о захтеву за одлучивање о потреби процене утицаја предметног пројекта на животну средину овом органу.

Овај орган ће у року од 10 дана од дана истека рока из става 3. овог обавештења донети одлуку о томе да ли је за предложени пројекат потребна израда Студије о процени утицаја затеченог стања на животну средину, о чему ће благовремено обавестити јавност.

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ГРАД КРАГУЈЕВАЦ
Градска управа за просторно
планирање, изградњу и
заштиту животне средине

ОБАВЕШТЕЊЕ
**О ПОДНЕТОМ ЗАХТЕВУ ЗА ОДЛУЧИВАЊЕ
О ПОТРЕБИ ПРОЦЕНЕ УТИЦАЈА
НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ**

Градска управа за просторно планирање, изградњу и заштиту животне средине, Служба за заштиту животне средине, обавештава јавност да је носилац пројекта **„TELENOR“** д.о.о., поднео захтев за одлучивање о потреби израде Студије о процени утицаја на животну средину ПРОЈЕКТА – базне станице мобилне телефоније, чија се реализација планира на локацији „Страгари“, на кп.бр. 109/2 КО Страгари, Град Крагујевац.

Увид у податке и документацију из захтева носиоца пројекта, може се извршити у просторијама овог органа - Градска управа за просторно планирање, изградњу и заштиту животне средине, канцеларија број 326, Трг слободе бр. 3, у периоду од 04.10.2012. до 15.10.2012. године, у времену од 9-12 часова. Уз захтев је приложена и Стручна оцена оптерећења животне средине у локалној зони базне станице мобилне телефоније „Страгари“, урађена од стране овлашћеног правног лица - „W-LINE“ д.о.о., Булевар Зорана Ђинђића 20/30, Београд.

У року од 10 дана од дана објављивања овог обавештења, заинтересована јавност може доставити мишљења о захтеву за одлучивање о потреби процене утицаја предметног пројекта на животну средину овом органу.

Овај орган ће у року од 10 дана од дана истека рока из става 3. овог обавештења донети одлуку о томе да ли је за предложени пројекат потребна процена утицаја на животну средину, о чему ће благовремено обавестити јавност.

ФУТСАЛ

За Европу,
од среде

СВЕ је у Крагујевцу спремно за европску јесен. Да ли ће бити и берићетна, остаје да се види наредне недеље, када ће „студенти“ покушати да остваре највећи успех у овом најквалитетнијем фудбалском такмичењу.

Економца ће прву утакмицу елитне рунде такмичења Лиге шампиона играти у среду, 10. октобра, са почетком у 18 сати, а противник српском шампиону биће чешки Ера пак. Дан касније, у истом термину, наилази се на словачки Слов матик, а 13. октобра, у 20 сати и 30 минута, наспрам Економца наћи ће се првак Казахстана Каират.

Управа клуба, и овом приликом, позива све љубитеље фудбала да у што већем броју дођу и, осим подршке „студентима“, уживају у квалитетним утакмицама малог фудбала.

С. М. С.

Студенти јачи
од орлова

ЕКОНОМАЦ полако приводи крају припреме за наступ у Лиги шампиона. Најјача, али и најбоља провера су четири пријатељске утакмице које су „студенти“ заказали са националним саставом Србије.

Протекле недеље одигране су прва два сусрета у Крагујевцу. Најпре су актуелни прваци Србије у фудзалу, прошлог четвртка, савладали „орлове“ резултатом 8:3, с тим што су сви крагујевачки репрезентативци играли за свој клуб. У другој утакмици, у суботу, иако је селекција Србије била појачана играчима Економца Бојовићем и Јањићем, уследио је још један дебакл - 9:2 за „студенте“.

Економца је прекинута одиграо и трећу утакмицу са „орловима“, а овај циклус пријатељских утакмица завршава се сутра, када ће се ова два тима састати у Београду и по четврти пут.

Још један
шампион

НАЛИК Економцу, фудбалским теренима Србије влада и екипа Спортског друштва глувих „Крагујевача“, која је успела да одбрани титулу првака државе на првенству одржаном у Чачку.

При наступу 14 тимова, остварен је стопроцентан учинак од шест победа. Прве три постигнуте су у групи, а наредне у четвртфиналу, полуфиналу и финалу. Ту је нашем тиму морао да призна квалитет и њихов најљубији ривал, екипа Београда, која је поражена са 3:1.

В. У. К.

ФУДБАЛ

РАДНИЧКИ 1923 - СПАРТАК 1:1

Неће, баш
их неће

КРАГУЈЕВАЦ - Стадион: „Чика Дача“. Без илдегалаца. Судија: Мулан Караџић (Београд). Сирелици: Симоновић у 30. за Раднички 1923, а Десјошковић у 29. минути за Спартак. Жути картиони: Радосављевић, Тинтор, Ошашевић, Милошковић (Раднички 1923), Брајић, М. Адамовић, Анђонић, Пушкарић, Г. Адамовић (Спартак).

РАДНИЧКИ 1923: Кнежевић, Павловић, Радосављевић, Тинтор, Ошашевић, Мушавцић, Недовић, Својић (ог 74. Сикимић), Сјалевић Милошковић, Симоновић (ог 69. Пејчић).

СПАРТАК: Алексић, Анђонић, Брајић, Г. Адамовић, Пушкарић, Новаковић, Шарац (ог 59. Појара), Торбица, Ковачевић (ог 89. Миливојевић), Десјошковић, М. Адамовић (ог 80. Бурђевевић).

ПЕТ месеци прошло је од последње победе Радничког у елитном рангу. Укупно 12 утакмица заредом „црвени“ не знају за потпуну радост, а плен је подељен и у последњем дуелу - 1:1, са суботичким Спартаком пред празним трибинама „Чика Даче“ услед казне Дисциплинске комисије ФСС. Почели смо агресивно, прво је припретио Мутавић, а затим је Спалевић фаулиран када се сам самцац упутно ка противничком голу, али последњи играч гостију, Брајић, што је важеће по свим фудбалским правилима, не добија црвени, већ само жути картон. Уследили су две полуприликке ривала, поништен погодак Мутавића због процењеног претходног фаула Тинтора над голманом, а онда и гол у мрежи Крагујевчана. У 29. минути погрешно је Својић, што је искористио Марко Адамовић и упослио Деспотовића, који је без тешкоћа савладао нашег голмана Марка Кнежевића.

Срећом, одмах је уследио одговор Радничког. Из брзе акције Спалевића и Недовића, овај други асистира Симоновићу, који искоса шаље лопту у мрежу за 1:1. Три минута касније Спалевић умало касни на једно убацивање, а изгледну прилику за госте не користи Горан Адамовић у 36. минути. Тако скор на полувремену остаје непромењен.

И у наредних 45. минута Раднички је кренуо нападачки, али су

први запретили гости преко Новаковића. Следећа стварна опасност уследила је од стране Спалевића, који је у 58. минуту, на додавање Недовића, постигао гол, накнадно поништен због наводног офсајда.

Било је још покушаја наших фудбалера, али најближе голу до краја сусрета опет су били гости. У 84. минути, после одлично изведеног слободног удараца Пушкарића, голман Кнежевић крајњим напором ипак штити своју мрежу.

БОДИ БИЛДИНГ

Доминација Олимпије се
наставља

ПРВО у серији јесењих такмичења у боди билдингу, био је Меморијал „Новица Паунич“ у Бору. На њему су представници крагујевачке Олимпије показали да држе форму из ранијих сезона, заузевши чак пет првих места, те једно друго и два трећа.

Најбољи у својим категоријама били су Слободан Милетић (јуниори до 75 килограма), Иван Кржановић (јуниори преко 75кг), Марисела Толмачев (фитнес опен), Бранислава Јовановић (боди билдинг опен) и Маја Предојевић (бикини модел опен). До друге позиције код тешкаша (преко 90 кг) стигао је Андрија Стевановић, а место ниже освојили су Срђан Пешић у средњој (до 80кг) и јуниор Александар Цветковић, у конкуренцији преко 75кг. За мало постоје је измакло Зорану Јовановићу, који је надметање окончао као четврти у полутешкој категорији (до 90 кг).

Као што се види по резултатима, доминирали смо у обе јуниорске и женске категоријама. И то све без својих најбољих чланова, који се још загревају и темпирају форму за оно главно, првенство државе, 20. октобра у Београду. То нам је и најбитније такмичење, јер је циљ да по пети пут заредом постанемо екипни прваци, што ниједном клубу није пошло за руком до сада.

У Бору се, иначе, проверавала форма и бирала женска репрезентација која ће учествовати на Светском првенству у пољском Биалостоку наредног викенда. Од наших такмичарки, проверу су прошли Марисела Толмачев и Бранислава Јовановић - говори Горан Илић, председник Олимпије.

В. У. К.

МАЛО ЈЕ ЈЕДАН...

СУПЕР ЛИГА СРБИЈЕ

7. КОЛО: Раднички 1923 - Спартак 1:1
Слобода - Хајдук 2:1, Војводина - Партизан 0:3, Јавор - ОФК Београд 3:1, Нови Пазар - Доњи Срем 2:0, Раднички (Н) - БСК 4:1, Рад - Јагодина 1:0, Црвена звезда - Смедерево 3:1.

Партизан	6	5	0	1	22:5	15
Рад	6	4	2	0	12:5	14
Црвена звезда	5	4	1	0	11:5	13
Јагодина	6	4	1	1	6:2	13
Војводина	6	3	3	0	4:1	12
Доњи Срем	6	3	1	2	7:6	10
Нови Пазар	6	2	3	1	9:6	9
Слобода	6	2	1	3	8:13	7
Раднички (Н)	6	2	1	3	7:12	7
Јавор	5	2	0	3	7:3	6
БСК	6	2	0	4	4:14	6
Спартак	6	1	1	4	7:10	4
Раднички 1923	6	0	4	2	4:9	4
Смедерево	6	0	4	2	2:8	4
ОФК Београд	6	0	2	4	4:9	2
Хајдук	6	0	2	4	3:9	2

8. КОЛО: БСК - Раднички 1923, Хајдук - Смедерево, Спартак - Црвена звезда, Доњи Срем - Раднички (Н), Јагодина - Нови Пазар, ОФК Београд - Рад, Партизан - Јавор, Слобода - Војводина.

Ништа. Остаје да сачекамо суботу и гостовање „црвених“ у Борчи. Можда баш БСК буде тај против кога ће суперлигаш са Лепенице отворити ново успављено.

В. У. К.

КУП
СРБИЈЕ

И ту крај

ТРИ дана пред дуел са Спартаком, Раднички је пружио још једну бледу партију, те је елиминисан у шеснаестини финала Купа Србије.

Наиме, сусрет са екипом Новог Сада, претпоследњом на табели Прве лиге Србије, „црвени“ су на гостовању изгубили са 1:0.

НИЖЕ ЛИГЕ

Српска лига „Зайаг“, 7. коло: Вујић - Бане 0:0, Полећ (Љ) - Шумадија (А) 3:3, Рудар - Јасеница 1911 1:1, Раднички (Кл) - Крушик 0:1, Слобода (Ч) - Слоја (ПМ) 1:1, Победа Белошевац - Млади радник 3:2, Железничар - Партизан (ББ) 0:0, Селјак (М) - Мачва 2:2.

Табела: Слоја (ПМ) 14, Мачва 13, Шумадија (А) 12, Јасеница 1911 12, Млади радник 11, Крушик 11, Полећ (Љ) 10, Селјак (М) 9, Слобода (Ч) 9, Рудар 9, Победа Белошевац 8, Бане 8, Железничар 6, Партизан (ББ) 6, Вујић 4, Раднички (Кл) 3 бода.

8. коло: Слоја (ПМ) - Победа Белошевац (недеља, 11.00), Бане - Мачва, Партизан (ББ) - Селјак (М), Млади радник - Железничар, Крушик - Слобода (Ч), Јасеница 1911 - Раднички (Кл), Шумадија (А) - Рудар, Вујић - Полећ (Љ).

Зона „Морава“, 8. коло: Славија - Полећ (Т) 0:0, Мокра Гора - Таково 0:0, Слобода (Г) - Орловац 3:4, Омладинац (НС) - Карађорђе 1:2, Шумадија 1903 - Вогојажа 4:2, Омладинац (З) - Туйшин 2:3, Јошаница - Трејча 1:0, Пријевој - Метјалац 0:0.

Табела: Карађорђе 17, Таково 16, Мокра Гора 16, Омладинац (НС) 14, Јошаница 14, Туйшин 14, Шумадија 1903 12, Слобода (Г) 10, Орловац 9, Полећ (Т) 9, Трејча 8, Пријевој 8, Омладинац (З) 8, Метјалац 5, Вогојажа 5, Славија 5 бодова.

9. коло: Метјалац - Славија (недеља, 11.00), Вогојажа - Омладинац (З), Карађорђе - Шумадија 1903, Таково - Слобода (Г) (недеља, 15.00), Трејча - Пријевој, Туйшин - Јошаница, Орловац - Омладинац (НС), Полећ (Т) - Мокра Гора.

Прва градска лига, 8. коло: Маршић - Корићани 1:3, Шумадија - Виногради ДБ 0:1, Селјак (МП) - Слоја (Д) 2:2, Арсенал - Сушица 3:1, Јединство - Ердолија 1931 3:2, Бава - Колонија 2:5, Будућност - Шумадија (Ч) 2:2, Јагран - Партизан (Ц) 0:0.

Табела: Колонија 21, Арсенал 16, Корићани 16, Јединство 16, Јагран 14, Сушица 14, Будућност 13, Маршић 12, Шумадија 10, Виногради ДБ 8, Партизан (Ц), Селјак (МП) 8, Шумадија (Ч) 6, Слоја (Д) 4, Бава 4, Ердолија 1931 3 бода.

9. коло: Партизан (Ц) - Шумадија, Ердолија 1931 - Бава (субота, 15.00), Шумадија (Ч) - Јагран, Колонија - Будућност, Корићани - Јединство, Сушица - Маршић, Слоја (Д) - Арсенал, Виногради ДБ - Селјак (МП) (недеља, 15.00).

Друга градска лига, 8. коло: Младост - Младост Теферич 2:1, Бајремар - Азбест 6:1, Селјак (Ц) - Србија 0:3, Добрача - Кујлово 0:3, Борац - 21. октобар 1:4, Бошунје - Шумарице 2008 3:1, Слоја (Л) - Кошућњак 1:0, Кременац - Хајдук 1:1.

Табела: Бајремар 19, 21. октобар 18, Србија 18, Кошућњак 16, Слоја (Л) 14, Хајдук 14, Бошунје 14, Кујлово 13, Младост 11, Младост Теферич 8, Добрача 8, Кременац 7, Азбест 4, Селјак (Ц) 4, Шумарице 2008 1, Борац 0 бодова.

9. коло: Шумарице 2008 - Слоја (Л) (субота, 15.00), Хајдук - Бајремар, Кошућњак - Кременац, 21. октобар - Бошунје, Младост Теферич - Борац, Кујлово - Младост, Србија - Добрача, Азбест - Селјак (Ц) (недеља, 15.00).

Трећа градска лига, 5. коло: Засијава - Сјаири момци 1:1, Бурицеља - Шумадија 1934 1:2 (ирекид у 75. м), Жељез - Сјуденац 1:2, Трмбас - Дивосићин 4:0. Слобода је била Велика Сућубина.

Табела: Шумадија 1934 12, Сјуденац 8, Велика Сућубина 8, Жељез 4, Бурицеља 4, Трмбас 3, Засијава 3, Сјаири момци 2, Дивосићин 1 бод.

6. коло (недеља, 15.00): Дивосићин - Велика Сућубина, Сјуденац - Трмбас, Шумадија 1934 - Жељез, Засијава - Бурицеља, Слободни су Сјаири момци.

Kod Vatrogasnog doma (034) 338 338

РУКОМЕТ

(Ж) НАИСА - РАДНИЧКИ 26:28

Освојен Чаир

НИШ - Дворана: "Чаир". Гледалаца: 300. Судије: Рајић и Драгомировић (Београд). Седмерци: Наиса 4/3, Раднички 4/3. Искључења: Наиса 4, Раднички 12 минута.

НАИСА: Качаревић, Премовић, Марковић, Димић, Човић 8, Митровић, Лапајне 9, Жарковић 1, Ђоковић 4, Недељковић, Петковић, Ј. Здравковић, Рибичић 1, Т. Здравковић, Петровић 2, Филиповић 1.

РАДНИЧКИ: Тошовић, Ђосић, Јовановић, Кеврешан, Танић 2, Степановић 7, Радосављевић 2, Чаировић 3, Кнежевић, Милић 2, Дабовић, Балаћ 5, Кукић 5, Филиповић, Обућина, Стоиљковић 2.

ДВА из три, рукометашице Радничког достигле су гостујући нишкој Наиси. Наиме, други првенствени тријумф убележен је већ у трећем колу, резултатом 28:26.

Превагу је донела игра у првом делу, када су Крагујевчанке биле знатно боље, а Оља Тошовић бранила изванредно. Ипак, вођство са полувремена од 12:9, домаће су, уз помоћ распуцане Сандре Лапајне, пристигле десетак минута пре краја (19:19) и тако унеле додатну живост у меч. Срећом, то је било све значајније што су Нишлијке приказале, јер су наше играчице потом опет преузеле иницијативу, вратиле предност и потом рутински стигле до победе.

Следи двонеделна пауза због обавеза репрезентације, а за викенд 13/14. октобра, "тигрице" дочекују београдску Црвену звезду.

В. У. К.

БАДМИНТОН

КРАГУЈЕВАЧКИ ПЕРФОРМАНС УЗ 119 ГРАДОВА ШИРОМ СВЕТА

Игра и плес без ираница

НА Ђачком тргу испред Прве гимназије, Бадминтон клуб Равенс КГ организовао је прошле суботе акцију под називом "Бадминтон без граница", којом је у 68 земаља, истовремено, обележена друга годишњица формирања Светске бадминтон фондације.

Својеврсна кореографија изведена је у 119 градова широм света, у којој су, уз песму "I believe in miracles" (Ја верујем у чуда), учествовали најмлађи играчи бадминтона, рекреативци, али врхунски светски играчи и освајачи олимпијских медаља. Циљ је

био, пре свега, хуманост и помоћ сиромашној деци света.

Млада "гавранова" предводио је Филип Стојиљковић, јуниорски првак Србије у категорији мушког сингла и стандардни репрезентативац Србије, а нису заостајали ни "парламентарци" крагујевачке Прве гимназије.

Манифестација је одржана уз подршку града Крагујевца и Бадминтон савеза Србије.

С. М. С.

КУП СРБИЈЕ

Смеч у наставку

ЕКИПА Смеч 5 победник је Купа Србије на нивоу региона код девојака. Финални меч са Радничким одигран је у суботу, у хали "Парк", а "смечерке" су га добиле максималним резултатом - 3:0, по сетовима 28:26, 25:14, 19:25. Превагу је донела већа присебност и концентрација у одлучујућим тренуцима, када је и прављен преокрет. Било је то у финалу првог, иако су претходно губиле 22:24, и трећег сета серијом од 9:0 на резултат 15:18.

Тако је Смеч, као и у претходне две године, добио прилику да настави борбу у конкуренцији супер и прволигаша.

М. М.

ОДБОЈКА

РАДНИЧКИ КРЕДИ БАНКА

Све ближе форми

КАКО се првенство ближи почетку, старт је 13. октобра, у погону Одбојкашког клуба Раднички све је живље. У протеклих седам дана одигране су две припремне утакмице, а забележен је по један пораз и победа.

Екипа Дејана Матића савладала је средином недеље Спартак у Љигу са 4:0, док је у сали хотела "Шумарице" изгубила од Брђовићевог Шандонга - 3:1. После четвртог сета у мечу са Кинезима, одигран је још један до 15 поена, који је припао "црвенима".

Наставак је уследио током недеље одигравањем меморијалног турнира "Александар Гиговић - Гига", на коме су у уторак и среду, у хали "Језеро", учествовали домаћин, већ поменути гост из Кине, београдска Црвена звезда и Рибница из Краљева.

М. М.

РАДНИЧКИ - ПАРТИЗАН 28:31

Никако да надвладамо шампиона

У ПОНЕДЕЉАК, касно навече, рукометаши Радничког поражени су у дуелу трећег кола Супер лиге Србије од владајућег шампиона, београдског Партизана - 28:31. Ова утакмица играна је "распар", односно ван уобичајеног термина, због наступа "црно-белих" у Лиги шампиона.

Нажалост, као и толико пута до сада, Крагујевчани нису успели да на свом терену победе Београђане у прилично изједначеном сус-

СУПЕР ЛИГА (М)

3. КОЛО: Раднички - Партизан 28:31, Рудар - Црвена звезда 30:25, Југовић - Војводина 23:25, Металопластика - Врбас 30:23, ПКБ - Зајечар 36:28, Железничар - Колубара 25:36, Напредак - Црвенка 27:24.

Војводина	3	3	0	0	88:69	6
Металоплас.	3	3	0	0	86:70	6
Партизан	3	3	0	0	96:85	6
Раднички	3	2	0	1	82:78	4
ПКБ	3	2	0	1	84:83	4
Колубара	3	1	0	2	91:85	2
Црвенка	3	1	0	2	74:76	2
Рудар	3	1	0	2	80:83	2
Напредак	2	1	0	1	48:53	2
Зајечар	2	1	0	1	59:65	2
Врбас	3	1	0	2	70:78	2
Југовић	2	0	0	2	48:51	0
Ц. звезда	2	0	0	2	50:61	0
Железничар	3	0	0	3	77:96	0

4. КОЛО: Раднички - Железничар, Партизан - Црвена звезда, Врбас - Рудар, Војводина - Металопластика, Зајечар - Југовић, Црвенка - ПКБ, Колубара - Напредак.

рету. Прво полувреме карактерисала је егал игра и скор (14:14), а резултат је на страну гостију превагнуо током наставка, чему је пресудило искуство вође ривала, Ненада Максића.

Прилику да, ипак, у хали "Језеро" упишу нове бодове, "црвени" ће имати већ за викенд, када им у госте стиже далеко пожељнији ривал, нишки Железничар.

В. У. К.

РВАЊЕ

Примењена правилна расподела снага

ПО победу и пораз у Првој лиги Србије забележили су рвачи Радничког на старту првенства. Најпре су у петак, у оквиру првог кола, изгубили у Београду од Партизана резултатом 6:0, да би у недељу, на струњачи хале "Језеро", у неизвесном и тешком мечу били бољи у дуелу са имењаким из Сомбора - 4:3. За "црвене" поене су освојили Анакијев, Димитријевић, Росић и Тодоровић.

У Београд смо ишли са подмлађеним саставом, јер смо знали да ту не треба да се "трошимо". Искрено, чували смо се за Сомборце. И успели смо да их савладамо - рекао нам је после сусрета спортски директор Радничког Зоран Синђић.

Овог викенда следи треће коло, а Крагујевчане очекује мегдан у Зрењанину, против екипе Партизана из Томашевца.

С. М. С.

КУГЛАЊЕ

Убележени први бодови

НЕЗАДОВОЉСТВО поразом прошле недеље у Краљеву од екипе Ибра резултатом 7:1, када су домаћини у свеми надвисили Крагујевчане, о чему довољно говори разлика у чуњевима, која је на крају износила 217 „вишка“ за Краљевчане - 3.209:2.992, куглаши Водовода ипак су, два дана пре тога, у одложеном мечу трећег кола Прве лиге Србије групе Центар, успели донекле да ублаже у Београду, савладавши Технохемију са 5:3.

И други представник у овом рангу такмичења, Пак Промет, укњижио је прве првенствене бодове, пошто су са 6:2 савладали Бакар у Бору. Посебно расположени за игру били су Петковић и Видојевић.

У наредном, петом колу Прве лиге Србије, група Центар, које је на програму овог викенда, Водовод ће у Ниш на мегдан Чаиру, док ће сада Пак Промет гостовати Технохемији у Београду.

С. М. С.

БОКС

Наступ у Зајечару

У ПАУЗИ надметања у Шумедијској лиги, боксери Радничког протеклог викенда били су гости на прослави зајечарског клуба Тимок. На тамошњу ревију отишла су шесторица бораца, од којих за двојицу није било ривала. Од оних који су изашли на ринг победу је славно само Вукашин Грујић, а своју борбу нерешено је одболовао Трифун Дашић. Поразе су доживели Вук Копривица и Ненад Васић.

На сусретима боксера договорена је и сарадња са бугарским клубом Видин, па ће та екипа, највероватније током октобра, гостовати у Крагујевцу.

М. М.

АМЕРИЧКИ ФУДБАЛ

Мачке без премца

ЖЕНСКИ Клуб америчког фудбала Дивље Мачке победник је првог турнира икад одиграног у Србији. Крагујевчанке су без пораза освојиле пехар на такмичењу под називом „Битка за бебе“, одржаном у суботу у Новом Саду.

Пред Мачкама падали су редом Наранцасто Племе из Кикинде (28:13), борске Златне Медведице (28:0), Краљевске Круне из Краљева (26:12) и у финалу домаћин Хеттрик Војвоткиње - 23:12.

Јуниори, опет

ПОСЛЕ петнаестодневне паузе, утакмицама другог кола наставља се лигашки део Јуниорске лиге Србије у америчком фудбалу. У групи „Југ“ Дивљи Вепрови поново гостују, овога пута у Бору Златним Медведима, док се у другом сусрету, у Чачку, састају тамошњи Анђеоски Ратници и Краљевске Круне из Краљева.

После првог кола крагујевачки и чачански клуб имају по једну победу.

М. М.

БИЦИКЛИЗАМ

Ђука Ђроба Кину

У ГЛАВНОМ граду Гвејџоуа, југозападне провинције Кине, на прошлонеделном свечаном представљању стазе која ће се догодине наћи у календару Светског купа, наступио је и бициклиста Радничког Бојан Ђурђић.

Првог дана, у крос кантри трици, вожењој на крајој стази дужине један километар, али 12 кругова, Ђурђић је одустао на половини надметања, док је другог дана освојио 33. место у категорији елита.

С. М. С.

ФЛОРБОЛ

Историјски меч

ИАКО је Флорбол клуб Шумадија поражен од екипе Београда са 8:4, утакмица првог кола лиге Србије, одиграна у хали "Парк", остаје упамћена као прва такмичарска Крагујевчана у овом спорту.

Подсећамо, првенство игра само шест тимова, а Шумадија је једини ван главног града. Зато у наредном колу наш састав иде пут престонице, где ће га угостити Партизан.

В. У. К.

Фото: kkradnicki.rs

На реду Игокеа

ЛУЧЕ и прекјуче одиграни су мечеви другог, у коме је Раднички синоћ гостовао Цедевита у Загребу, а већ за „продужени“ викенд игра се и треће коло.

Због квалификационог турнира за Лигу шампиона у фудзалу, Крагујевчани ће свој меч одиграти у понедељак, од 20 сати и 30 минута, у хали „Језеро“. Ривал је повратник на „Јадран“, представник Босне и Херцеговине, александровачка Игокеа. Остали парови су: Крка - Задар, Цибона - Партизан, Широки - Солнок, Будућност - МЗТ Скопље, Сплит - Цедевита и Црвена звезда - Олимпија.

М. М.

НОВИ ПЛЕЈ

Миљеновић као џокер

НЕНАДАНО, Кошаркашки клуб Раднички уговорио је четворогодишњу сарадњу са Ненадом Миљеновићем, суперталентованим беком-шутером младе репрезентације Србије.

До скоро играч Партизана, а раније ФМП-а и Мега Визуре, није се нашао у фокусу тренера „црнорелих“ Душка Вујошевића, што је наш стратег, Мирослав Николић, одмах искористио да му упуту позив да дође у Крагујевац. И, он је,

овога пута, за разлику од претходне године, прихватио да се нађе у саставу „црвених“.

Иначе, овај 19-годишњак, рођен 8. априла 1993. године, важи за једног од најталентованијих играча генерације. Стални је репрезентативац, и освајач бронзане медаље 2009. године у Каунасу на Европском првенству за кошаркаше до 16 година, а две године касније припала му је и сребрна медаља са националном селекцијом кошаркаша до 18 година, која је била вицешампион на првенству у Пољској.

Ове године био је у саставу наше селекције и на ЕП у Словенији за кошаркаше до 20 година, где смо заузели четврто место.

В. У. К.

И ДЕВОЈКЕ НА ПАРКЕТУ

За историју - две екипе

АКО ништа друго, ова сезона, што се женског кошаркашког спорта тиче у Крагујевцу, биће обележена наступом две екипе у најелитнијем рангу такмичења - Радничког и Шумадије.

„Црвене“ увелико пишу те странице опстајањем и све бољим резултатима у Првој А лиги, док ће њихове колегинице, а иначе ради се о доскорашњој екипи Баскет старса, само додати шлаг на торту.

Е, тако ће, већ у суботу, 6. октобра, Шумадија гостовати веома доброј Јагодини, а дан касније, у недељу, Раднички гости зрењанински Пролетер. Утакмица је на програму од 18 сати, наравно у хали СЦ „Парк“.

С. М. С.

ВАТЕРПОЛО

ПРВЕНСТВО НА СТАРТУ

Раднички пуца високо

ТИМ који је Ватерполо клуб Раднички представио за предстојећу сезону, у којој ће покушати да се умеша у трку за титулу, домаћи Куп, али и Куп Европе, јесте скуп имена из самог врха светског ватерпола. То стоји. Али, сад их ваља склопити у складну целину, дружину која ће заиста моћи да одговори изазову.

Тај задатак, у релативно кратком року, пошто је првенство кре-

нуло још јуче, 3. октобра, мораће да обави тренер „црвених“ Дејан Удовичић, а олакшавајућа околност биће му чињеница да је већина играча заједно играла у неком од европских клубова или репрезентацији.

- Заиста смо у Крагујевцу напустили на топао пријем, што је, наравно, разлог више да се максимално потрудимо и забележимо најбоље могуће резултате.

КОШАРКА

РАДНИЧКИ - ОЛИМПИЈА 65:71

Мало један Синовец

КРАГУЈЕВАЦ - Хала: „Језеро“. Гледалаца: 2.500. Судије: Херцеџ (Хрватска), Војиновић и Драгојевић (Црна Гора). Резултат и по четвртинама: 16:12, 15:6, 7:26, 27:27.

РАДНИЧКИ: Миљеновић, Синовец 15, Јовић, Марковић 7, Брајан-Еменин 2, Бирчевић 7, Борисов 2, Крстојевић 12, Мијатовић, Вајт 6, Драгојевић 3, Воршинић 11.

ОЛИМПИЈА: Бејтисер 1, Рујник, Прејелић 4, Блажић 19, Ранико 8, Салин 9, Мурић, Бајнс 12, Бубнић 3, Пејц 15, Мочник, Омић.

ОВАКО се не иде у Европу. Дуго најављивана и представљана као моћна, најновија екипа Радничког на старту, када се очекивао сасвим другачији приступ, показала се као група појединаца која се случајно нашла заједно на паркету. Почетак је додуше обећавао, ако ништа друго оно одбрана, но касније се испоставило да, макар за сада, треба још много да се ради, али и промени приступ игри.

Љубљанчани су, нарочито у другој деоници, испромашивали пуно шутева испод коша, а нису имали решења ни за комбиновану одбрану домаћих, па је то, уз добар скок „црвених“, изнедрило доста лаких контри и полуконтри. На одмор се отишло са плус 13, што је оставило утисак лаке завршнице. Међутим, у наставку улоге се мењају. У Радничком тотална деконцентрација у офанзиви, са само седам постигнутих поена за десет минута, па је коначан резултат на крају реалан. Ипак, у последњој деоници било је прилика за преокрет, јер су гости одбраном поново приморани на грешке. Код 48:50, две везане грешке Крстојеви-

ћа и Марковића однеле су ту шансу, а три минута пре краја то су учиниле судије. Наиме, при 54:55, Вејтерс гази аут линију испод коша, додаје Салину који постиже тројку, а судије, након оправданих протеста, додељују техничку тренеру Радничког, сходно новим правилима по којима свако устајање са клупе носи казну. Тако из једног напада Словенци долазе до 54:61 и коначне одлуке.

Наравно, ни судије, које су биле благо наклоњене Олимпији, ни неколико њихових везаних тројки у преломним тренуцима другог полувремена нису узрок неочекиваног пораза. Он лежи у домаћој екипи, која није знала да искористи бројне прилике за преокрет. Шут је, рецимо, био очајан, за два поена 20-49, а за три 4-26, па то није могла да надомести ни домаћинација у скоку 47-37. Код играча једини на потребном нивоу био је Стефан Синовец, који је борбеношћу, залагањем и пожртвовањем покренуо тим, можда и Владислав Драгојевић, али није имао довољно снаге. Остатак никакав. Вајт и Брајан-Еменинг бескорисни,

ШАХ

ОКОНЧАНО ЕКИПНО ПРВЕНСТВО СРБИЈЕ

Водовод вицепрвак

КАО и претходне године, шахисти Водовода, и ако сада додатно појачани, опет су стигли „само“ до вицешампионског звања на екипном првенству

Србије у Ваљеву. Други крагујевачки представник, Раднички, остварио је оно што је зацртао, опстанак, заузимањем осме позиције.

Испоставило се да је одлучујући меч био онај у првом колу, када су нови-стари шампиони, шахисти Новосадског ШК ДДОР савладали Крагујевчане са 3,5:2,5. Потоњих девет сусрета без пораза нашег састава, (Габријел Саргисјан, Иван Иванишевић, Милош Перуновић, Миша Пап, Дејан Пикла, Данило Милановић и Борољуб Златановић), у којима је убележено седам победа и два ремија, испоставило се, није битније утицало на крајњи исход.

На другој страни, Раднички је до опстанка водила већ стандардна екипа: Захар Ефименко, Дејан Антић, Драган Барлов, Горан Павловић, Иван Мартић, Зоран Новоселски, Бојан Јовановић, Никола Радовановић и Миодраг Милићевић. Њихов учинак је победа, шест ремија и три пораза.

В. У. К.

НАС СУ ГЛЕДАЛИ ОДОЗДОЛЕ, А РИВАЛЕ ЋЕ, ВЕРУЈЕМО, СА ВИСИНЕ

Ми имамо дугорочне циљеве како би српски ватерполо подигли на виши ниво, а међу њих спада и то да Крагујевац постане база за будуће репрезентативце, где ће

функционисати квалитетна ватерполо школа и радити одлично обучени тренери. Међутим, веома је важно да и резултати клуба што пре испрате такве напоре.

СТИГАО ГЕНЕРАЛНИ СПОНЗОР

Најзад - Фијат

Дуго очекивана сарадња два најважнија крагујевачка брэнда у последње две-три године, добила је логичан епилог. Дан уочи старта у Јадранској лиги директор комисије Фијат аутомобили Србија Антонио Ферара и председник Кошаркашког клуба Раднички Иван Грујин потписали су уговор по коме ће српско-италијанска комисија у наредној сезони бити генерални спонзор крагујевачког клуба.

Већ у првој утакмици играчи су на терен изашли са дресовима брэндираним логом новог највећег спонзора.

- Изузетно нам је задовољство да смо успели да озваничимо сарадњу са највећом комисијом у лиги и земљи. Менаџмент Фијата изузетно је спортистки настројен, па смо веома брзо потписали уговор на обострано задовољство.

Наш клуб се истовремено са слаоном крагујевачког произвођача аутомобила - „Ми смо оно што стварамо“. Тиме исказујемо мотивацију и жељу да стварамо нове младе играче наше АБА лиге, репрезентативце Србије - рекао је њом ирилично Грујин.

Крстојевић и Борисов бледи, Бирчевић и Мијатовић некако изгубљени у простору, Марковић пословично својглав и неодговоран, а Вортингтон несналажљив. Све у свему, пораз је са таквим учинком појединачно био неизбежан.

Но, навикли смо да екипа вазда „талига“ на почетку. Ваљда ће у наставку ствари лећи на своје место.

М. М.

У домаћем првенству, јасно је, највећи фаворит остаје екипа Партизана, пре свега због уиграности. Ми и Црвена звезда имамо јаке саставе, али ће бити неопходно да прође неко време како би од квалитетних појединаца настао исти такав колектив.

Ипак, не кријемо. Желимо да се равноправно носимо са нашим најбољим тимовима, и ако буде могуће, већ ове сезоне окитимо се неким трофејом. Ту најозбиљније рачунамо на Куп Европе, где смо, реално, такође једни од главних фаворита - казао је шеф стручног штаба Радничког.

Већ у среду, 10. октобра, Крагујевчани ће моћи на делу да виде своје ватерполисте. Тог дана уследиће прва утакмица „црвених“ на домаћем базену, а гост ће бити екипа Сингидунума. Само осам дана касније, у наш град стижу и ривали Радничког у квалификационом турниру за Куп Европе.

В. У. К.